Her gönülde ...

AKŞAM

... Bir aslan yatarı...

Sene 17 — No: 5755 — *Fiatı her yerde 5 kuruş* SALI — 16 Teşrinievvel 1934 *Telefon :* 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Suikast faili Makedonyalı imiş

Iki dolgun hayat

İnsanlar için olduğu gibi, milletlerin hayatında bazan acı acıyı takip eder. Fransa, kendi topraklarına ayak basar basmaz öldürülen misafirin elemini, kral Aleksandr ile beraber kurban giden hariciye nazırı M. Barthounun matemini unutmaya vakit bulmadan büyük adamlarından birini daha kaybetti. Eski reisicumhur, eski başvekil M. Puvankare vefat etti. Kanlı vakanın ıztırap ve şaşkınlık günlerine rasgelen bu yeni ölüm, Fransız milletinin matemini bir kat daha acılaştıracaktır.

M. Barthou ve M. Puvankare, biri, son sene içinde Fransa haricî politikasındaki muvaffakıyetlerile, öteki ender ricale nasip olan, sayısız hizmetlerle dolu parlak mazisi ile Fransız milletinin çok sevdiği devlet adamlarından ikisi idi. Bunların Fransaya ettikleri hizmetler ancak Fransızları alâkadar eder. Fakat, biribiri arkasına ölen bu iki büyük adamın hizmetleri ve faaliyetleri bir memleketin hududu içinde kapalı kalmamış, insanlığın fikir ve kültür sahalarına taşmıştır.

Hatıralarını burada hürmetle anmamız bilhassa bu ikinci vasıflarından ileri geliyor. Gerek M. Barthou, gerek M. Puvankare, kuvvetli politikacı ve diplomat sıfatlarına çok kıymetli fikir ve edebiyat adamlığı meziyetini ilâve etmişlerdi.

Biri 72, öteki 74 yaşında vefat eden bu iki devlet adamı, binbir hadise ile dolu ömürlerinin sonuna kadar kitabı ve kalemi ellerinden bırakmamışlardır. İkisi de *Akademi fransez* âzasından idiler.

Bir çok defalar başvekillik, nazırlık mevkiine çıkmış olan bu adamlar, günlerini ve gecelerini dolduran tahammülü güç iş çokluğu, çetin fırka kongreleri, büyük mesuliyetler arasında ciltler dolusu mühim eserler yazmışlardır. M. Barthounun Wagner ve Beethovene, Victor Hugo ve Lamartine, Fransız ihtilâli tarihine, dair ciddî tetkik mahsulü eserleri vardır. M. Puvankare de hukukî mevzulara, medenî kanuna, terbiyeye, edebiyata, güzel sanatlara ait bir sürü eser bıraktı.

Bizim gibi alelâde insanlar bakımından, fevkalbeşer görünen bu çalışma kabiliyeti, her şeyden evvel çok esaslı ve muntazam bir tahsile, çok yüksek bir tarih, edebiyat ve felsefe kültürüne dayanıyor. Bu gibi insanlar, milletler tarihinde iş görmenin, mevki yapmanın, nam bırakmanın ancak böyle esaslı tahsil, kuvvetli kültür hamulesi, ve hummalı binbir meslek meşguliyeti ve politika ihtirası arasında dahi hiç bıkıp usanmadan, yorulmadan, aşk ile, şevk ile kitabı ve kütüphaneyi sevmekle mümkün olduğuna misaldirler. Bu şahsiyetler, hangi millete mensup olursa olsunlar, yeni yetişen nesillere örnek olmalıdırlar.

Necmeddin Sadık

Kral Aleksandrı vuranın asıl ismi Vlada Görgieftir

Fransada yeniden bazı tevkifler yapıldı, tahkikat devam ediyor

Suikasttan sonra süvari polisler kalabalığı dağıtırkan

Katilin arkadaşlarından: Yukarıda Benes, aşağıda solda Sylvestr Salny, sağda Novak

Paris 15 (Hususî) — Kral Aleksandrın katili Kalemenin hüviyeti anlaşılmıştır. Kendisinin Makedonyalı olduğu ve Makedonya ihtilâl komitesine mensup bulunduğu tahakkuk etmiş gibidir. Belgrattan gelen haberler buna şüphe kalmadığını bildiriyor. Katilin asıl ismi Vlada Görgiyeftir. Lâkabı Cenozenskidir. Kendisi Makedonyada İştipte doğmuştur.

Sofyadan gelen malûmata göre Vlada Görgiyef, on dört yaşında babasile beraber cenubî Bulgaristanda Kamaniç kasabasında yerleşmiş ve iki sene evvel Bulgaristanı terketmiştir.

Yugoslavyada vaziyet

Lonrda 15 (Husuî) — Kral Aleksandrın feci vefatı üzerine siyasî vaziyet büyük bir dikkatle takip ediliyor. İngiliz gazetelerinin Belgrattan aldıkları haberlere göre Yugoslavyada büyük bir heyecan hüküm sürmektedir.

Heyecan yalnız sırplar arasında değil, hırvatlar arasında da vardır. İtalya ve Macaristana karşı büyük bir infial mevcuttur. Zagrepte halk bu iki hükûmet aleyhinde tezahüratta bulunmuş, «intikam isteriz» diye bağırmıştır. Polis halkı güç hal ile dağıtmıştır.

Yugoslavya hükûmeti İtalya ve Macaristan hudutlarında sıkı inzıbat tedbirleri almıştır. Hudut

(Devamı 4 üncü sahifede)

Bugün 16 Sahife

M. Poincare vefat etti

M. Poincare reisicumhurluktan başka beş defa başvekil olmuştu

Paris 15 (Hususî) — Eski reisicumhur ve başvekil M. Poincare (Puankare) sabaha karşı saat 3,30 da ölmüştür.

M. Poincare son senelerde rahatsızdı. Bunun için büyük bir faaliyet gösteremiyor, ekser zamanını evinde çalışmakla geçiriyordu. Kışın Fransanın cenubuna gidiyordu.

M. Poincare evvelki gün hastalanmıştır. Fakat rahatsızlığı pek hafif olduğundan çabucak geçeceği ümit ediliyordu. Hattâ doktorlar Fransanın cenubuna hareket etmesinde hiç bir mahzur olmadığını söylemişlerdi.

(Devamı 2 nci sahifede)

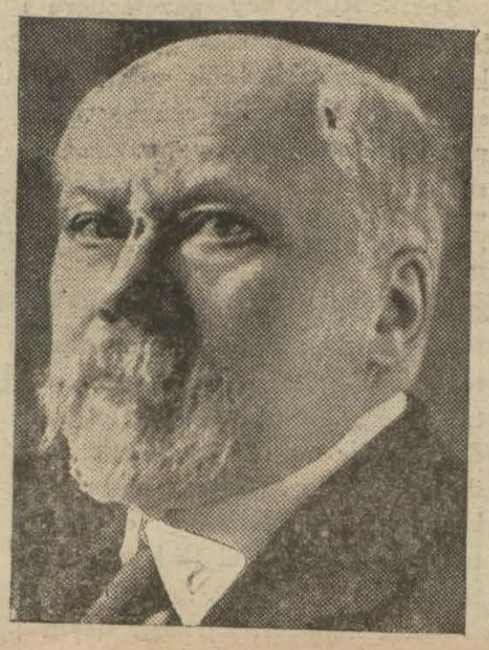

M. Poincare

Karadenizde bir macera

Bir motörün üç tayfası kaptanı bağlamışlar

Motörün kaptanı Kara Yorgi

Dün İstanbul liman reisliğine, Kara Yorği isminde 65 yaşlarında ihtiyar bir gemici müracaat ederek, kendisinin Çar Boris yük motörünün kaptanı olduğunu ve bulgar tabiiyetinde bulunduğunu söylemiş ve şu vakayı anlatmıştır:

— Geçenlerde odun yükletmek üzere motörümle Varnaya gitmiştim. Hamulemi aldıktan sonra İstanbula hareket ettim. Fakat Varnadan 40 mil uzakta, motördeki bulgar tayfa İvan Dimitriyof, Petro Mihailof ve Arsen Panayotof birden bire üstüme atılarak beni bağladılar ve komünist oldukları için motörle Rusyaya gideceklerini söylediler. Sekiz gün dalgalar arasında her an geminin batması ihtimalile çırpınarak kaldık.

Mazot ve yiyecek bitmek üzere olduğunu, yola devam etmeğe uğraşırsak deniz ortasında öleceğimizi nihayet nazarı itibara alarak geri dönmeğe ve Boğaza girmeğe muvafakat ettiler. Güç halle Boğazdan geçtik. Burada kollarımı çözdüler. Beşiktaş açıklarında ilk karşılaştığım zabıta memuruna vaziyeti anlattım. Buradan yeni tayfa bulup tekrar Varnaya gitmek için liman idaresinin müsaadesini rica ediyorum.

Liman riyaseti bu müracaatı tetkik etmektedir.

«İdeal kadın nasıl olmalıdır?» anketimize gelen cevaplardan: 4

İktisat doktoruna göre ideal kadın!...

Bu Sabahki Telgraflar

Tuz kanunu bu sene çıkacak

Hayvan sahibi köylülere ucuz tuz temini düşünülüyor

Ankara 15 (Hususî) — Bu sene Millet Meclisinden çıkacak kanunlar arasında tuz kanunu da vardır. Yeni kanun lâyihası ihracat yapan tuzlu balık, zeytin tacirlerine geniş muafiyetler vermektedir. Bu maddeleri ihraç eden tacirler tuz resmini geri alacaklardır.

İhracat meselesinin bu suretle teşviki memnuniyeti mucip olmakla beraber köylünün vaziyeti hakkında da bazı maddeler konması muvafık görülüyor. Bugün köylü, şehirliden çok tuz sarfetmektedir. Bunun bir kısmı kendisi, bir kısmı hayvanları içindir. Son bir kaç sene içinde ziraî mahsulât fiatlerinin düşkünlüğü tuz meselesinde köylüyü müşkül vaziyete düşürmüştür.

Vaktile bu mesele görüşüldüğü zaman köylüye mahsus tuz verilmesi düşünülmüştü. Fakat köylü sigaralarının kaçak suretile şehirlerde satılması gözönüne alınarak bundan vazgeçilmişti.

Haber aldığıma göre tuz kanunu lâyihası, Millet Meclisinde müzakere edilirken memleket hayvancılığının himayesi için hayvan sahiplerine de ucuz tuz vermek teklif edilecektir.

Bu cihet temin edilirse, esas itibarile hayvancılık ticaretile geçinen Erzurum, Kars gibi şark vilâyetleri halkı çok istifade edecektir.

Sayım vergisinin indirilmesi ve hayvan sahiplerine ucuz tuz verilmesi temin edilirse, bu sene içinde köy iktisadiyatına ait iki esaslı meselenin halline doğru mühim adımlar atılmış olacaktır.

Belediye intihabı bitti

Yalnız Beyoğlunun neticesi bugün belli olacak

Belediye intihabında verilen reylerin sayılması bitmiş, her tarafta neticeler anlaşılmıştır. Yalnız Beyoğlunda bu sabah saat dokuzda elân reyler sayılıyordu. Netice öğleye doğru belli olacaktır. Beyoğlunda rey verenlerin çokluğu henüz tasnifin arkasının alınamamasına sebep olmuştur.

Fatih kazasında belediye intihabatına ait reylerin tasnifi dün gece yarısı tamamlanmıştır. Bugün mazbatası hazırlanacaktır. İstanbul şehir meclisi âzalıklarına baro reisi Halil Hilmi, avukat Sadeddin Ferit, ecza tüccarı Necip, avukat İsmail Sıtkı, doktor Galip Hakkı, tüccardan Hacı Recep, Fener yağ fabrikası müdürü Muzaffer, tayyare cemiyeti İstanbul şubesi müdürü İsmail Hakkı, doktor İhsan Arif, avukat Cemaleddin Fazıl, Şehremini fırka nahiye reisi Rıcan ve Manyasizade Feridun beyler seçilmişlerdir.

Yedek âzalıklara avukat Celâl-Feyyaz, tüccardan Vasfi, sigortacı Rıfkı, muallim Baha, avukat Asım, doktor Hulûsi Ertuğrul, liman inhisarı memurlarından Naci, Eyüp fıkaraperver cemiyeti reisi Mesut, fabrikatör Abdullah Hulûsi, diş tabibi Kemal, doktor Ali Mazhar beyler, kadın birliği reisi Lûtfiye Bekir hanım intihap olunmuşlardır.

Beşiktaş belediye intihabının da tasnifi bitmiş ve tayyare piyago müdürü Fikri bey 16655, sabık darülfünun müderrislerinden Ethem Akif bey 16043, avukat Ahmet Arif bey 15107, avukat Abdülkadir Ziya bey 14851 ve tüccardan Hamdi Rasim bey 13038 rey kazanarak aslî âza olmuşlardır.

Diğer namzetlerden İhsan Namik bey 10851, Ahmet Ferit bey 9298, Yusuf Ziya bey 8419, Recep Ferdî bey 6743, Musa Kâzım bey 6361 rey ile yedeğe ayrılmışlardır.

Eminönü intihabının neticesi de anlaşıldı

Eminönü kazasında belediye intihabına ait reylerin tasnifi dün akşam saat on yedi buçukta neticelenmiştir.

Bu mıntakadan şehir meclisi âzalıklarına eski ticaret oda reisi Kavalalı Hüseyin, erkânı harp mütekaidi Feridun, İş bankası İstanbul şubesi müdürü Yusuf Ziya, avukat Hasan Fehmi, Emniyet sandığı başmürakibi Raşit, eski müddeiumumîlerden avukat Esat, Vakit refikimizin yazı işleri müdürü Refik Ahmet, doktor Ali Rıza, muharrir Selâmi İzzet beylerle eski meclis âzasından Refika Hulûsi Behçet hanım seçilmişlerdir.

Yedek âzalıklara doktor Refik Münir paşa, doktor Orhan Tahsin, borsa mürakibi Kemal, muharrir Neşet Halil, doktor Hakkı Cenap, avukat İbrahim Şükrü, Hüseyin Kâzım, tüccardan Nemlizade Cemal, mütekait Nafiz beyler ayrılmışlardır.

Tıp fakültesinde Latince okutulmıyacak

Bazı gazeteler tıp fakültesinde bu sene lâtince ders okutulacağını yazmıştır. Alâkadarlar bu haberin doğru olmadığını söylemişlerdir.

Dahiliye teşkilâtı

Kaymakam ve valilerle müfettişlerin maaşları

Ankara 15 — Kaymakam ve valilerin maaşları hakkında bir lâyiha hazırlanmıştır. Lâyihaya göre kaymakamların maaşları kırk beş, elli beş ve 70 lira olacaktır.

Beşinci sınıf valiler dördüncü sınıfa nakledilecek, beşinci sınıf valilik kaldırılacaktır. Ehemmiyetli beş vilâyette 80 lira maaşlı vali muavinlikleri ihdas edilecektir.

Valilerin maaşları 100, 125, 150 lira olacaktır. Mülkiye müfettişleri tekrar idare âmiri olmıyacaklardır. Müfettişlerin maaşları 80 lira olacaktır. 90 veya 100 lira maaşlı teftiş heyeti reisi bulunacaktır.

Umumî müdür olabilmek için şimdi mevcut olan «kaymakamlık görmüş olmak» şartı kaldırılacak, merkez teşkilâtına 25 lira maaşla girerek muvaffak olan yüksek mektep mezunları umumî müdürlüğe kadar yükselebileceklerdir.

Üzüm fiati

Inhisarlar müsteşarı Âdil beyin beyanatı

Ankara 15 (Hususî) — Gümrük ve inhisarlar müsteşarı Âdil bey bana şu beyanatta bulunmuştur:

— İnhisarlar idaresi, şimdiye kadar Ege mıntakasında tüccarın yüzünü güldürecek derecede mal almıştır. İzmirde yaş üzüm fiatleri yüksek olduğu için daha ucuz yerlerden ihtiyaç temin ediliyor.

İnhisarlar, çıkaracağı eşyanın maliyet fiatini hesaba katarak mübayaa yapan bir müessesedir.

Kâzım paşa Ankaraya gitti

Bir müddetten beri şehrimizde bulunan Büyük Millet Meclisi reisi Kâzım paşa hazretleri dün akşam Ankaraya hareket etmişlerdir.

İsveç veliahtı İzmirde daha bir kaç gün kalacak

Ankara 15 (Hususî) — İzmirden gelen haberlere göre İsveç veliahtı tarihî eserleri tetkik maksadile daha bir müddet kalacaktır.

İstiklâl gazetesi memleketimize giremez

Ankara 15 — İstiklâl isimli gazetenin memleketimize sokulması menedildi.

Selânik halkı askerimizi hararetle alkışladı

Heyetimiz ve askerlerimiz bu sabah Belgrada hareket ediyor

Selânik 16 (Hususî) — Bugün Selânik çok heceyanlı bir gün yaşadı. Daha sabahtan istasyon civarı halkla dolmuştu. Belgrada gitmekte olan Türkiye Hariciye vekili Tevfik Rüştü beyin reisliği altındaki heyetin ve bir bölük Türk askerinin Selâniğe geleceğini haber alanlar istasyon meydanında toplanıyorlardı.

Hususî tren saat on üçü çeyrek geçe istasyona girdi. Hariciye vekilimiz, Selânik valisi, kolordu, merkez kumandanları, belediye reisi tarafından selâmlandı. Türk ve Yugoslav konsolosları da istasyonda bulunuyorlardı.

Hariciye vekilimiz heyetle beraber trenden indi, gösterilen iyi kabule teşekkür etti ve halkın alkışları arasında Mediteraneen palasa girdi. Askerlerimiz de otobüslerle misafir olacakları kışlaya nakledildiler. Yolda halk askerimizi çok alkışladı. Bilhassa Anadoludan giden mübadiller «yaşa» diye bağırıyorlardı.

Akşam otelde vali tarafından bir ziyafet verildi. Ziyafet çok samimî oldu.

Murahhaslarımız bugün Belgrada hareket edeceklerdir. Ayni trene bu sabah Atinadan gelecek Yunan hariciye nazırı M. Maksimos ta binecek ve bir bölük Yunan askerinin bindiği vagonlar takılacaktır.

Tevfik Rüştü bey gazetecilere beyanatında: «Burada gösterilen kardeşçe kabulden çok mütehassis olduk. Kendimizi ecnebi bir memlekette değil, öz vatanımızda sanıyoruz» demiştir. Gazeteler Türk - Yunan dostluğu hakkında hararetli makaleler yazıyorlar.

Elektrik fiatleri 15 kuruşta kaldı

Elektrik tarife komisyonu dün toplanarak yeni tarifeyi yapmıştır. Elektrik ücretlerine en ziyade müessir olan kömür fiatlerinde mühim bir fark olmadığından kilovat bedeli, bundan evvelki tarifede olduğu gibi 15 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Nafıa komiseri Civanşir beyin vekâlet fen heyeti âzalığına tayini emri dün gelmiştir.

Doğru değil

Celâl Muhtar bey Darüşşafakaya teberruda bulunuyor

Doktor Celâl Muhtar beyin Pastör enstitüsüne yarım milyon frank teberru ettiğini geçende bazı gazeteler yazmıştı. Pariste gözlerinin tedavisile meşgul olan Celâl Muhtar bey bu yazıları okuyunca ailesine mensup bir zata telefon ederek bu haberin doğru olmadığını bildirmiştir. Celâl Muhtar bey bilâkis Kadıköyünde 40 bin lira kıymetindeki apartımanını Darüşşafakaya hediye etmeği kararlaştırmış olduğunu ilâve etmiştir.

Celâl Muhtar bey gözleri bir parça iyileştiği için yakında İstanbula geleceğini de ilâve etmiş, bu münasebetle kendisine kışlık odun, kömür sipariş etmeği de unutmamıştır.

Ankara 15 — Celâl Muhtar beyin Pastör müessesesine yarım milyon frank teberru ettiği sıhhiye müsteşarı Hüsameddin bey tarafından tekzip edilmiştir

Kral Karol

Belgrada gidiyor, Paris seyahatinden vaz geçti

Paris 16 (Hususî) — M. Poincarenin cenaze merasimi cumartesi günü, Reisicumhur Belgrattan döndükten sonra yapılacaktır. Merasim millî olacak, ayni günde cenaze Lorene nakledilerek orada gömülecektir. Cumartesi gününe kadar cenaze Panteonda kalacaktır

Bükreş 16 (Hususî) — Kral Karol, hariciye nazırile birlikte Belgrada giderek Kral Aleksandrin cenaze merasiminde hazır bulunacaktır.

Kral, Fransız Reisicumhuru ve Fransız ricali ile Belgratta görüşecektir. Bu suretle kralın Parisi ziyaretine lüzum kalmıyacaktır.

Lehistanda iki tayyare zabitimiz tetkikat yapıyor

Varşova 15 (A.A.) — Türk tayyare zabitlerinden yüzbaşı pilot Ferruh beyle refikası ve yüzbaşı pilot Zeki bey Grudziadze gelmişlerdir. Tayyare endaht ve bombardıman mekteplerini ziyaret etmek için üç gün kalacaklardır.

SON TELGRAFLAR

Vladanın parmak izi Marsilyaya gönderildi

Paris 16 (Hususî) — Kral Aleksandrin katilinin Vladimir (yahut Vlada) Georgiyef isminde Makedonya komitecisi olduğu kuvvetle ümit ediliyor. Maamafih bu hususta bugün katî kanaat hasıl olacaktır. Sofya polisi, Vladimirin parmar izini Belgrada göndermiştir. Oradan tayyare ile Parise sevkedilmiş, Paristen de Marsilyaya gönderilmiştir.

Bugün katilin parmak izi alınarak Sofyadan gelen izle karşılaştırılacaktır. Bundan sonra katil defnedilecektir. Fransız polisinin daha evvel parmak izini almağı düşünmemesine herkes şaşmıştır.

M. Lebrun Belgrada hareket etti

Paris 16 (Hususî) — Reisicumhur M. Lebrun dün akşam Belgrada hareket etmiştir. Hava nazırı da bir tayyare filosu ile Belgrada gitmiştir.

Yeni fransız adliye nazırı

Paris 16 (Hususî) — Adliye nazırlığı âyandan M. Lemeriye teklif edilmiş ve M. Lemeri bu teklifi kabul etmiştir.

Avusturya başvekil muavinine nişan

Viyana 16 (Hususî) — İtalya kralı, Avusturya başvekil muavini M. Ştarhenberge Senmoris ve Lazar nişanını vermiştir. Bu nişan ecnebilere verilen en büyük nişandır.

M. Poincare

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

M. Poincarenin tercümei hali

Raymond Poincarè 1860 da doğmuştu. 1913 de Versay kongresinde yedi sene müddetle Fransa reisicumhuru intihap edilmişti. Fransayı idare etmiş olan reisicumhurların en genci idi:

Fransız devlet adamları arasında nadir görülmüş parlak bir siyasî meslek hayatı yaşamıştır.

Poincare, doğduğu Bar-le-Duc şehri lisesinde çok ciddî bir tahsilden sonra Pariste Louis-le-Grand lisesinde felsefe sınıfını ikmal etmiş, üniversiteye girerek hem edebiyat, hem felsefe lisansı almış, hukuk tahsilini de ikmal ederek doktorasını vermiş, avukatlık etmiş, 35 yaşında Fransanın en parlak avukatlarından biri olmuştu.

Poincare 1886 senesinde politika hayatına atılmıştır. 1887 de mebus intihap edilmiş, 1902 de âyan olmuştur.

Mebusan meclisinde fırkalardan ayrı duran Poincare terakkiperverler arasında otururdu. Filhakika, malî ve içtimaî meselelerde en ileri terakki taraftarı olmuştur. Mecliste, ilmini, zekâsını, çalışkanlığını pek çabuk gösteren Poincare, 33 yaşında Dupuy kabinesinde maarif nazırı oldu. 1884 de maliye nazırı, sonra tekrar maarif nazırı olmuş, 1925 te meclis reis vekili intihap edilmiş, âyan intihabatından sonra da tekrar maliye nazırlığı etmiştir. Ondan sonra, Fransız politikasında başlıca âmiller sırasına girmiştir.

1912 de ilk defa başvekil olmuştur. Ondan sonra da reisicumhur intihap edilmiştir.

Fransa ne zaman dahilde veya hariçte müşkülâta uğrarsa daima Poincarenin tecrübe ve şahsiyetine iltica etmiştir. Nitekim 1922 de ve bilhassa 1926 senesi frank sukut ederek panik başladığı zaman Poincare başvekâlete gelmiş ve vaziyeti düzeltmişti. Beş defa başvekil olmuştur. Siyaset hayatında Fransız milletinin derin itimadını kazanmış olan bu iri çapta devlet adamı, hem büyük bir siyasî, hem de çalışkan ve kuvvetli bir fikir ve kültür adamı idi. Hukuka, edebiyata, siyasî tarihe, maarif ve terbiye meselelerine dair bir çok eserleri vardır. Son zamanlarda hastalanmış, köşeye çekilmiş hatıratını

AKŞAMDAN AKŞAMA

Gazetelerin bir derdi

Gazete ve mecmuacılık ile iştigal edenlerin başında ezelî bir dert vardır. Hem de hiç halledilemiyeceğe benzer: Taşra bayileri. Memlekette kitap ve gazete satmak üzere şümullü bir teşkilât olmadığı için, bir gazete veya bir risale sahibi taşralarda her yere ayrı ayrı bayiler tedarik etmek mecburiyetindedir. Vakıa İstanbulda da toptan bu işi deruhte edecek kimseler varsa da bunlarla gazete idarehaneleri arasında sık sık ihtilâf çıkar. Gazeteler kendi işlerini kendileri görmeğe kalkarlar.

Taşralarda bayi eksik değildir. Arada sırada, gazete ve risale idarehanelerine yeni yeni bayiler de müracaat ederler ve hattâ peşin para bile yollarlar. Fakat bu pek muvakkat bir şeydir. Gazete ve risale çıkarıp ta sonra neşriyatlarını tatil etmiş olanların behemehal taşra bayilerinde, gazetesine göre, az çok mühim bir alacakları kalmıştır.

Gazete ve mecmuaların buna nisbetle çok hafif kalan ikinci bir dertleri de abonelerdir. Bazı aboneler iptida gazete isterler, sonra para göndereceklerini yazarlar. Nezaket icabı bu teklif kabul olunup ta gazete ve risale gönderilmeğe başlanırsa bazıları abone bedelini yollamayı unuturlar. Bu yüzden de gazeteciler için ayrı bir zarar tahaddüs eder.

Şu vaziyete karşı gazetecilerin ve risale sahiplerinin kendilerine kanundan medet ummaları pek tabiî görülmek iktiza etmez mi?

Kanun her zaman bu bayilerden ve abonelerden hakkını istemeyi gazete sahiplerine temin etmiştir. Fakat bu hakkı kullanmanın zorluğunu bir kere düşünmelidir. İstanbuldan uzak şehirde bir abone; size beş lira, on lira borçlu. Mahmekemeye nasıl müracaat edebilirsiniz? Müddeaaleyhin bulunduğu şehre kadar seyahat masrafını, avukat yollama masrafını düşününce bundan vaz geçmenin elbette daha kârlı olacağı derhal göze çarpar.

Ayni zorluk bayiler hakkında da vardır. Çünkü bunlardaki alacak miktarı da mahallerinde ayrı ayrı takibata kalkmak imkânını temin etmez.

Matbuatın eşhas hakkına tecavüz etmesine karşı kanun bazı ahkâm koydu. Gazete ve risalelerdeki neşriyattan zarar gören vatandaşlar cürmün irtikâp edildiği yerde dava ikame edebilirler. Bir gazete ve risalenin satıldığı yerlerin hepsi cürmün irtikâp edildiği yer addolundu. Onun için, her hangi sebeple kendilerini neşriyattan müteessir addeden vatandaşlar bulundukları yerde kolayca mahkemeye müracaat imkânına maliktirler.

Buna benzer bir hakkı gazetecilere ve risale sahiplerine tanımağa acaba imkân yok mu? Acaba gazeteciler de alacaklı bulundukları kimseler aleyhinde istedikleri yerde dava ikame etmek hakkına malik olsalar bir adalet vazifesi yerine getirilmiş olmaz mı? Dava ikamesi hakkı neden yalnız gazeteciler aleyhinde olunca tevsi ve teşmil edilsin.

Akşamcı

ŞEHİR HABERLERİ

Maçka tramvayı

Silâhaneye kadar seferler ne zaman başlıyacak?

Maçka tramvaylarının Silâhhane önüne kadar sefer yapacağını evvelce yazmıştık.

Umumî harp içinde silâh ve cephane nakli için tramvay hattı Silâhhanenin önüne kadar uzatılmış, fakat sonradan bu hat sökülmüştü.

Nafıa ve belediye komiserleri seferlerin Maçka Silâhhanesine kadar uzatılmasını şirkete tebliğ etmişlerdir. Fakat şirketten henüz bir cevap gelmemiştir.

Belediyenin bu hususdaki noktai nazarı şudur:

Maçka mevkii, bugün tramvay hattının son istasyonunu teşkil eden Maçka Palas önünde değil, Silâhanenin bulunduğu yerdedir.

Şirket buna itiraz ettiği takdirde belediye bu havalide Maçka tesmiye edilen yerin hakikî mevkiini göstermek için resmî kayıtları çıkarıp noktai nazarını isbat edecektir.

Şirket belediyenin müracaatına ay başında cevap verecektir. Maamafih tramvay şirketinin bu müracaatı kabul ederek hattı hemen uzatacağı ve müteakiben de seferleri ihdas edeceği muhakkak görülüyor.

Hattın Silâhhane önüne uzatılması, Beşiktaşa kadar uzatılmasına bir başlangıç olacaktır.

Rakı âlemi

Iki misafir sarhoş olarak ev sahibini dövdüler

Ketencilerde oturan Ohannes isminde biri tanıdıklarından Rıza ve İsmail efendileri evine davet etmiş, hep beraber otururak rakı içmeğe başlamışlardır.

Rıza ve İsmail fazla içerek sarhoş olmuşlar ve rakıyı da bitirmişlerdir. İki sarhoş, Ohannesten kendilerine rakı bulmasını istemişler, Ohannes başka rakı kalmadığı cevabını vermiştir. Bunun üzerine iki misafir ev sahibini dövmüşler ve yaralamışlardır. Suçlular yakalanmışlardır.

Rıhtıma çarptı

Bir Norveç vapvuru klavuzun işaretini dinlememiş

Batumdan 9000 ton benzin hamulesile gelen Norveç bandıralı Gilittre şilebi mühim bir kazaya sebep olmuştur. Liman idaresinin tahkikatına göre, bu gemi Boğazdan geçerken kaptanı, klavuzunun verdiği işaretleri nazarı itibara almamış ve yanlış manevra yaparak gemiyi Baltalimanında balıkçılık enstitüsünün rıhtımına bindirmiştir. Rıhtım büyük bir hasara uğramış ve şilep te ön tarafından bir rahne almıştır.

Balıkçılık enstitüsü müdürlüğü, bu kaza dolayısile rıhtımda husule gelen zararın tazmin ettirilmesi için vapur kaptanı aleyhinde takibat yapılmasını liman idaresinden istemiştir.

Diğer taraftan şilebin rahnesinden hafifçe su geçtiği de tesbit olunmuş ve geminin tamir ettirilmesi kararlaştırılmıştır.

Sigortalar

Kefalet akçeleri tetkik ediliyor

İstanbuldaki sigorta şirketlerinin kefalet akçeleri tetkik edilmektedir. Bu tetkikatla şirketlerin bankalara koydukları teminatın, temettülerile mütenasip olup olmadığı anlaşılacaktır.

Şimdiye kadar mevcut 38 şirketten 15 inin hesapları gözden geçirilmiş ve bir kısmının zararlı vaziyette oldukları anlaşılmıştır.

Dikkate şayan bir nokta da, İstanbuldaki sigorta şirketlerinin ekserisinin işlerin azaldığından bahsettikleri şu sırada, İsviçredeki mühim bir sigorta müessesesinin İstanbulda şube açmağa karar vermesidir. Bu şirket 75,000 lira kefaletle Türkiyede çalışmak üzere teşebbüsata girişmiştir.

63 numardan bir tayfa denize düşerek boğuldu

Şirketihayriyenin 63 numaralı vapurunda çalışan Sadeddin dün sabah vapurun dış camlarını temizlemekte iken müvazenesini kaybetmiş ve denize düşmüştür.

Sadeddin denizde aranmış ise de bulunamamıştır. Boğulduğu ve denizin dibinde kaldığı tahmin edilmektedir.

Otomobil kazası

Şoför Şevket efendinin idaresindeki 2224 numaralı otomobil, Köprü üzerinde Şaziye hanım isminde bir kadına çarparak vücudunun muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Şoför yakalanmıştır.

Muhacir geliyor

Köstencede 30 bin kadar Türk muhacir toplandı

Dün Hacı Hüseyin vapurile Köstenceden 650 muhacir gelmiştir. Bunların 250 si Bulgaristanlı Türklerdir.

Öğrendiğimize göre, Köstencede, memleketimize iltica için bekliyen muhacirlerin miktarı 30,000 kadardır.

Bunlar nakliyat için vasıta bulunmasını temin maksadile hükûmete müracaat etmişlerdir.

Muhacirlerin bir kısmını getiren Hacı Hüseyin vapurunun telsiz tertibatı olmadığı ve tahlisiye vesaitinin yolcu miktarına nisbetle noksan bulunduğu liman idaresinin nazarı dikkatini celbetmiştir. Bu hususta tetkikat yapılıyor.

Heybeli deniz faciası

Heybeliada önündeki deniz faciasının tahkikatına devam edilmektedir. İsticvapların neticesi alınmadan yeniden keşif yapılmıyacaktır.

Konservatuarda tiyatro sınıfı

Konservatuarda bir tiyatro sınıfı açıldığını ve burada talebeye Selim Sırrı bey tarafından jimnastik dersi verileceğini yazmıştık. Haber aldığımıza göre isimde bir yanlışlık vardır. Dersi Selim Sırrı bey değil Azade Selim Sırrı hanım verecektir.

Zeytinyağı

Fiatler yüzde on kadar yükseldi

Zeytinyağı fiatleri, geçen seneye nisbetle yüzde on kadar yükselmiştir. Bu seneki stokun 35 milyon kilo kadar olacağı anlaşılıyor. Bu miktar, ancak memleketin ihtiyacını karşılıyabilecektir.

Başlıca ihracat memleketleri olan İspanya ve İtalyada da zeytin, geçen seneden yüzde 50 kadar noksan olmuştur.

Bu itibarla fiatlerin daha ziyade yükselmesi muhtemel görülüyor. Zeytinin rağbet bulması, yağ istihsalâtına tesir etmiştir. Çünkü müstahsillerin mühim bir kısmı zeytini tane halinde satmağı tercih ediyorlar.

Zorla rakı almak istemiş

Yedikule haricinde tütüncü Mustafa efendinin dükkânına dün Vahit isminde biri müracaatla zorla rakı almak istemiştir. Vahit yakalanmıştır.

Bir çırpıda

Gürültüsüz yaşamak

Hep birden gürültüden şikâyet ediyoruz. Alt katın radyosundan, üst katın gramofonundan, bitişik komşunun yeni aldığı aturka plâklardan yaka silkip duruyoruz.

Dün gece gene ayni sebeplerden saat on ikiye kadar gözümü kırpamadım. Alt kattan en yüksek perdeden radyo devam ederken düşündüm.

İnsan böyle gürültülü komşular arasında rahat, sakin oturabilmek için bir çare bulmalı... Düşündüm, düşündüm, düşündüm. Ve nihayet buldum.

Komşuları yola getirmek için bazı öteberi lâzım. Meselâ 10-15 tane davul. 30-35 tane çıngırak. 50-60 gaz tenekesi. 100 kadar tokmak. Sonra 10-15 tane askerlerin merasim esnasında çaldıkları sahan kapağı gibi zillerden...

Bütün bunlar olunca saat bire kadar radyosunu en yüksek perdeden öttüren, gece yarılarına kadar gramofonunu susturmayan, saatlerce yeni alaturka plâklarına «medet» çektiren komşuları yola getirmek işten bile değildir.

Yalnız evvelâ 20-25 davulu tavana asmak. Gaz tenekelerini yere dizmek lâzım. Üst katta radyo mu başladı. Derhal uzun saplı tokmaklara yapışmalı. Sahan kapağı gibi zilleri ele almalı.. Bir taraftan çıngıraklar, bir taraftan davullara tokmokları yapıştırmalı. Zilleri bütün kuvvetile çalmalı.. Bir gürültü, bir patırdı.. Komşular biraz gürültü mü ediyorlar?. Siz 100 misli...

Bu sefer aşağı katta gramofon başladı öyle mi?. Aynı üsule müracaat.. Yalnız davulları yere indirmeli ve döşemelerin üstünde çalmalı.. Arada sırada tokmakla yere hızlı hızlı vurmayı da ihmal etmemeli..

Bakın o zaman komşular nasıl yola gelirler ve nasıl saat 10 olunca gürültüyü keserler..

Ben bunları düşünürken saat çaldı. Baktım: Yarım..

Radyo hâlâ devam ediyor.. Ey davullar, ey tokmaklar, ey sahan kapağı gibi ziller, ey çınkıraklar, ey gaz tenekeleri.. neredesiniz?.

Hikmet Feridun

Türk Jinokologi cemiyeti toplantısı

Kadın hekimlerimiz tarafından kurulan Türk Jinokologo cemiyeti, yaz tatilinden sonra ilk toplantısını Cağaloğlunda Etıbba odasında yapmış ve yeni idare heyetini seçmiştir.

Birinci reisliğe Kenan Tevfik bey, ikinci reisliklere Refik Münir paşa, Ali Esat bey, umumî kâtipliğe de Ahmet Asım bey intihap olunmuşlardır. Cemiyet eskisi gibi her ay toplantılarına muntazaman devam edecek ve kadın hekimliğini alâkadar eden fennî meselelerle meşgul olacaktır.

Amca beye göre!..

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

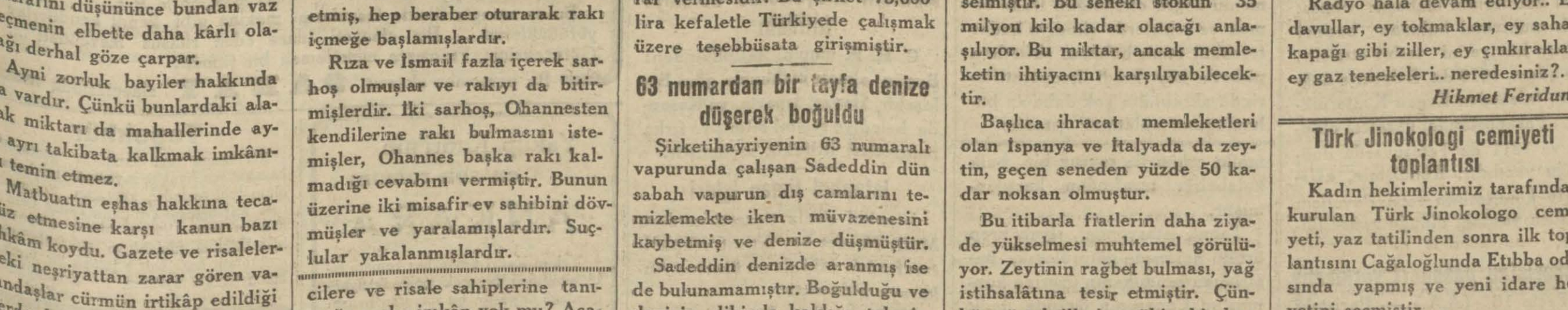

Kral Aleksandr

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

muhafızları çok takviye edilmiştir. Hudutta herkesin üstü aranıyor. Zagrepte askerî devriyeler geziyor.

Niyabet heyetine Dr. Petroviçin tayin edilmesi çok akıllıca bir tedbir sayılıyor. Mr. Petroviç hırvat olduğundan hırvatlar bundan memnun olmuşlardır.

Yugoslavya hükûmeti zamanında her türlü tedbiri aldığından memlekette sükûnetin devam edeceği ve bir hadiseye meydan verilmiyeceği anlaşılıyor.

Katil hakkında yeni malûmat

Sofya 15 (A.A.) — Polis müdüriyetinin tebliğine göre, kral Aleksandrın katili olduğu farkedilen Görgief, Vlada ismile maruf bir şoför olup, Bulgar memurları kendisini aramakta idi. Kendisinin arandığı Makedonya tethişçilerine karşı ittihaz edilmiş olan tedbirlerle alâkadar olmak üzere ve emniyeti umumiyenin müdafaası kanun mucibince, resmî ceride ve sair gazetelerle ilân edilmişti.

Kendisinin fotoğrafisi diğer bir takım Makedonyalı tethişçilerin fotoğraflarile birlikte resmî ceridede ve sair Bulgar gazetelerinde neşrolunmuştur.

Dört şüpheli adam

Annemasse 15 (A.A.) — Hudut muhafaza memurları iki günden beri bir çok şüpheli şahısları yakalamıştır. Dün de, Eks cihetinden İsviçre hududunu gizlice aşmak istiyen dört kişi çevrilmiştir. Bunlar, tahrif edilmiş hissini veren pasaportlar ibraz etmiş ve karmakarışık ifadelerde bulunmuşlardır.

Pospişil ile Raytiçin alınan ifadeleri üzerine, elde edilen malûmat ve vesaik, Fransız ve Yugoslav zabıta müfettişleri tarafından ehemmiyetle tetkik olunmaktadır.

Beşinci bir şahıs tutuldu

Paris 15 (A.A.) — Belgrattan gelen malûmat üzerine, zabıta, kral katillerinin elâbaşısı olması pek muhtemel bulunan beşinci şehsın hüviyetini tesbit etmişitr. Bu adam, 1910 da Belgratta doğmuş, talebeden Evgen Kvaterniktir. Pasaportunda, gazeteci olduğu ve 1911 de Tamşuvarda doğduğu yazılıdır. Kendisinin, «Ustaşi» komitesinin reisi Paveliçin başlıca yardağı olduğu zannediliyor.

Macaristan pasaport vermemiş

Peşte 15 (A.A.) — Paristeki sefareti vasıtasile, Macar hükûmeti, Kalemenin suç ortakları tarafından verilip, gazetelerde neşredilen isimlerdeki eşhasa Macar makamatı tarafından hiç bir pasaport verilmemiş olduğunu tebliğ diyor.

Bir taziye telgrafı

Belgrat 15 (A.A.) — Radikallerden, sabık muhalefet fırkası reisi M. Stanoviç, Marsilya faciasından dolayı hükûmete bir taziye telgrafı yollamıştır.

Bir Avusturyalı kadın Fransadan çıkarılıyor

Paris 15 (A.A.) — Hırvat dilinde yazılmış beyannameler bastırmak istiyen, Avusturya tebaasından Erna Rum ismindeki kadın, memleketten dışarı atılacaktır.

Kralın cenazesi Belgratta

Belgrat 15 (A.A.) — Kralın cenazesi bu gece saat 23,15 te Zagrepe getirilmiş ve askerî ve mülkî erkân ile sayısız bir halk kalabalığı tarafından karşılanmıştır.

Tabut, istasyonun siyah krep örtülü dairesine götürülerek, hazırlanan sandukanın üzerine konmuştur. Cenazenin önünde halk geçit resmi yapmıştır.

Cenazeyi taşıyan tren, bugün saat 23 te Belgrada varacaktır. Trenin her büyük istasyonda durması kararlaşmıştır.

Afyon bürosunda merasim

Yugoslav kralı Aleksandr hazretlerinin menfur bir suikast neticesinde ölmesi dolayısile husule gelen teessürü ifade için dün sabah şehrimizdeki (Türkiye - Yugoslavya) müşterek afyon bürosunda Yugoslav konsolosunun iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Büronun şimdiki reisi uyuşturucu maddeler inhisarı müdürü Ali Sami bey, heycanlı bir hitabe irat ederek Yugoslav arkadaşlarının teessürlerine iştirak ettiğini söylemiş ve: «Mütevaffa kral Hz. nin hatıralarını tebcil için bir dakika sükût ediyorum» demiştir.

Bir dakika sükûtu müteakip, bir taziyet telgrafı çekilmesi kararlaştırılarak içtimaa nihayet verilmiştir.

Orman fakültesi açılıyor

Cumhuriyet bayramında küşat resmi yapılacak

Ankara 15 (Husuî) — Cumhuriyet bayramında ziraat enstitülerinde orman fakültesi açılacaktır. Bu münasebetle merasim yapılacaktır. Merasimde başvekil de bulunacaktır.

Ziraat vekili Muhlis bey bir nutuk irat ederek mektebin açılmasındaki maksadı anlatacaktır.

Fakülte dört senedir. İki senesi burada, iki senesi de İstanbulda, ay sonundan itibaren ilga edilecek olan yüksek orman mektebinde olacaktır.

İsmet Pş. Hz. Yüniş fabrikasını gezdi

Ankara 14 — Başvekil İsmet paşa Hz. yanında Hereke müdürü Reşat bey olduğu halde Yüniş fabrikasını ziyaret etti. Başvekil muamelâtı tetkik ve takdir etmiştir.

Şükrü Kaya bey geliyor

Ankara 15 (Husuî) — Dahiliye vekili Şükrü Kaya bey bir iki güne kadar İstanbula gidecektir.

Ziraî kooperatifler

Kemal Zaim bey bir noktayı tavzih ediyor

Ziraat bankası umum müdürü Kemal Zaim beyin ziraî kooperatifler hakkında Ankara muhabirimize beyanatını yazmıştık. Kemal Zaim beyden aldığımız mektupta beyanatın bir noktası yanlış anlaşıldığından bahisle ehemmiyetine binaen bu nokta şu suretle tashih ediliyor:

Ziraî kredi kooperatiflerine bazı yerlerde tefecilerin hulûl etmiş bulunduğundan katiyen haberdar değilim. Sözlerimle, idare meclislerini serbes olarak seçmekte ve adetleri bugün 600 ü geçmekte bulunan bu teşekküllere bazı yerlerde bu gibi unsurlar girmiş olsa bile bunu, üzerinde tevakkufa değer bir hadise gibi telâkki etmenin doğru olmadığını ifade etmek ve şehirlerde şimdiye kadar teşekkül etmiş bulunan şirketlere nisbetle köy kredi kooperatiflerinde aksaklığın çok daha az bulunduğunu anlatmak istedim.

Baba katili

Violette Neziére kiyotine yalnayak girecek

Paris 13 — Geçen sene babasını zehirliyerek öldüren ve ölüm cezasına mahkûm edilen Violette Noziere idam edilirken giyotine yalınayak, başı bir beze sarılı olarak gidecektir.

Katil verilen kararı temyiz etmiştir.

Muhtelif vilâyetlerde belediye intihabı

C. H. F. umumî kâtipliğinden: Bugün alınan malûmata göre Eskişehir, Havza, İsparta, ve Keşanda belediye seçimi bitmiş ve fırka namzetleri ittifakla seçilmiştir.

İstanbul liman işleri

İstanbul deniz ticareti müdürü Müfit Necdet bey iktisat vekâleti tarafından vaki davet üzerine Ankaraya gidecektir.

Müfit beyden, İstanbul liman işleri hakkında izahat alınacaktır.

Heybeliada faciası muhakemesine başlandı

Heybeliada açıklarında 33 kişinin feci surette boğulmalarile neticelenen vapur, motör çarpışmasının hukukî cihetten tahkikatına dün birinci ticaret mahkemesinde başlanmıştır. Saat 16,30 da başlıyan muhakemede Füruran kaptanı Hüsnü beyin kaza hakkında tanzim ettiği rapor okunmuş ve gösterdiği şahitler dinlenmiştir. Diğer gemi müretteatının dinlenmesi için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Dün Kartal açıklarında bir ceset daha bulunmuş ve hüviyetinin tesbiti için fotoğrafı çıkarılarak Yalovaya gönderilmiştir.

YENİ NEŞRİYAT

Holivutun bu haftaki nüshası haftanın film mevzuları ile en son sinema haberlerini havi olarak intişar etmiştir.

HANIMLAR DİKKAT EDİN:

Holivut'ta zarafet ve şıklık kraliçesi olarak ilân edilen **NORMA SHAERER**

Yarın akşam **MELEK** *sinemasında* gösterilecek olan

Gönüller Birleşince

Fransızca sözlü, Büyük Metro - Goldwyn - Mayer filminin zengin ve muhteşem sahnelerinde en şık ve en son tuvaletlerini gösterecektir.

Önümüzdeki Perşembe akşamından itibaren

TÜRK SİNEMASINDA

Bu mevsim zarfında göreceğiniz filmlerin en neşelisi ve en cazibi:

DAKTİLO EVLENİYOR

(Küçük Daktilo'nun mabadi)

MARIE GLORY - JEAN MURAT - ARMAND BERNARD

Emsalsiz bir mevzu - unutulmayacek şarkılar - teshir edici bir musiki - muhteşem manzaralar

Yerler şimdiden tutulmaktadır. Telefon: 40690

(JENERAL YEN'in ZEHİRLİ ÇAYI) büyük bir muvaffakıyetle devam etmektedir.

Şehzadebaşı

Hilâl sinemasında

BİR GÖNÜL BÖYLE AVLANDI

KAHRAMAN KANI

Bu şaheser filmler iki gün daha gösterilecektir. Bu filmlerin temaşası şayanı tavsiyedir. Perşembe gününden itibaren:

BÜYÜK KATERİNA - DELİ PETRO

Doğlas Fairbanksın oğlu ayrıca

OĞLUMUN METRESİ

Fevkalâde komedi pek yakında:

Ceneral Yen'in Zehirli Çayı ve Roma Çılgınlıkları

Sinema artistlerinin en parlak iki yıldızı:

JOAN CRAWFORD - GARY COOPER

Az görünmüş derecede heyecanlı bir filmde görünmemiş bir aşk fedakârlığı ile bağlandılar:

HAYAT BİZİMDIR!

(Fransızca sözlüdür)

Bugün **MİLLÎ SİNEMADA**

2 büyük film birden

ASLAN **TARZAN** Mümessili:

Dünya yüzme şampiyonu ve Amerika'da 34 muhtelif spor birincisi BUSTER CRABBE bakir oramanların helecanlı, ateşin bir eseri.

Ayrıca: **BİR TAŞLA İKİKUŞ**

Oynıyanlar: AMGDA SCHNEİDER, FRITZ SCHULZ

Almanca sözlü şarkılı büyük operet

ipek, Melek, Saray, Sumer, Elhamra

Sinemaları; 18 Teşrinievvel Perşembe gününden itibaren matinelerin saat 2 1/2 - 4 1/2 ve 6 1/2 olarak tesbit edildiğini muhterem müşterilerine ilân ederler.

ZOMBİ

(Yaşayan ölüler)

Baş rolde: BELA LUGOSI

Bu esrarengiz filmde insanların makine gibi kendi kendilerine yürüdüklerini ... Bir cinayeti idare eden ruhsuz mevcudatı .... Göreceksiniz. Fransızca mükâlemeli bir filmdir.

Bu perşembe akşamı **SARAY** sinemasında

Yakup Kadri'nin en son romanı

ANKARA

Yakup Kadri beyin her romanı gibi şimdiden bir çok polemik uyandırmağa başlayan bu kitaptan hemen birer tane edinmeğe koşun ki mevsimin en heyecanlı edebî münakaşalarından birine şimdiden hazırlanmış bulunasınız!

* * *

Fiyeti: 100 kuruş

Tevzi yeri:

AKŞAM KİTAPHANESİ

Bu akşam saat **20**de

CURUM ve CEZA

20 Tablo

Yazan: F.M. Dostoyevsky. Terceme eden: Reşat Nuri

İstanbul Belediyesi **Şehir Tiyatrosu**

Fiatler: Localar 250 - 300, koltuk 50, sandalye 40, galeri 30.

SARAY sinemasında (Eski Glorya)

RAŞİT RIZA TIYATROSU

Teşrinievvel 16 Salı, 17 Çarşamba

KENDİSİNİN GÖLGESİ

Nakleden: Yusuf Sururi bey

Teşekkür

Refikamın vazı hamlinde gösterdiği hazakat ve liyakat sayesinde iki hayat ölüm tehlikesinden kurtaran Sultanahmet Kapıağasında mukim kabile Cemile hanıma karşı bütün efradı ailemizce hissettiğimiz minnet ve şükranlarımızı muhterem gazetenizle iblâğa bir vicdan borcu telâkki eyledim. Komisyoncu Zeki

İşitilmemiş kahramanlıkların destanı:

DÜŞMAN ELİNDE ESİR!

MİLLET TIYATROSUNDA

Bu akşam **NAŞIT** Bey temsilleri binlerce halkın alkışladığı Arapça raks kraliçesi (FATMA LEMAN HANIM) bu gece müsameresine devam ediyor. MEZARA DİRİ GÖMÜLEN KADIN) milli komedi 4 perde. Ayrıca dans - sololar rakslar - düet

ŞIK SİNEMADA

Bugün 2 büyük film birden

1 - Macar Marşı

GUSTAV FRÖLİCH

2 - SARI

Pijamalı Kadın

Renate Müller ve Georges Alexander

GÜNÜN HABERLERİ

Mübadele komisyonu

Perşembe akşamına kadar işler bitecek

Muhtelit mübadele komisyonu 19 birinci teşrinde lâğvedilecektir. Lâğıv günü cumaya rasladığından perşembeye kadar komisyonun elinde hiç bir iş kalmıyacaktır.

Komisyon faaliyetinin nihayet bulduğu 19 birinci teşrin gününe kadar işleri yapılamıyanlar, Ankarada imza edilen son mukavelename mucibince malının bulunduğu yerdeki mahkemelere müracaat edecektir.

Yunanistan, Türk tebaasından 254 şahsın Yunanistanda kâin olup 1 ağustos 1929 tarihinde sahiplerinin yedi intifalarında bulunmıyan mallarına Yunan hükûmetince vaziyet edilebilmesi için buradaki muhtelit mübadele komisyonundan tastik kararı istemişti.

Bunlardan ancak on altısı müzakereye konmuştur. Ve şu üç şahsın 1 ağustos 1929 tarihinde mallarına filen vaziülyet oldukları tesbit edilmişti:

1 — Safder Kılapsaraki beyin zevcesi Cemile hanım.
2 — Hayreddin Murat efendi zevcesi Gülsum hanım.
3 — Ayşe Afendakopalonın varisleri.

Şu dört zat hakında Türk - Yunan heyetleri arasında itilâf olamamış, meselenin halli bitaraflara bırakılmıştır:

1 — Müstacebaki veresesi.
2 — Bedri bey zade Rauf bey veresesi.
3 — Sadık paşa veresesi.
4 — Bedri bey zade Ahmet bey.

Geriye kalan 9 şahsın mallarının da Yunan hükûmetine geçtiği kabul olunmuştur.

Muhtelit mübadele komisyonunda Türk ve Yunanlı olmak üzere 40 memur çalışmakta idi. Komisyonun dağılması üzerine ekseriyeti teşkil eden 30 Türk memuru açıkta kalacaklardır. Yunanlı memurlar da cumartesi veya pazar günü memleketlerine gideceklerdir.

Ticaret odaları

Kongre yakında Ankarada toplanacak

Anadoluda tetkik seyahati yapan iktisat vekili Celâl bey cumartesi günü Ankaraya dönecektir. Bunu müteakip, Türkiye ticaret odaları kongresi toplanacaktır.

Ticaret müdürlüklerinin ilgası üzerine İstanbulda vekâletin işlerini takip ve müracaatları kabul etmek üzere teşkil edilen irtibat bürosu bu kongreden sonra ticaret odasına bağlanacaktır.

Kongrede bu cihet nazarı dikkate alınarak oda nizamnamesi tadil edilecek, kâtibi umumîliğin salâhiyeti arttırılacaktır.

Muvakkat büronun müddeti bu ay sonunda bitecektir.

Ankara antrepolarındaki sahipsiz eşya

Anakra 15 (Hususî) — Bugünden itibaren rıhtım antrepolarındaki sahipsiz eşyayı gümrük idareleri tesellüm edecektir.

Vekâlet, bu tesellüm işlerinin ay sonuna kadar bitirilmesini gümrük baş müdürlüğüne bildirmiştir.

Berberler cemiyetinde imtihan

Berberler harcın yüksekliğinden şikâyet ediyorlar

İstanbulda çalışan ve berberler cemiyetinde kayıtlı usta ve kalfaların ehliyet almaları için bugüne kadar mühlet verilmişti. Bu münasebetle bugün Beyoğlunda Bursa sokağında berberler mektebinde imtihan yapılacaktır.

Berberler cemiyetinde kayıtlı 3000 berber vardır. Bugüne kadar bunlardan ancak 300 berber imtihana girmiştir. Geri kalan 2700 berber ustası ve kalfanın bugünkü imtihana giremiyecekleri anlaşılmış olduğundan ehliyet alma mecburiyeti bir ay daha temdit edilecektir.

İmtihanda muvaffak olanlara ehliyet verilmektedir. Muvaffak olmıyanların da kursa devamları mecburî tutulmuştur.

Berberlerin ehliyet işini ehemmiyetle telâkki etmelerinin sebebini anlamak için dün bir muharririmiz muhtelif berberlerle görüşmüştür. Bunların hemen hepsi de bu işin paraya temas ettiğini, harçların pek yüksek olduğunu ileri sürmektedirler. Berberler diyorlar ki:

«— Bir usta ehliyet almak için harçlar tarifesi mucibince belediyeye 300 kuruş vermek mecburiyetindedir. 200 kuruş ta cemiyet alıyor.

Kalfalara gelince kalfa ehliyeti için 100 kuruş belediye, 100 kuruş cemiyet harcı vardır. Eskiden ehliyet almış ustalar ehliyetnamelerini 50 kuruş mukabilinde cemiyette tebdil edebiliyorlar, fakat ayrıca gene 300 kuruş ta belediye harcı vardır. Berberlerin imtihanlara girmemelerine yegâne sebep harçların pek yüksek olmasından başka bir şey değildir.»

Haber aldığımıza göre, bugünkü imtihandan alınacak netice ile temdit edilecek bir ay müddet bir daha temdit edilmiyecek ve imtihana iştirak edip te ehliyetname almıyan usta ve kalfalar sanattan menedilecektir.

Bir Romen torpidosu, tamir edilmek üzere İstanbula geldi

Rumen filosuna mensup Rejel Ferdinand torpitosu İstinye doklarında tamir edilmek üzere dün limanımıza gelmiştir.

Yumurta ihracı

Birlik çalışmaya başladı, şubeleri olacak

İstanbul yumurta ihracatçıları birliği esaslı surette faaliyete geçmiştir. Birlik nizamnamesi mucibince, memleketin diğer taraflarında ayni maksatla teessüs edecek cemiyetlerle birleşeceklerdir. Birliğin merkezi İstanbuldur.

Birlik yumurta ihracatının ıslahına, terakki ve inkişafına yardım edecek ve lâzım gelen kanunî teşebbüsatta bulunacaktır. Bundan başka yumurta ticareti vaziyetini yakından takip ederek alâkadarlara malûmat verecektir.

Birlik namına ticaret yapılamıyacak ve siyasetle iştigal edilmiyecektir. Birliğe, yalnız yumurta ihracatçısı oldukları tescil edilenler girebileceklerdir.

2750787 gizli doğum kaydedildi

Ankara 14 — Birinci teşrin ayının birinci haftası sonunda gizli doğum 2,750,787, gizli ölüm 1,613,694, gizli evlenme 856,949 u bulmuştur.

4 Balkan hariciye nazırı Ankarada görüşecek

Toplantının tehir edildiği haberi doğru değil

Paris 15 (A.A.) — Havas ajansının İstanbul muhabiri bildiriyor:

İyi malûmat alan mahafilde Kral Aleksandrin cenaze merasiminden sonra dört Balkan hariciye nazırı Belgratta yapılacak görüşmelerin bilhassa Marsilya cinayeti ile hadis olan vaziyete taallûk edeceği ve bu görüşmelerin esasen tehir edilmiş olan Ankara mülâkatını lüzumsuz bırakacağını bildirmektedir.

Ajansın notu: İstihbaratımıza nazaran hariciye nazırlarının içtimaını tehir eden bir karar ittihaz edilmemiştir. Bu içtima 27 teşrinievvelde Ankarada yapılacaktır.

İhtikâra karşı

Bugün bir komisyon toplanarak işe başlıyacak

Okka yerine kilo kabul edilince satıcılardan bazılarının bunu bir fırsat telâkki ederek ihtikâra saptıklarına dair şikâyetler olmuştur. Bu şikâyetleri tahkik ve piyasada ihtikâr olup olmadığını tesbit etmek maksadile bir komisyon toplanacağını yazmıştık.

Marmara mıntakası ölçüler ve ayar müfettiş vekili müfettiş Mehmet beyin riyasetinde toplanacak olan bu komisyin vilâyet namına Eminönü kaymakamı Raif, belediye namına iktisat müdürü Asım Süreyya, ticaret odası namına Mustafa Rıfkı, esnaf cemiyetleri namına da Naşit, Ferhat, Rıfkı, Yusuf ve Haydar beyler iştirak edecektir.

Komisyon ilk içtimaını bugün öğleden sonra saat üçte ticaret odasında yapacaktır. Bu içtimada komisyonun çalışma programı ve içtima günleri hazırlanacaktır. Komisyon program üzerine faaliyete başlayınca ihtikâr yapan esnaf tesbit olunacak ve şiddetle cezalandırılacaklardır.

Ankarada bir otobüs devrildi

İçinde bulunan üç hanım yaralandı

Ankara 15 — Taşhan ile Çankaya arasında işliyen 778 numaralı kaptı kaçtı Çankaya mektebi önündeki virajda devrilmiştir.

Kaptı kaçtının içinde bulunan üç hanımdan birinin kolu kırılmış, birinin başı yarılmış, birinin de muhtelif yerleri zedelenmiştir. Kolu kırılan ve başı yarılan hanımlar hastaneye kaldırılmışlardır.

Muhtelif yerlerinden zedelenen Çanakkale mebusu Ziya Gevher beyin kayınvalideleri ve Muhlis beyin refikaları hanımdır.

Kazadan sonra kaptı kaçtıyı idare eden yakalanmış ve bunun şoför muavini Mustafa isminde biri olduğu anlaşılmıştır.

Kaptı kaçtının şoförü Konyalı Mehmet bilâhare bulunmuş ve emniyet müdürlüğünce ifadesi alınarak serbes bırakılmıştır. Muavinin, şoförün haberi ve muvafakati olmadan arabayı işlettiği anlaşılmıştır.

M. Benes Pariste

Paris 15 (A.A.) — Reisicumhur, M. Benesi kabul etmiştir.

TİYATRO MÜSAHABELERİ

Cürüm ve Ceza neden beğenildi?

«Cürüm ve Ceza» nın bizde temsili ve bu temsilin gördüğü rağbet içler açacak bir hadisedir. Birinci teşrinin ikinci gecesinden beri, Şehir tiyatrosunun salonu ve locaları, bu gibi eserlerde hiç görmediğimiz bir kalabalıkla dolup boşalıyor. Halk, alışık olmadığımız bir rağbetle «Cürüm ve Ceza» yı görmek, dinlemek, seyretmek için Tepebaşı tiyatrosuna gidiyor. «Cürüm ve Ceza» dokuz seneden beri, en fazla beğenilen vodovillerden, hafif komedilerden, taklitli oyunlardan, fiatlerin yarı yarıya ucuz olmasına rağmen, fazla hasılat yaptı. Gişeye, saat altıdan sonra «koltuklar dolmuştur» yaftası yapıştırılıyor.

Bu rağbetin sebebi nedir? «Cürüm ve Ceza» neden bu kadar beğenildi?

Bunun maddî ve manevî, muhtelif sebepleri vardır.

Bir kere fiatler çok ucuzdur. Elli, kırk, otuz kuruşu veren tiyatroya girebiliyor. Üç arkadaş, birer lira ile, beş arkadaş yarımşar lira ile birer locaya kurulabiliyorlar. Bizde, tiyatro severlerin, tiyatro özliyenlerin zan ve tahmin edildiğinden çok olduğu bu tiyatro mevsimi meydana çıktı. Rağbetsizliğin, yerlerin pahalılığından doğduğu anlaşıldı. Koltuklar, iskemleler, localar her keseye uygun olunca, herkes tiyatroya koşmağa başladı. Bu, inkâr edilmez bir vakiadır.

Bu böyle olmakla beraber, bu rağbetin sebebini yalnız ucuzlukta armak doğru olmaz. Cürüm ve Ceza muvaffakıyetini yalnız ucuzluğa borçlu değildir.

Dostoyevskinin eserini sahneye çeviren Gaston Baty'yi tenkit edenler çok oldu. Eserin felsefesini mahvettiği, lübünü kaybettirdiği, asıl kıymetinden bir şeyler değilse bile pek az şey kaldığı iddia edildi. Fakat bütün tenkitlere rağmen «Cürüm ve Ceza »Paris'te, her gece dopdolu bir tiyatroda aylarca ve aylarca oynandı.

Bizdeki muvaffakıyetle, Paristeki muvaffakıyet sebepleri arasında büyük bir fark olmasa gerektir. Gaston Baty de: Tiyatroda müellif ve eser yoktur, rejisör vardır, diyen sahne vazilerinden biridir. Sahneye konan «Cürüm ve Ceza» da filvaki Dostoyevski pek yoktur, fakat rejisör kudreti bu yokluğu sahne muvafakıyetini elde edecek bir şekilde doldurmuştur.

Dostoyevskinin «Cürüm ve Ceza» sı bir hırsız polis romanı değildir. Eser baştan aşağı tahlildir. Hâleti ruhiye, dimağ ve his tahlili... «Cürüm ve Ceza» nın aslı kütleye hitap etmez. Yalnız elitin zevk duyacağı bir eserdir. Tiyatro ise sırf elite hitap eden bir sanat değildir. Tiyatro kütlenin zevkini yükselten bir müessesedir. İşte «Cürüm ve Ceza» nın sahneye konuş tarzı tam bu evke uygundur.

Bu uygunluk, rağbetin sebeplerinden biridir.

Sahnedeki «Cürüm ve Ceza» aşağı yukarı bir hırsız polis vakası haline konmuştur. Fakat bu konuş, dinleyenlerin merakını basit dalâverelerle oyalamıyor. Hem meraka düşürüyor, hem de beyinleri işletiyor. Hem eğlendiriyor, hem düşündürüyor. Romanı okurken, uzun tahlillerle zihin yoran kari, tiyatroyu dinlerken sadece zevkli bir dimağ araştırmasile mestoluyor. Çünkü kitaptaki tahil, sahnede hareket halindedir. Anlamak için zihin yormağa hacet yoktur. Seyrederek dimağı harekete getirmek, zevk almak için kâfidir.

«Cürüm ve Ceza» bugünkü dünyaya göre sahneye intibak ettirilmiştir: Az fakat öz. Sözden ziyade hareket, nutuktan ziyade fıkra... Bugün kısa haber, kısa yazının revaçta olduğu inkâr edilemez. Tiyatroda da, kısaya doğru bir cereyan olduğu muhakkak. Bir misal getirelim: Almanyad asırlardan beri muvaffakıyetle temsil edilen Göte'nin «Faust» u son senelerde dinlenmez olmuştu. Faustu Raynhart eline aldı, eski Fausta yeni sahneye göre bir şekil verdi. Sahneye konuş biçimini değiştirdi, mizansene yepyeni bir üslüp koydu, Faustu diriltti.

İşte «Cürüm ve Ceza» da kısa kısa fıkraların biribirine eklenmesile bir kül teşkil ediyor. Seyredenler, fıkra dinliyerek, uzun bir roman okumuş oluyorlar.

Cürüm ve Cezanın beğenilmesindeki sebeplerden biri de dekor ve mizansendir. Mütemadiyen değişen yirmi manzara. Tatlı ışıklarla göz oyalıyan salonlar, mum ışığında aydınlanan tavan arasında odalar,uygun renklerle geceden sabaha geçiş, bir apartımanın kat kat merdivenlerinde konuşanlar, mezarlık, sokakta fener altı, vesikalı kadınlar evinde *güzel renkli yatak odası... Bütün* bu göz oyalıyan dekorlar ortasında, zihni oyalıyan bir mevzu.

Bazan mevzu sanatkârları kurtarır, bazan da sanatkârlar mevzua can verirler.

«Cürüm ve Ceza» nın temsilinde bu iki seyir başbaşa gidiyordu. Ne mevzuun sanatkârlarımızı kurtarmasına lüzum kaldı, ne de sanatkârlar mevzuu kurtarmağa çalıştılar.

Esasen temsili tenkide mahal kalmamıştır. Cürüm ve Cezanın gördüğü rağbet temsilin fevkalâdeliğine en kuvvteli delildir.

Cürüm ve Cezanın beğenilmesin, elbetteik temsil güzelliği ve sahneye konuş tarzı belli başlı sebeplerinden biri dahadır.

Cürüm ve Cezanın iddiası caziptir. Herkesin hoşuna giden herkesin tasvibine uygun bir iddiadır. Raskolnikof katildir, sahnede, romanda, şiirde katil tipi menfur bir tiptir. Katile kimse acımaz. Fakat Cürüm ve Cezada Raskolnikof sevimlidir. Öldürmüştür, öldürdüğüne de iyi etmiştir. Ona acıyoruz. Neden? Çünkü Raskolnikof bu cinayeti, beşeriyete hizmet etmek için işliyor. Kimi öldürüyor? Bir tefeciyi, bir mürabahacıyı...

Cürüm ve Cezadaki tez sembolik bir tezdir.Fakat mürabahacıların katli bugün artık sembol olmaktan çıkmıştır. Medenî kanunlar, bizde de, dünyanın her yerinde de, tefeciyi mürabahacıyı manen öldürmedi mi?.. Halkın tefecilere karşı nefreti muhakkaktır ve bu itibarla Raskolnikof ve dolayısile tekmil eser halka, sevimlidir.

İşte «Cürüm ve Ceza» nın beğenilmesindeki sebeplerden biri de budur.

Selâmi İzzet

Memleket haberleri

Mahsuldar bir kaza: Bayındır

Ihracat, ithalâttan 700,000 lira fazladır

kasabada faaliyet göze çarpıyor

Bayındır (Hususî) — Küçük Menderes çukurunun mümbit ve mahsuldar arazisinden bir parçasını işgal eden Bayındır kazasının iktisadî, ziraî vaziyeti çok iyidir. Arazi çok verimlidir. Ticaret odasının neşrettiği malûmata göre, Bayındır kazasında iki milyon zeytin ağacı, 45 bin hektar çam, kestane, ceviz, meşe ormanları ve 20 bin incir ağacı, on beş bin hektar ekilebilir mümbit arazi, yüz elli hektar yaş üzüm istihsal eden bağları, sanatoryom ittihazına elverişli Hisarlık, Ovacık, Kavaklan yaylaları vardır.

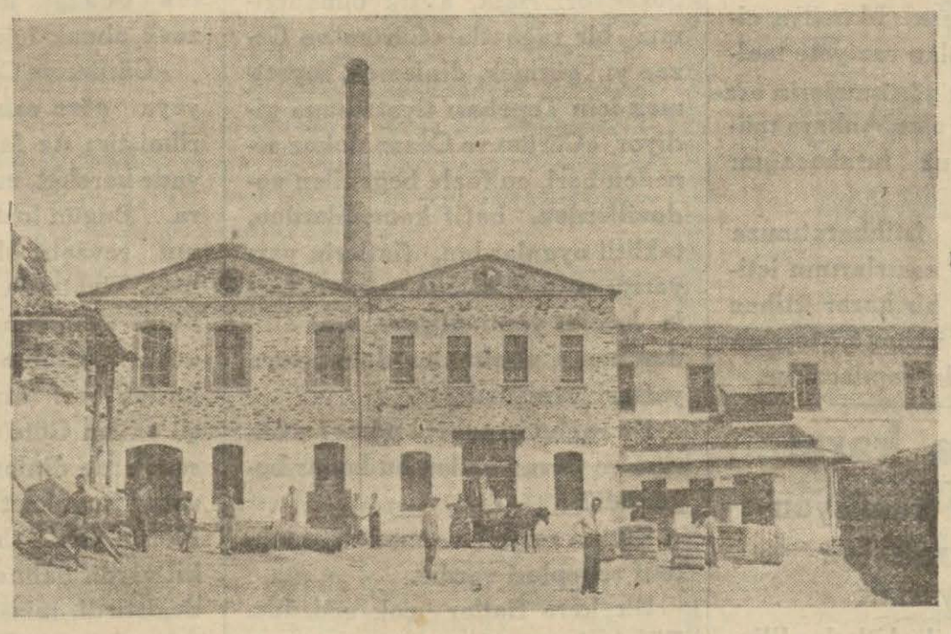

Bayındırın zeytinyağı fabrikalarından biri

Bu rakkamlar gösteriyor ki hakikaten Bayındır çok mümbit ve mahsuldar araziye sahip bir kazadır. Ahalisi çalışkandır. Köylüsü diğer köylere nisbetle refahtadır. Umumî vaziyeti hülâsa edersek: Bayındırın senelik ihracatı 1,500,000 lira, ithalâtı 800,000 liradır. Şu halde 700,000 lira kaza lehine kâr kalmıştır.

Bayındır kasabası, yabis havalı, yeşil ovalı, güzel memba sularını havi otuz bin nüfusludur.

Kasabada kaç fabrika var

Kaza dahilinde on tane buharlı zeytinyağı, pamuk, un, peynir fabrikası, 25 tane el tazyiki ile işliyen yağhane, 12 adet iptidaî yağhane, 25 su değirmeni, beş adet motörle işler un değirmeni, ve bir elektrik motörü vardır. Bu müessese ve sanayi fabrikaları kazanın ihtiyacını temin etmektedir.

Kazanın ticaret ve sanayi odasının kayıtlarına göre: Bayındırda on dokuz birinci, on sekiz ikinci, 33 üçüncü, 68 dördüncü, 185 beşinci sınıf ticaret ve sanayi erbabı ve bunlardan başka 86 adet küçük esnaf vardır.

Bayındırda, Ziraat bankası, Akseki ticaret bankası acentalığı, 4 ziraat kredi kooperatifi ile bir alım satım kooperatifi vardır.

Bayındırda faaliyet

Bayındır komşu kazalardan geri kalmamak için gücünün yettiği kadar çalışıyor. Her gün yeni yeni hatvelerin atıldığı göze çarpıyor. Gençler birliği, son zamanda temsil kolunu çok ileriletmiştir. Her ay birliğin menfaatine müsamereler veriliyor. Spor kolu ise, her haftâ (A. B.) takımları arasında ciddî maçlar tertip ediyor.

Musiki kolu, şehir bandosunun kuruluşundan sonra her gün derslerine muntazam surette devam ediyor. Yepyeni kurulmuş olan bu bando, üç ay içinde merasimlere iştirak etmiştir. Bu da gösteriyor ki, azmin elinden bir şey kurtulmaz, yalnız azim ve sebat lâzımdır.

Ü. O.

Un fabrikası

Bandırmaya büyük bir fabrika kuruluyor

Bandırma 14 (Hususî) — M. Kemal paşa kazasındaki un fabrikası bütün teşkilâtı ile Bandırmaya nakledilerek burada iş yapacaktır. İsviçrede (Yukart) şirketine ait olan bu fabrika M. Kemal paşadan matlûp randımanı veremediğinden şirket ticaret zihniyetile hareket ederek Bandırmada (Viteli) nin mağazasını almıştır. İki üç aya kadar fabrika Bandırmada işlemeğe başlıyacaktır.

Bu fabrika günde (30) ton buğday işlemekte ve en yeni aletleri taşımaktadır.

Konya inhisarlar müdürlüğü

Konya 14 (Hususî) — Şimdiye kadar kira ile binalarda oturan inhisarlar baş müdüriyeti, baş müdür İhsan beyin himmetile yeni bir binaya kavuşuyor. Belediye caddesindeki büyük bulvar üzerinde yapılacak olan yeni başmüdüriyet binasının inşaatı müteahhide ihale edilmiş ve temel kazılması bitmiştir. Cumhuriyet bayramında temel atma merasimi yapılacaktır.

Adanada yağmur

Adana 14 (A.A.) — Bugün saat 14 te şehrimize ve civarına bir buçuk saat kadar devam eden iyi bir yağmur yağmıştır. Yağmur umumî olmakla beraber yağan yerlerde esasen pek az kalan kozalara zararı olmuştur.

Pamuk satışı

Son zamanlarda fiatlerde istikrar var

Pamuk piyasasında göze çarpacak bir değişiklik olmadığı gibi fiat temevvücatı da azdır. Birleşik Amerikada mensucat grevinin bitmiş olması pamuk piyasalarında hiç tesir etmemiştir.

Mısır pamuk sanayicileri arasında fiatlere istikrar vermek ve alış verişleri sıkı bir nizama bağlamak için hareketler görülmektedir. İskenderiye borsası böyle bir işi tahakkuk ettirebildiği takdirde fiatler daha kuvvetli bir istikrar gösterecektir. Spekülâsyonlar da asgarî hadlerine indirilmiş olacaktır.

Hacim Muhiddin beyin tetkik seyahati

Bandırma 14 (Hususî) — Balıkesir mebusu Hacim Muhiddin bey dairei intihabiyesini dolaşmağa çıkmıştır. Gönene gidip gelen Hacim bey Bandırmada da iki gün kaldıktan ve memleket ihtiyaçlarını tesbit ettikten sonra İzmire hareket etmiştir.

Ankarada yeni istasyon binası

Ankara 14 — Hükûmet merkezinde yeni bir istasyon binası inşası kararlaşmıştır. Nafıa vekâleti projeleri hazırlatmaktadır. Yeni istasyon yarım milyon liraya yapılabilecek ve 300 bin kişilik bir şehir ihtiyacına uygun tertibatı ihtiva edecektir.

Konyada intihap

Hemen bütün müntehipler intihaba iştirak etti

Konya 14 (Hususî) — Konya belediye intihabatı Cumhuriyet Halk Fırkası namzetlerinin ittifakla intihap edilmelerile neticelendi. Belediye intihap encümeni tarafından tesbit edilen 18 bin müntehibin hemen hepsi reye iştirak etmişlerdir.

İntihap günleri Konya âdeta bir bayram günü yaşamıştır. Halk akın akın ve davullarla intihap yerine gelerek reylerini istimal etmişlerdir. Bilhassa Konya kadınlarının intihaba karşı gösterdikleri alâka kayde şayandır.

Bir kamyon uçuruma yuvarlandı

Hopa 14 (A.A.) — Dün Karstan gelen bir kamyon Çamdağında 150 metre derinlikteki uçurumdan yuvarlanmış, dört yolcu atlıyarak kurtulmuş, bir yüzbaşı kamyon parçalandıktan sonra meydanda kalmış ve bir şey olmamıştır. Şoför ve sahibi ağırca yaralanmıştır.

Kayseri mensucat fabrikası makineleri

Kayseri mensucat fabrikasına ait malzeme ve makinelerden bir kısmını Rusyadan yükleten Sovyet bandıralı Ziryanın vapuru dün limanımıza gelmiştir. Eşya Mersinde boşaltılacaktır. Fabrika inşaatı ilerilemektedir.

AVCILIK

Kıymetli bir av: Keklik

En kıymetli avlardan biri ve yerli olduğu için has memleket ve yerli malı addedilen keklik en zor, usandırıcı bir avdır.

Gayet usta köpek, genç, yorulmak bilmiyen bir avcı ister. Temmuz ve ağustos ayları bu av için en müsait mevsimdir. Malûm olduğu üzere keklik iki nevidir; birisi: (Kırmızı keklik), diğeri daha küçük olan (çil kekliktir). Çil keklik ekseriyetle ovada, küçük sürüler halinde yaşar. Avı heleçanlı, çok eğlenceli ve eti lezzetlidir.

Memleketimizin hemen her tarafında, bilhassa Rumeli yakasında gayet çoktur. Uzunköprü, Çorlu, Sinekli civarında hemen her tarafta sürülerle bulunur. Olgun ve muallim «Pointer» köpekler bunun avına gayet elverişlidirler. Evvelâ sürü ateş menzilinden uzak olarak kalkar. Ve toplu bir halde âzamî bir kilometre dahilinde diğer bir mahalle konar. Avcılar bu ilk kalkışta behemehal arkalarından bir kaç el silâh atıp kuşları korkutmalı ve süratle sürünün konduğu yere gidip köpeklere tekrar buldurmalıdır. İkinci kalkışta sürü ikiye ayrılır. Ve bu defa ekseriyetle ateş menzilinde kalkarlar.

Telâşsız ve dikkatle hareket edilirse avcının iki kuş alması mümkündür. Ve ayrılan sürülerin ikinci defa olarak kondukları mahalli gayet dikkatle tayin etmek lâzımdır. Çünkü üçüncü defa kalkışlarında ayni bıldırcın gibi ayrı ayrı ve köpeklere uzun (fermé)-ler vererek birer birer kalkacaklardır. İyi atıcı bir avcının bazan bütün bir sürüyü çantaya koyması imkân dahilindedir.

Maamafih bu kadarı olmasa bile epeyce kuş vurulur. Bu kaideye dikkatle riayet olunması keklik avında birinci şarttır. Aksi takdirde hiç bir şey yapılamaz. Ve muhtelif sürüleri kovalıyarak iyi bir neticeye varmak mümkün olamaz.

Yukarıda beyan ettiğimiz üzere güz mevsimi keklik avına en müsait bir zamandır. Maamafih senenin her ayında keklik avlanabilir.

Av esnasında en muvafık zaman sabah saat ondan öğleden sonra üçe kadar olan gün ortası vaktidir. Çil kekliklerin erkekleri göğüslerinde (at nalı) şeklinde kahve rengi halkalarile tefrik olunurlar, bir yaşına kadar olanların ayakları sarı, yaşlıların kurşunî renktedir. Keklik avında yer bilmek ve yahut bilen birisi refakatinde gezmek şarttır. Çünkü bu hayvanların muayyen yataklarını ancak civar köylüler bilirler; hariçten gelen bir avcının bunu tayin edebilmesine ihtimal yoktur. Çalılar ve otlardaki yaşlık ve rütubet tamamile zail oluncaya kadar keklik açık tarlalarda sabah yiyeceğini tedarik için dolaşmaktadır.

Bu esnada avlanmasına imkân yoktur. Çünkü daima ateş menzilinden uzak kalkar. Zeval yaklaşırken - yani saat ondan sonra - kara çalılara, pırnallara, çayır ve sair otlara çekilir. Ve uyurlar. Bu hayvanların hazım cihazları uyurken faaliyette bulunmaktadır. İşte tam avlanacakları bu zamandır. Temmuz, ağustos aylarının sıcak günlerinde ilk kalkışta ateş menziline kadar sokulmak mü[m]kündür.

Biliyorsunuz ki keklikler ö[n]ünüzde bir kaç metre mesafe[de] bulunuyorlar. Ve bir an so[n]hep birden sürü halinde kalk[ı]caklar. Bu saniyeler bütün soğ[u]kanlılığınızı ve itidalinizi mu[h]faza edeceğiniz zamandır. Kuş[lar] kalkınca aralarına saçmalarını[z] gönderirseniz belki bir tane d[e] şecek; fakat bir kaç tanesi de y[a]ralanacaktır. Bu bittabi yanlış h[a]rekettir. Yaralanan kuşlar ki[m] bilir nerelere düşüp ölecekler [ve] yırtıcı kuşlara, tilkilere yem ol[a]caklardır?.. Bunun için sürü k[a]kınca eğer ateş menzilinde i[s]içinden birini hemen ayırmak [ve] sanki yalnız o mevcut bulunuy[or] gibi kemali dikkatle nişanlıyar[ak] onu vurmak sonra kabilse bir [di]ğerine ayni suretle ve dikkatle [ate]lâhı çevirmek icap eder.

Meleke sahibi avcılar temm[uz] ve ağustos aylarında sürü kald[ık]ları zaman palazlar arasın[da] ana ve baba olan kart keklikl[er]hemen tanıyarak onları vurur[lar]. Bu suretle hareket gayet doğ[ru] dur. Çünkü artık bu tecrübeler[in] rehberlerinden mahrum kalan p[a]lazlara daha kolay sokulmak, o[na]ları daha eziyetsiz avlamak kab[il] olur. Avcının önünden kalkan b[ir] keklik tam bir insan boyu irtifa[a]nda gideceği için tam üzerin[e] ateş etmek, nadiren havalan[an] kuşun biraz yukarısına ve baş a[ra]ğı bir dağdan akan kekliğin b[ir] kaç santim altına ateş etmek l[a]zım gelir.

Keklik kalkmadan evvel ne t[a]rafa gideceği ve nasıl uçacağı t[a]yin olunamaz. - Meselâ, bıldırc[ın] ve bıldırcın klavuzuna hiç benz[e]mez - Ekseri tecrübeli avcılar ku[ş] kalkınca kanat çırparken ateş e[t]mezler ve süzülünceye kadar be[k]lerlerse de ben tecrübelerime d[a]yanarak bunu tavsiye edemiyec[e]ğim. Çünkü bir çok defalar ku[ş] ateş menzilinden çıktıktan sonr[a] süzülüyor. Ve tabiî kaybediliyo[r].

Kanat çırparken silâh atmak v[e] dikkatli bakmak lâzım gelmekt[e]dir. Ateş ettikten sonra bir kek[i]liğin sürüden ayrılıp yükseldiğ[i]ni görürseniz katiyen emin olab[i]lirsiniz ki kuş vurulmuş ve cansı[z] olarak düşecektir. Düşecektir fa[k]kat bulacağınız şüphelidir. Bun[u]da bütün kuvvetinizi gözünüz[ü] toplayıp yaralı kekliğin düştüğü istikameti bir kaç nişanla tay[i]n etmeniz icabeder. Meselâ: «Ufu[k]şu dağ istikameti, şu çalılığın a[r]kası, şu köşkün solunda» gibi. K[e]tiyen o mahalli gözden kaybe[t]miyerek köpeğinizi oraya götü[r]üp aratmalısınız. Böyle yapılma[z]dığı takdirde kuşu ölü olarak yır[t]ıcı kuşlara ve tilkilere bırakmak ihtimali vardır.

Eğer vurduğunuz kuş canlı dü[ş]müş ise bütün kuvvetile koşarak kendini saklıyacağı için çok sü[r]atle düştüğü yere köpeği götür[e]mek lâzımdır.

Bazı müptedi avcılar keklik sesi işiterek kuşun öttüğü tarafa gidip ararlar. Bittabi hiç bir şey bulamazlar. Çünkü öten keklik gezmekte olduğundan sesin gel[e]diği tarafta onu bulmak kabil de[ğ]ildir.

Çil kekliğe (7 - 8) No. saçma kullanılmaktadır.

Maltepe: **Salih Mahmut**

Köylerde tetkikler..

Silivride inekler, öküzler, koyunlar niçin fıstık gibi besleniyorlar?

"Balçık evler arasında bir camekân.. Içi türlü türlü likörlerle dolu... „

Silivriden bir kaç intiba, besili bir öküz, Silivrinin meşhur Ali ağası

Tarlada çalışan hayvanlara, kasabanın yollarında rasgeldiğim atlara, ineklere, öküzlere baktım. Hepsi fıstık gibi... Bütün hayvanların böyle gayet besli olması âdeta hayretime dokundu. İhtiyar Silivriliye:

— Maşallah hayvanlarınız çok besli... dedim. Gülümsedi:

— Hepsi öyledir.. Bütün Silivri hayvanları böyle... Amma bu bizim zararımıza...

Hayretle sordum:

— Neden ağam?.

— Samanlar para etmiyor ondan... İşte bak dağ gibi üstüste durup çürüyor. Samanlar çürüyeceğine biz de bu fakirlere yediriyoruz.

Hakikaten dünyada en mesut hayvanlar Silivridekilerdir. Bunlar öyle bol yem yiyorlar, öyle iyi besleniyorlar ki tarif edemem. Hattâ ineklerin, koyunların sütü artmış. Garip bir tecelli..

İhtiyar dostum tarlanın kenarından geçen beyaz saçlı bir adamı işaret etti:

— Şunu görüyor musun?.. Bu Silivrinin en meşhur adamıdır, en eskisidir. Evvelce buranın en zengini imiş. Ben gayet iyi bilirim. Hususî arabası, nadide atları vardı. Şimdi biraz sinirlidir. Görüşmek ister misin?..

Bundan sonra cevabımı beklemeden seslendi:

— Ali ağa... Ali ağa...

Ali ağa bize doğru yürümeğe başladı:

— Silivriye gelip te Ali ağa ile görüşmemek günah olur.

Ali ağa ile çabuk ahbap olduk. Diyor ki:

— Yaşım doksanı geçkin... Bir gün İstanbulda Besim Ömer paşaya bir hasta götürdüm. Paşa bana dedi ki:

— İhtiyarlıktan şikâyetçi misin?

— «Çok şikâyetçiyim» dedim.

— Bazı doktorlar ihtiyarlara derler ki «ihtiyarlığın çaresi vardır. Bir ihtiyar on sekiz yaşında iki genç kızın arasında bir gece yatmış, ertesi gün bir delikanlı gibi kalkmış...»

Bir kısım doktorlar böyle söylerler amma sen sakın buna kulak vereyim deme... E mi?.

Paşa böyle söyledi amma benim de aklıma takıldı kaldı. Acaba 18 yaşında bir genç kızla evlensem mi?. Sonra başka doktorlarla da görüştüm. Sen ne dersin bey... Mürekkep yalamış bir çocuğa benziyorsun... Öyle bir tanıdığın var mı?.. Hani Allahın emrile... Tek şu ihtiyarlıktan kurtulayım...

Silivrinin en mühim hadiselerinden biri de bu... Ali ağanın evlenmek meselesi...

Tarladan dönüşte Silivrinin meşhur kahvelerini dolaştık. Bu kahvelerde en belli içki «koruk şerbeti» civardaki bağlardan koparılan taze üzümle yapılmış bu koruk şerbeti fevkalâde bir şey.. Lezzeti hâlâ damağımda... Fiati de kahvede oturmak parasile beraber iki kuruş. Kahvelerde bir de «Akalan» suyu vardır. İstanbul belediyesinin bu su hakkındaki raporunu gördüm. Taşdelen de dahil bütün İstanbul sularına faikmiş. Ne çare ki yağmur yağınca çamurdan suyun membaına çıkmak kabil olamıyormuş.

Silivririler o zaman gayet fena, kireçli suları içmeğe mecbur kalıyorlarmış.

Birdenbire kerpiç binalar arasında tuhaf bir mağaza gözüme çarptı. Kerpiç duvarlar arasına sıkışmış bu dükkânın üstünde «İnhisar idaresi satış mağazası» levhası okunuyordu. Bir camekân... İçinde şık şık, iğri büğrü kübik likör şişeleri... Frambuaz likörü, muz likörü, çilek likörü, altın likörü, daha bilmem ne de bilmem ne... Ve yanında yerli şampanyalar...

Yanımdaki köylü delikanlı sordu:

— Kuzum efendi bu şişelerde ne var?..

Ne diyeyim, söyledim:

— Likör...

— Nedir o?..

— Hiç... İçmek için..

Doğrusu kerpiç duvarlar arasında bu likör şişelerile dolu camekâna «az kızdım» dersem yalan olur. Çok kızdım. Evindeki petrol lâmbasına şişe almak için aylarca düşünen köylünün karşısına banan likörünün şişelerini, şampanyaları dizmek bana âdeta garip, acı bir alay gibi geldi. Elektriksiz, kerpiç duvarlı Silivri evlerinde likör içmek!..

İşin garibi köylünün çoğu bu eciş bücüş şişelerin içinde ne olduğunu bilmiyor. Eminim ki açıldı açılalı bu mağazadan tek bir likör şişesi satılmış değildir... Her neyse... İnhisar idaresi daha ticarî hareket etse ve likörün nerede satılacağını, köylü sigarasının nerede rağbet bulacağını düşünse çok iyi olur.

Otobüslerin önünde mola verdikleri kahvede bir müddet oturduk. Silivrinin yerlileri konuşuyorlar:

— Acaba gene rekabet var mi?

— Varmış galiba..

— Aman olsun da İstanbula inelim..

Sordum:

— Ne rekabeti..

— Efendim burada Silivrililer İstanbula inmek için «rekabet» i beklerler... Rekabet otobüsçüler içinde çıkar. Ve yol parası bazan bu yüzden elli kuruşa kadar iner. Rekabet çıktı mı İstanbula giden gidene artık... Onu konuşuyoruz.

Köylülerle yoğurtçuluktan bahsettik. Yoğurtçular şikâyetçi:

— Biz burada gayet mahdut yoğurt çıkarıyoruz. Ucuz da veriyoruz. Kalikratyada çıkan yoğurtun miktarı malûm... Halbuki İstanbulda günde binlerce kilo yoğurt «Silivri» ismi altında satılıyor. Bunların çoğu bizim değil. Acaba İstanbul belediyesi bizim yoğurtlarımızı «hakikî Silivri» olarak halka tanıtamaz mı?.

Silivride topu topu beş yoğurthane var. Bunların yaptıkları yoğurtlar da malûm... Yoğurtçuların söyledikleri doğru. Böyle bir şey yapılırsa biz İstanbulluların yediğimiz yoğurtun Silivri olup olmadığını anlamış oluruz.

Silivride en ucuz şey ev kiraları ve ev fiati. 4 liraya 5 odalı, bahçeli evler var. Balçık evlerin satılık fiati ise 10 lira... İnsan bir köşeye çekilmeğe karar verince doğru Silivriye gitmeli. 4 liraya ev... Bol bol yoğurt ye... Bol bol Akalan suyunu iç.. En büyük karpuz kırk para... Patlıcan 10 para... Tavuk 15 kuruş... Barbunya balığı 15 kuruş.. Oooh... Mükemmel... Arasıra çarşıya da git, inhisarın likör şişelerini seyret... Sonra da kahvede üstüste koruk şerbeti iç ve Ali ağanın hikâyelerini dinle... Kekâ değil mi?..

Hikmet Feridun

Tokat mektupları

Meyvası bol, şirin bir şehir: Tokat

Şehir imara, belediye işleri himmete muhtaçtır hayat çok ucuzdur

Tokat (Hususî) — Şehir biribirile kucaklaşacakmış hissini veren çok yakın dağların arasında tabiî bir koridor gibidir. Ortasından Yeşilırmağın bir kolu olan Behzat deresi geçer. Tabiî manzaraları itibarile şirin, meyvalı ve meyvasız ağaç yetiştirmesi noktasından zengin bir yer...

Fakat; uzun zamanlar ihmale uğradığından - bugünkü imar hareketlerinden sarfı nazar edilince - maalesef geri kalmış bir vilâyet merkezimizdir. Havası ratıptır.

Sıhhat üzerine iyi tesiri olmiyan bu hususiyet - sanki bu zararı telâfi için - bol gölgeli bir yeşillik diyarı vücuda getirmiştir.

Ortasından dere geçmesine rağmen maalesef içilecek suyu azdır. Meraklılar ve halü vakti müsait olanlar Niksardan su getirttikleri gibi orta halliler de şehre mümkün mertebe yakın olan Marul, Kemer, İğneci ve Oğulbey suları ile ihtiyaçlarını giderirler.

Şehrin ana caddesi

Şehri ortasından ikiye bölen ana caddenin yapılmakta olan küçük bir kısmı parkeye benzer yerli taşlarla döşenmektedir. Onun mütemmimi olan ve ancak çarşıya isabet eden pek mahdut bir kısım da parkedir. Parkenin bittiği noktadan itibaren şose gelir. Bu yol her nedense uzun müddet tamir görmediği için himmete şayan bir haldedir. Âsarını görmekte olduğumuz imar faaliyetini bu yolun ıslahı takip ederse pek isabetli olur. Zira bu yol şehir için en zarurî ve hayatî bir ihtiyaçtır.

Belediye işleri ıslaha muhtaç

Evlerin mecraları ekser kısmı açıkta olarak, şehri ikiye bölen dereye akmakta, yazın suyu azalan dereden fena, ağır bir hava yayılmasına sebep olmaktadır.

Esnafın bildiği ve dilediği gibi hareket etmeleri belediî mürakabe ve kontroldan azade bulundukları hissini vermektedir. Hemen bütün yiyecekler açıkta satılmaktadır.

Okkanın kiloya tahvilinden sonra esnaf dirhem yerine kendi bildikleri gibi kurşun, taş, demir ve saireden vücuda getirdikleri ölçülerle mallarını tartmaktadırlar.

Bu yakınlarda ıslah edilen kasap dükkânlarından başka yenilik hareketine tesadüf edilemez. Hülâsa beledî işler himmet ve ıslaha muhtaçtır.

Binaların çoğu ahşap

Kâgir olarak belediye, maarif ve inhisarlar idaresi gibi ancak ona yakın bina vardır. Diğerleri umumen eski tarzda kurulmuş orta devre ait denilebilecek ahşap çatılardan ibarettir.

Bunlar geçen sene Cumhuriyetin onuncu yıldönümü dolayısile badanalattırmış, bu suretle memlekete medenî ve düzgün bir manzara verilebilmiştir.

Yeni yapılmakta olan vali konağı, tayyare cemiyeti, hastane ve iki ilk mektep binaları ikmal edilince şehrin yüzünü güldürecek iyi ve güzel birer umran ve mimarî eseri olacaklardır. Eski binaların temiz bir kıyafet almasında ve yeni mebaninin inşaatında vali Recai beyin himmet ve mesaileri görülmektedir.

Hayat çok ucuz

Et, sebze, yağ gibi zarurî havayiç diğer vilâyetlere nisbetle hayli ucuzdur. Ev kiraları 5-15 lira arasındadır. Ucuzluk itibarile Tokat memurlar ve mütekaitler için arzuya ve tavsiyeye şayan bir vilâyetimizdir. İstanbul ve diğer yerlerden gelen eşya nakliye ücreti zammı dolayısile hayli yükseklik iktisap etmekte ise de mühim bir fark görülemez. Odunun bugün bir yükü 17,5-20, kömürün 40-50 kuruştur.

Bağ memleketi olmakla ve şarabile şöhret alan Tokatta bu sene havaların kurak gitmesi yüzünden diğer meyvalar gibi maalesef şırası bol tatlı üzüm yetişememiştir.

R. O.

Bu sene Eskişehirde birçok biçki ve dikiş sergileri açılmıştır. Bunlar arasında en iyisi Gazi ilk mektebinde Kadriye Galip hanım tarafından açılan sergidir. Sergi çok rağbet görmüş, içindeki eserler çok beğenilmiştir. Remimizde Kadriye Galip hanımla talebeden bir kısmı görünüyor.

KADIN MODA

Yazlık elbiseler

Bunları sandıklara yerleştirmek zamanı geldi

Yaz eşyalarını, elbiselerini kaldırmak zamanı gelmiştir. Bunları güveden muhafaza endişesi olmamakla beraber gelecek sene yazda temiz ve kullanılmağa hazır bir halde bulmak lâzımdır. Bunun için elbiseleri cins cins ayırarak öylece kaldırmak icap eder.

Beyaz keten elbiseleri veya pantalonları her zamanki gibi yıkatmalı ve çivitlemeli. Kuruduktan sonra sökülerini dikmeli ve ütülemeden bir bohçaya sararak kaldırmalı.

Renkli ketenler de yıkandıktan ve sökükleri dikildikten sonra ayni surette muhafaza edilmelidir.

Basma, markizet, jorjet, koton gibi elbiseler hafif sabunlu ve ılık suda yıkandıktan ve az sirkeli suda çalkandıktan sonra gölgede kurumalı ve ütülenmeden bohçalamalıdır.

Beyaz yünlü ve fanileden elbiseler, pantalonlar, evde hafif amonyaklı ve ılık sabunlu su ile yıkandıktan sonra kurumalı ve katlanarak kaldırılmalıdır. Bunları evde yıkamağa cesaret edilemezse dışarıda temizlettikten sonra kaldırmalıdır.

Büyük pike örtüler, cibinlikler de yıkanıp kaldırılmalıdır.

Hasır şapkaları fırçalamalı ve tozdan korumak için beyaz bezlere sararak kutulara yerleştirmelidir.

Beyaz ayakkabıların lekeleri silinip temizlenmeli, beyaz boya ile boyandıktan, kuruduktan sonra kutulara konarak kaldırılmalıdır.

Gelecek sene istenilen eşyayı kolayca bulmak ve her paketi bohçayı ararken açmamak için her bohçanın üzerine içinde bulunan eşyayı yazarak bir toplu iğne ile iliştirmelidir. Bu suretle istenlien eşya pek kolay bulunabilir.

Yaz eşyalarını sandıklara yerleştirmek için kışlıkları çıkarmak icap eder. Bunlar ilkbaharda temizlenip kaldırıldığından şimdi yalnız naftalin kokusunun geçmesi için bir kaç gün eşyaları açık havada serip bırakmak lâzımdır.

Kestane reçeli

Kestane mevsimi geldi. Bu lezzeti güzel meyva çok mugaddi olduğu için çocuklara bol bol yedirilmelidir. Sabah ve ikindi kahvaltısında seve seve yiyecekleri kestane reçelini tarif edelim:

İki kilo kestaneyi suda haşlamalı. Üst ve iç kabuklarını sıcakken ayıklayıp kestaneleri makineden geçirmeli.

Elde edilen püreyi tartmalı, ayni miktar toz şeker almalı, yarım bardak su ve bir kalem vanilyayla ateşe koymalı. Şeker tamamile eriyince içine kestane püresini de atmalı ve tahta kaşıkla daima karıştırarak pişirmeli.

Reçel kaynamağa başladıktan sonra beş dakika daha pişerse tam kıvamında olur.

Yırtmaçlı elbiseler gene moda oldu

Umumî harpten evvel moda olan yırtmaçlı elbiseler bu sene tekrar meydana çıkmıştır. Her türlü elbiseye bu yırtmaç yapılmaktadır.

1 — Robmanto şeklinde gri yünlüden yandan aşağıya kadar tahta düğmelerle iliklenen bu elbisenin yaksı reveri ve kemeri üzerine ayni renkte kordone ile makine çekilmiştir.

2 — Mavi krep marokenden yani yırtmaçlı elbise. Omuzları ve yan iki dikişi üçer (jais) denilen siyah boncuk düğmelerle iliklenmektedir.

3 — Kahve rengi yünlüden tayör. Eteği önden yırtmaçlıdır. Tayörü yandan iliklenmektedir.

4 — Siyah ipek kadifesinden balo elbisesi, sırtı beline, kolları omuzlarına, eteği yandan sol tarafından diz kapağına kadar yırtmaçlıdır. Bunların hepsinin altları gümüş lâme ile kaplanmıştır.

Bu modellerin hepsinin sırtları ve önü gösterilmektedir.

Şişle örülmüş raglan kollu bluz

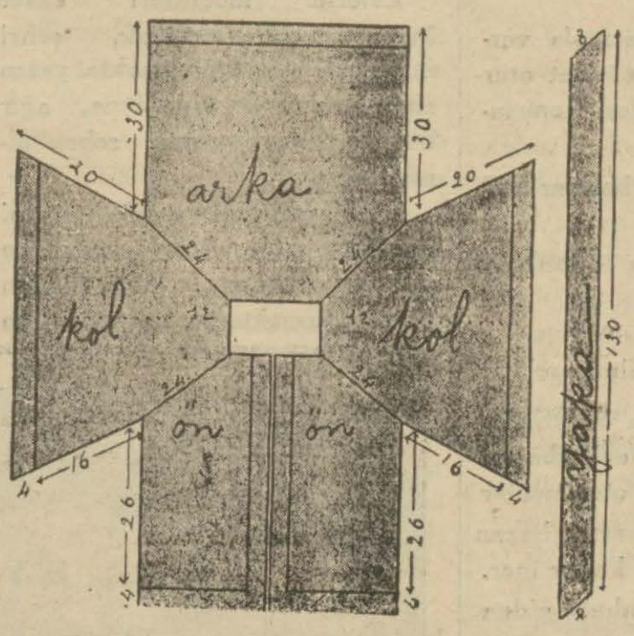

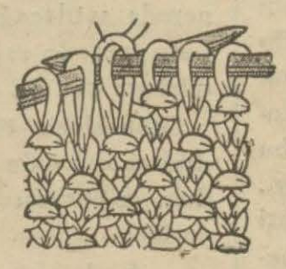

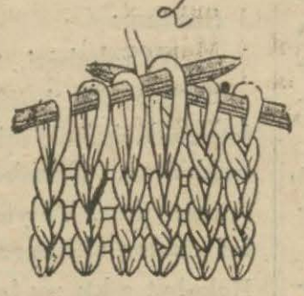

Bazı karilerimizden şişle yapılmış dikişsiz raglân kollu bluz veya jile modellerinin neşri istenilmektedir. Bugün zarif bir raglân paltonun nasıl işlendiğini tarif edeceğiz.

Raglân şekle daima yakadan başlanılmalıdır. Modeli görülen palto düz jersey iğne ile işlenmiştir (No. 2). Yakası önünün iki tarafı, aşağıları, ve kolların etrafı pirinç iğne ile (No. 1) işlenmektedir.

Bu palto fantezi bir yün ve iki buçuk numaralı şişlerle yapılır.

Şimdiki zayıfa yakın orta vücutlar için 132 iğne ile paltoyu başlamalı. Şişmanlar artırmalı, zayıflar eksiltmelidir.

Şiş üzerine yüz otuz iki iğne ile başladıktan sonra (ön için) on iğne pirinç, on bir iğne düz işlemeli buraya renkli bir tire parçası geçirerek bir nişan koymalı, sonra düz olarak 24 iğne işlemeli (omuz) gene renkli tire ile nişan koymalı. Sırt için kırk iki iğne işledikten sonra renkli tire nişan koymalı, diğer omuz için yirmi dört iğne işlemeli ve renkli tire ile nişan koymalı, nihayet diğer ön için on bir iğne düz ve on iğne pirinç yapmalı.

Dönerken iki baştaki pirinç iğnelerden maada daima düz ve hiç artırmadan işlemek lâzımdır.

Üçüncü sırada renkli tire konulan nişan yerine gelince şiş üzerine havadan bir ilmik atmalı, nişan olan yere batarak bir iğne işlemeli, sonra şiş üzerine bir ilmik daha atarak devam etmeli.

Nişan olan her renkli tireye gelince önce şişe bir ilmik atmalı, nişan yerine bir iğne işlemeli ve gene ilmik atarak devam etmeli.

Dördüncü sıra alt tarafı olduğu için hep düz hiç ilmik atmadan işlemeli.

Tek sıralar üçüncü sıra gibi çift sıralar dördüncü sıra gibi işlenecektir.

Şiş üzerine atılan bu ilmikler kola raglan şeklini verir ve muntazam bir ajur yapar.

Bu ajurlu yollar yirmi dört santim uzunluğunda olunca omuz yani kol olan kısımlar şişten çıkarak bir tire yahut İngiliz iğnesine geçirmeli, ve beden kısmını hiç artırmadan alt ve üst olarak işlemeli. Kol altından itibaren yirmi altı santim uzunluğunda işledikten sonra dört santim de (etrafını yapmak için) pirinç iğne yapılmalıdır.

Beden bittikten sonra kollar ayrı ayrı şişlere geçirilerek en orta yerine ajur yapıp kolu bollandırmak için raglan dikişi için yapılan ilmik gibi ilmik yaparak işlemeli.

Bol kol istenmeyip te dar kol olacaksa bu ilmiklere hiç lüzum yoktur. Olduğu gibi işe devam etmeli. Kol ağzı için de dört santimlik pirinç iğne işlemelidir.

Yalnız pirinç iğneden sekiz santim eninde ve yüz otuz santim uzunluğunda bir parça işledikten sonra yakasını etrafına dikerek önden bağlamalıdır.

Akide

Evde yapılmasının en kolay usulü

Taze meyvalardan istifade ederek lezzetli akide şekeri yapmak mümkündür.

İntihap ettiğiniz bir meyvadan (kayısı, şeftali, ahududu, çilek, frenk üzümü) bir miktar alıp ezmeli ve tülbentten geçirerek süzmeli.

Tencere içerisine 250 gram şekeri az suyla koyarak gayet koyu şekilde kıvamına gelinciye kadar kaynatmalı.

Şeker sertleşince evvelce hazırlanan meyva suyundan bir çorba kaşığı şekere ilâve ederek karıştırmalı ve hemen yağlanmış mermer üzerine dökmeli. Fazla sıcaklığı hafifleyince akide şeklinde keserek soğumağa bırakmalı.

250 gram şekere bir çorba kaşığı meyva suyu koymak icap eder.

Müşküllere cevap

Beli inceltmek

Kalamış L. M. N. Hanıma:

1 — Yün örgü modelleri daima gazetede neşrolunuyor.

2 — Beli inceltmek için şu hareketleri yapmak faydalıdır. Her sabah bacaklarınızı biribirinden ayırarak ve gererek odanın ortasında durunuz. Sol kolunuzu başınız hizasına kaldırınız. Sonra elinizi sağ elinizin içine koyarak, (belinizden aşağısı oynamadan) kollarınızı ikisini birden ve belden yukarı kısmı aşağıya sola indiriniz ve eğiliniz.

Vücudunuzun yukarı kısmını otuz defa bu suretle harekete getiriniz. Sonra sol kolunuzu kaldırarak sağ elinizi sol eliniz içine koyup sağa eğiliniz bunu otuz defa yapınız.

Bundan sonra gene bacaklarınızı ayırarak ve gererek durunuz. Kollarınızın ikisini birden havaya kaldırınız. Kollarınız kalkık olduğu halde on defa sağa, on defa da sola yanlığına inip kalkınız. Bu basit hareketler belde toplanan yağları erittiği için beliniz incelir.

3 — Ağda şöyle yapılır: Bir miktar şekeri bir kap içerisine koyar, üzerine pek az su damlatırsınız. Şeker hafifçe ıslanmalı, sulanmalıdır.

Tencereyi ateşe koyunuz. Şeker karamelleşeceği zaman içerisine bir veya (şekerin miktarına göre) iki limon sıkınız. Az su içerisinde eritilmiş limon tozu koymak ta kabildir.

Şeker bununla kaynayınca ağdalı bir hal alır. Bunu bir mermer üzerine dökünüz. Eliniz dayandığı zaman şekeri alarak elinizde çekip katlayınız. Nihayet şeker çürür gibi olur, o zaman kullanınız.

Belki ilk yaptığınızda muvaffak olamazsınız. Fakat bir iki yapıştan, kıvamını, miktarını anladıktan sonra yapması pek basittir.

Tire mektupları

Yeni Çiflik köyü tanınmaz bir hale geldi

Köyde Cumhuriyet meydanı, tavuk istasyonu kuruldu, spor sahası yapıldı

İzmir valisi Yeni Çiflik köyünü teftiş ederken

Tire (Hususî) — Bir zamanlar Anadolunun belli başlı ilim, irfan merkezlerinden biri olan yeşil Tirede cumhuriyet devrinin feyzi sayesinde irfan hareketleri günden güne inkişaf etmektedir. İlk mekteplerden çıkan talebenin bir kısmı her türlü mahrumiyetlere katlanarak İzmir, Ödemiş orta mekteplerine koşmaktadırlar. Beş sene evveline kadar orta ve lise tahsili gören gençlerin sayısı bu derece çok değilken, yakın senelerden bugüne kadar her sene 50-60 talebe İzmir ve Ödemiş orta mekteplerine ve liselere koşmakta, okumaktadır.

Tire, 26 bin nüfuslu bir şehirdir. 80 küsur köyü ve 2 büyük nahiyesi vardır. Kaza itibarile elli bin nüfusa varan yurdun bu köşesi, her halde bir orta mekteple süslenmelidir. İlim ve irfana çok şiddetli bir arzu ile bağlı olan Tirelilerin Maarif vekâletinden haklı dilekleri, burada bir orta mektep kurmaktır.

Köy kanununun gösterdiği yoldan gitmekle kısa bir zamanda çok işler başaran bir köyden bahsetmek isterim. Bu köy Tireye 23 kilometre mesafede bulunan 65 haneli ve 600 e yakın nüfuslu Yeni Çiflik köyüdür.

Kaymakam Gafur beyin emrile yapılan köy heyeti ihtiyariyesi intihabatı neticesinde köy gençlerinden Mehmet Emin bey muhtar seçilmiş, Emin bey, genç, çalışkan bir köylü çocuğudur. Üç ay içinde köye çok işler yapmış, kaymakamlığın takdirini kazanmıştır.

Cumhuriyet meydanı

Köyde ilk yapılan iş, iyi bir Cumhuriyet meydanı tesis etmek olmuştur. İzmir - Tire şosesi bitişiğindeki köyün meydanı Cumhuriyet meydanı yapılmış, ortasına üç metre murabbaında beş basamaklı ve dört köşeli bir abide yapılmış, sancak direği dikilmiştir. Bu meydanlıkta köy halkına cuma günleri yapılan bayrak çekme merasiminde cumhuriyetin manası, köylülere anlatılmaktadır. Köyün mektebi vardı, fakat bahçesi yoktu, bahçesi genişletilmiş, nümune fidanlığı tesis edilmiş, iyi bir şekilde etrafı duvarla çevrilmiş, üzerlerine demir parmaklıklar konmuştur. Köylünün bu fidanlıktan alacağı fidanlar bedavadır, her köylü ağaç fidanı ihtiyacını buradan temin edecektir.

Bundan maada tavuk istasyonu yapılmıştır. Bu istasyona büyük bir itina gösterilerek tavukların bembeyaz ve gezinti mahalleri iyi bir şekilde [illegible] köy çocukla-

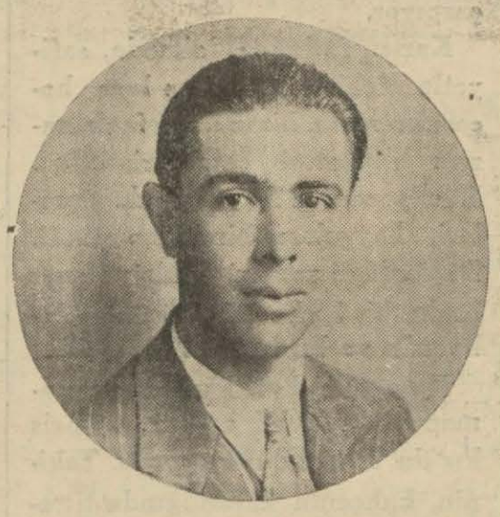

Yeni Çiflik köyünün genç muhtarı Mehmet Emin bey

rının amelî, nazarî tavukçuluk öğrenmeleri için mektep ile de münasebet tesis edilmiştir. Köyün içme su kuyuları ve tulumbaları 80 santim yüksekliğinde beton bileziklerle çevrilerek suların kokmasına mâni olunmuştur.

Köyün imar plânı yapıldı

Bir taraftan bu işler yapılırken belediyemiz fen memuru kaymakam beyin emrile köyün imar vaziyeti gözden geçirilmiş, plânı, projesi yapılmıştır.

Bu proje köyün imar işlerinde esastır. Köyün sıhhî vaziyetini göz önünde tutan bu çalışkan muhtar, evlere, ahırlara, baştanbaşa badana yaptırtmış, gece yarılarına kadar kahvelerde oturmak, oyun ve sefahate kapılmak, köy içinde müskirat içerek nara atmak, istirahati umumiyeyi bozmak ve buna benzer fena halleri bir kararla ortadan kaldırtmıştır.

Meydana getirilen Cumhuriyet meydanı etrafındaki binalar istimlâk edilerek 90 metre murabbaında bir meydan taş duvarla çevrilmiştir.

Spor sahası

Bu mühim işler yapılırken köy gençlerinin ihtiyaçları için bir spor sahası yapılmıştır. Köy gençleri vakıa geçen senedenberi futbol oynamakta idi. Bu sene daha esaslı teşkilât yapılarak «Gençler birliği» tesis edilmiştir. Pek yakında birliğin futbol takımı komşu kaza takımlarile maçlar yapacaktır. Köy gençleri sık sık köy odasında toplanarak aralarında güzel kararlar vermektedir, nişan atma, at koşturma müsabakaları tertip ediyorlar.

İşaret lâvhaları

Seyrüseferlerin selâmeti için köyde otomobil dikkat levhaları, komşu köylere gider ve maruf yerleri gösterir işaret levhaları kâmilen dikilmiş, köy sokaklarına meydanlıklarına süprüntü toplanmaması için çöp sepetleri konmuştur.

Azmin elinden bir şey kurtulmaz derler, çok doğrudur, son bir kaç sene zarfında bakımsız bir hale gelmişken, çalışkan ellerin, yaratıcı vatandaşların himmetile (Yeni Çiflik) köyü modern, Kemalist bir Türk köyü olmağa yol tutmuştur.

Yapılması kararlaştırılan işler

Köyün daha pek çok ihtiyaçları vardır. Bunlardan yapılması karar verilenler: Asrî kabristan, aile parkı, Gazi büstü, köy odası, ilân levhası, posta kutusu, ağaç dikimi ve sairedir. Köy halkı, zeki, cumhuriyetçi, çalışkandır, iyi bir başkan bulunca olanca sâyini sarfediyor. Takdirlere şayandır. Köyün en mühim derdi: Muallimsizliktir. Köyün muallimi askerdir. Muktedir bir muallim gönderilmesini maarif idaresinden dileriz, vali paşanın ve kaymakamımızın takdirini kazanan Yeni Çiflik halkı ve muhtarı Mehmet Emin beyi biz de takdir ve tebrik ederiz.

Ü. O.

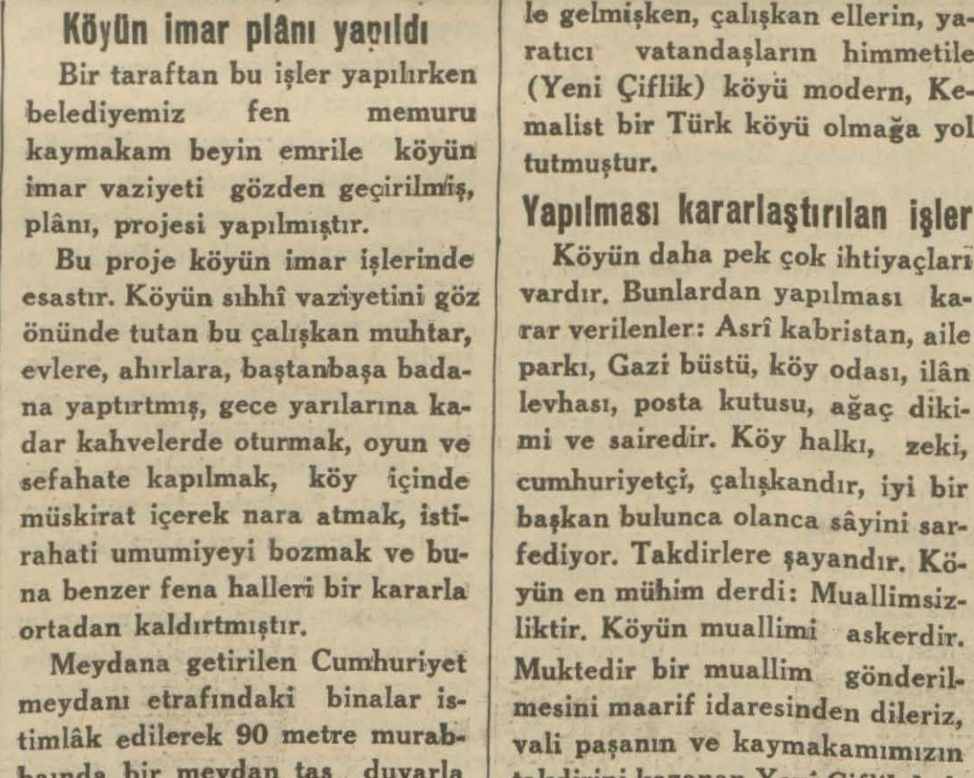

Ankara Orman çiftliğinde yeni bir bira fabrikasının açıldığı yazılmıştı. Fabrikanın yanında büyük bir bahçe yapılmıştır. Ortasında geniş bir havuzu bulunan bu bahçe Ankaranın en iyi eğlence yeri olmuştur.

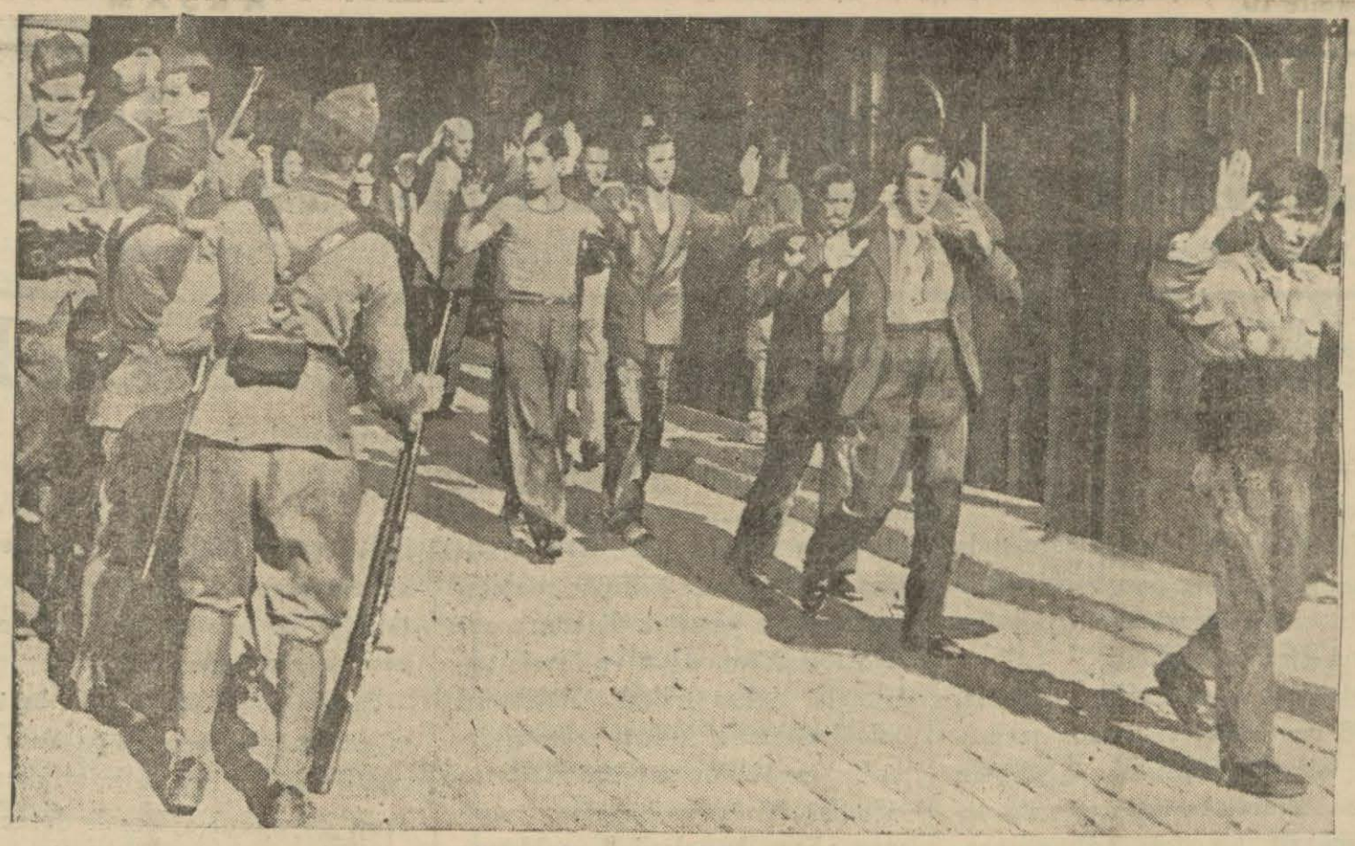

Ispanyadaki son ihtilâle ait bir resim: İhtilâlciler ellerini kaldırarak askerin arasından geçiyorlar.

Diyarıbekir mektupları

Diyarıbekirin elektrik işi halledildi

Tayyare postaları muntazamen işliyor, sonbahar at koşuları çok heyecanlı oldu

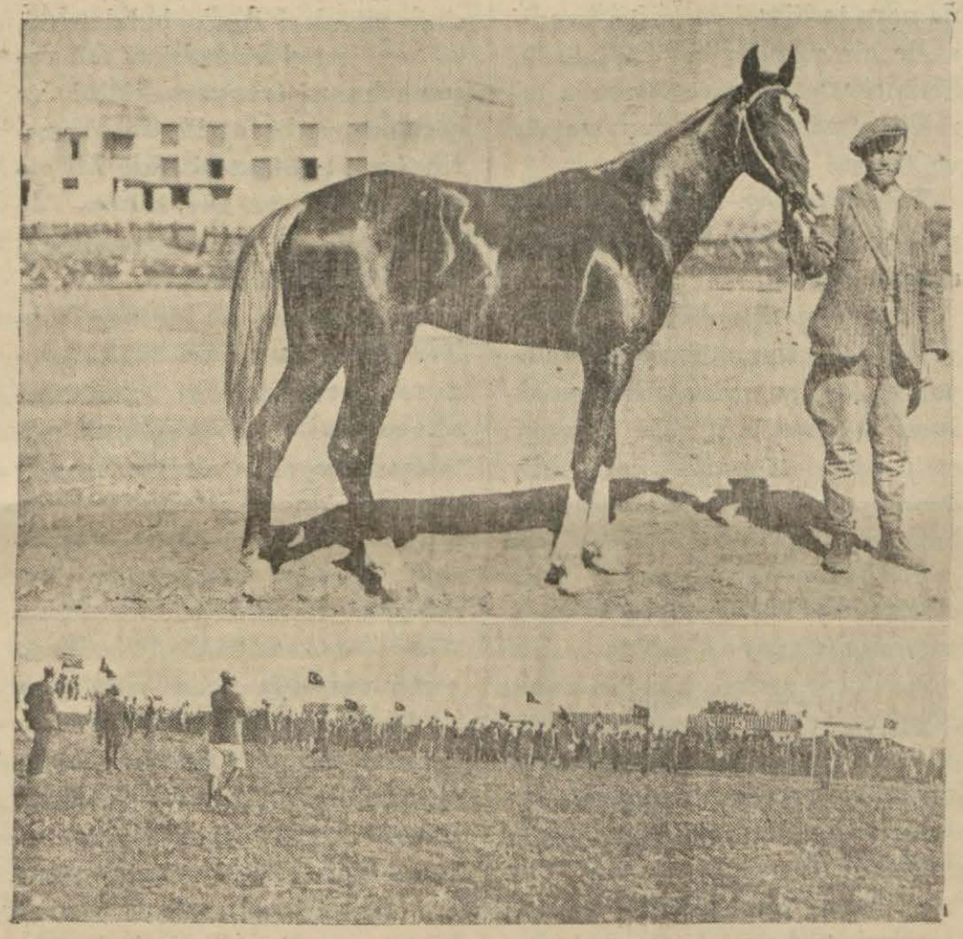

At yarışlarında kazanan atlardan Ceylân ve koşudan bir görünüş

Diyarıbekir 7 (Hususî) — Şehrimiz belediye cemiyeti fevkalâde içtimaında reis Şeref beye elektrik tesisatı için Ankara belediyeler bankasından iki yüz bin liraya yakın bir paranın istikrazı için salâhiyeti tamme vermişti. Bundan bir ay kadar evvel bu meseleyi halletmek üzere Ankaraya giden ve avdet eden belediye reisi Şeref beyle görüştüm. dedi ki:

— Dahiliye vekili beyin yüksek itimat ve teveccühü ve belediyeler bankası umum müdürlüğile idare heyetinin memleketin imarı hususundaki derin hassasiyeti isteğimizin aynen kabulünü temin etti. Ganz şirketi türbinlerin inşasına başladı. Bu kış içerisinde fabrika binasının pencere çerçevelerini, kapılarını hazırlayıp önümüzdeki ilkbaharda her şeyi tamamlıyacağız. 935 senesi içinde sokaklarımızı, evlerimizi bol elektrik ziyasile ışıklatacağız. Fabrikalarımızı elektrik kuvvei muharrikesile çalıştıracağız.»

İstanbul - Diyarıbekir tayyare postası

Tecrübe mahiyetinde olan İstanbul - Diyarıbekir arasındaki tayyare postası bugün saat 16 da Diyarıbekire geldi ve tayyare meydanında halk tarafından büyük merasim yapıldı. Yüzlerce halk tayyarenin başına giderek seyretmişlerdir. Tayyare şimdilik yolcu kabul etmemektedir. Bugün gelen tayyarede müdafaai milliye vekâletinin emri mahsusile iki gazeteci, üç tayyareci vardı. Müteahhit Hakkı bey isminde bir zat ilk yolcu olarak İstanbula kadar alınmıştır.

Posta tayyaresi İstanbul, Eskişehir, Ankara, Kayseriden aldığı mektupları getirmiştir. Diyarıbekirden almış olduğu mektupları götürmüştür.

Sonbahar at koşuları

Sonbahar at koşuları bu cuma günü koşu meydanında icra edilmiştir. Bu yarışları görmek için binlerce halk sabahtan itibaren koşu meydanına doğru araba, oto mobil ve yaya olarak akın etmeğe başlamışlardı. Koşu mahalli bayraklarla süslenmiş ve halkın istirahati için de otuz kadar gayet güzel çadır kurulmuştu. Koşuya baş müşavir Fuat, vali Faiz, ve kumandan Kenan paşa ve birçok memurlar, binlerce halk ve kadınlar gelmişlerdi.

Yarışlar büyük bir intizamla yapılmış ve halk tarafından derin bir heyecanla seyredilmiştir.

Diyarıbekirde atçılık günden güne inkişaf etmekte ve büyük bir rağbet görmektedir.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇYÜZÜ

Yazan: SULEYMAN KÂNİ — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur — Tefrika No. 372

Saffet paşa ve türk Alfabesi hakkında eski bir muhtıra

Tanzimat devri ricali arasında temeyyüz edenlerden Saffet efendinin - paşa - dirayet ve liyakatini tastik etmiyen yoktur.

Mehmet Esat Saffet paşa H. 1278 de ticaret ve ziraat nezaretile vükelâ meslekine girdikten sonra iki defa bu nezarette, iki defa maarif, bir defa adliye nezaretlerinde, bir defa da şûrayi devlet riyasetinde bulunmuştu. Fakat o en ziyade hariciye işlerile meşgul olmuş, H. 1290 dan 1296 sonuna kadar beş defa - hemen senede bir - hariciye nezareti makamına getirilmiş, dördüncü defasında bu nezaret sadaret ile beraber uhtesine tevcih olunmuş idi.

Saffet paşanın hususî hayatında alafranga maişet şeraiti cari idi; sofrası alafranga idi; evlâdına garp terbiyesi vermişti; kendisi de bir garpli gibi düşünürdü. Memlekette ulûm ve fünunun terakki etmemesine daima teessür ve teessüf izhar ederdi.

Teşebbüsat ve icraatında Reşit paşa gibi cessur, Fuat paşa gibi atılgan değildi.

Fuat paşa İstanbulda yangın yerlerini tesviye ettirirken Divanyolunu 25 arşın vüsatinde açmak istemiş, bunun için yola tesadüf eden kabirleri geriye çektirmek lâzım gelmiş idi de bu «nakli kubur» meselesi müteassıpların pek çok itirazlarına uğramıştı. Böyle dedikodulara ehemmiyet vermek şanından olmıyan Fuat paşa bir gün yıkılan yerlere bizzat nezaret ederken yetmiş yaşında bir ihtiyar her şeyi göze alarak halkın efkârına tercüman imiş gibi bir tavır ile paşaya yaklaşmış, galiz bir ifade ile:

— Paşa! Sen bu camileri, medreseleri, türbeleri böyle yıktırıp ortadan kaldırıyorsun, amma yarın bu halk ta senin mezarına .... cak!

Demek cüretini göstermişti. Fuat paşa bu kaba sözlere karşı hiç infial ve hiddet göstermiyerek meşhur olan hazır cevaplığı ile:

— Zararı yok, babacığım! Bu halk benim mezarıma ... rlar ise onların evlât ve ahfadı da gelir, babalarının, büyük babalarının pisliklerini süpürür, eteklerine doldurarak götürüp denize dökerler!

Cevabile ihtiyarı susturmuştu.

Saffet paşanın mizacı dik ve sert gitmeğe yahut işi böyle alaya dökmeğe müsait değildi. Daha ziyade Âli paşa yolundan giderdi.

Fıtratında itidali hasebile devlet işlerinde ıslahat yapayım derken kırıp dökmekten, aculâne heveslerle ileriye atılmaktan, taşkınlıklardan, rabıtasız hareketlerden tevakki ederdi. Yapılacak şeyleri memlekete hazmettirmek için evvelce istidat husule getirmek taraftarı idi. Tabiî, bu mizaçta olanlardan azimde şiddete, kararda katiyete muhtaç icraat beklenemez.

Bir defa adliye ıslahatından bahseden bir zata Saffet paşa şöyle demişti:

— Efendi! Hâkim yok, mahkeme yok! Bu halde adliye ıslahatı sözde ve arzuda kalır. Evvelâ hâkim yetiştirmeli; saniyen mahkeme binaları yapmalı da sonra adliye teşkilâtını ıslah ve tevsie çalışmalı. Yoksa hukuk ilimlerini tahsil etmemiş kalem mümeyyizlerinden hâkim yapılır, medrese odalarından veya kira ile tutulmuş ahşap hanelerden mahkeme ittihaz olunursa hasıl olacak netice derde deva olamaz!

Saffet paşanın maarifin süratle tamimi ihtiyacını pek ciddî telâkki ettiğini bu ihtiyacı tatmin için türkçe yazı ve okumanın teshiline büyük ehemmiyet verdiğini mütalea ettiğim bir beyanatından ve bilhassa kendi el yazısile kalmış olup son günlerde elime geçen bir müsveddesinden anlıyorum.

Türkçe okuyup yazma meselesinin zihinleri işgale bundan 65, 70 sene evvel başladığını Âli paşanın hususî fransızca kâtibi ve çocuklarının hocası M. Ch. Mismerin 2 mart 1869 tarihinde Âli paşaya takdim ve Les soirées de Constantinople eserine dercettiği bir muhtıra gösteriyor.

Bu muhtırada M. Mismer Türklerin Avrupanın ilmî terakkiyatını takip edebilmeleri için evvelâ alfabelerini ıslah eylemeleri mütaleasını beyan eylemiştir. Mismer diyor ki:

(Arap lisanının nahvi öğrenilince Arap yazısile arapça her hangi bir kitap okunabilir. Fakat türkçe buna makis değildir. Trükçenin yazıldığı Arap alfabesini ıslaha kalkışmak Arap diline dokunmak değildir. Arablar silâhlarile galip geldikleri devirdedir ki lisanlarının da tefevvukunu temin ettiler. Fakat tarihte zamanın ihtiyaçlarına tetabuk etmeği bilmiyen galip milletlerin lisanlarını bile kaybettiklerine misal az mıdır?

Türkler için evvelce işitilmemiş bir coğrafya ve tarih ismini dürüst okumağa bile müsaiti olmıyan bu Arap yazısını ebediyen ve aynen muhafazaya hiç bir türlü mecburiyet yoktur.

Arap dilile belki bir gün Bağdat ve Kurtuba akademileri ihya olunabilir. Fakat Arap yazısile modern keşfiyatı kendi ihtiyaçlarına göre tatbik edebilecek bir millet haline gelmek, bir İsviçre, bir Belçika olabilmek mümkün değildir.

Bugün hâkim olan ilim ve fendir; aklın tasavvurat ve mahsulâtını ifade ve neşir için seri ve mükemmel vasıtalara ihtiyaç vardır. Arap alfabesile okuyup yazmağı öğrenmek senelere mütevakkıf iken gündelik ekmeğini kazanmak mecburiyetinde bulunan fakirlerin bu işe bu kadar vakit tahsis edebilmelerine nasıl imkân olabilir?

Her kaybolan dakika kaybolmuş bir sermayedir.

Osmanlı hıristiyanları terakkilerini temin için mükemmel yazı vasıtalarına malik iken Osmanlı müslümanların bundan mahrumiyette devam etmeleri nasıl tecviz edilebilir?

Türkiyeyi ve islâmiyeti mücadelede muvaffakıyet temin edecek mükemmel bir yazı aleti ile teçhiz eylemek mübrem ve müstacel bir meseledir.)

Şüphe yok ki M. Mismer bu tavsiyede bulunurken Âli paşanın cüreti Türk dili için lâtin alfabesini tadil ile kabul eylemek derecesine varamıyacağını takdir ediyordu.

Fakat Âli paşa bu kadar ileri gitmeğe değil, Arap alfabesinde küçük değişiklik yapmağa bile cesaret edememiştir.

(Maarif nezaretinin teşkilâtı tarihçesi) eserinde H. 1293, 94 senelerinde Arap harflerinin değiştirilmesi yolunda İranda bir tasavvur meydan almış olduğu, İstanbulda o zamanlar farisî lisanile intişar eden (Ahter) gazetesinde bu mesele hakkında alınmış fetvalardan bahsedildiği gösteriliyor.

Bu eserdeki kaydı da buraya naklediyorum:

(Okuyup yazmağa teshilât bahşolmak üzere resmi hattın tebdiline şeran cevaz olup olmadığına dair İran ulemayı kiramından ledelistifta yeni bir hattın ihtirai yahut mütedavilenin tağyir ve ıslahı alelitlak caiz olup talim ve taallûmün teshiline medar olduğu takdirde hattın ıslah veya ihtirai müreccah tutulduğu hakkında fetva verilmiş ve sureti fetva ve istifta «Ahter» gazetesinde dercedilmiştir.)

Şeyhülislâm Meşrepzade Arif efendi zamanındaki ricale: (Her şey için bize, fetvaya müracaat etmeyiniz!) tavsiyesinde bulunurdu. Fakat gene dinliyen olmadı!

Padişah hal'i için fetva, ıslahat ve tanzimat için fetva, matbaa açmak için fetva, yazı ve harf şekilleri için fetva...

«Ulemayı rüsumiye» kendi skolâstik bataklarına uğratmadan hiç bir işin yürümesine müsaade etmek istemezlerdi. Bu fetva alma ihtiyacı bu din ulemasının kendi iktidar ve menfaatlerini idame için ihdasına lüzum gördükleri ve lüzumuna padişahları ve devlet ricalini ikna eyledikleri katî bir usul hükmüne geçmişti. Fakat Abdülhamidin ilk saltanat senelerinde bu usule riayet edilseydi bile İstanbulda yeni bir yazı ihtirai için bu İran uleması gibi müsait bir fetva verecek bir müçtehidin, taassup hislerinden sıyrılarak, meydana atılmağa cüret edeceği pek şüpheli idi! (Arkası var)

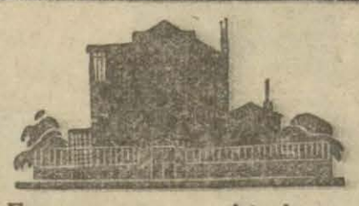

Ev, apartıman kiralama mevsiminde AKŞAM'ın

KÜÇUK İLÂNLARI

kiracılar ve bina sahipleri için

En emin, en süratli ve en ucuz vasıtadır

Akşam'ın edebî tefrikası No. 13

NİKÂHSIZLAR

Yazan: Selâmi Izzet

Zehra etrafına göz gezdirir, alçak pencerelerden gelip geçenlere bakar, sonra gene işine koyulurdu:

— Ben milyoner de olsam, eski günleri aklımdan silmek istemem.. Belki de daha çok çalışırım...

Zehra, ziyafet gecesi, Tekini büyülediğini hissetmiş ve fabrika sahibini elde etmeği aklına koymuştu. Nahidi teshir ettiği gibi, Tekini de edecekti. Buna emindi, hiç şüphesi yoktu.

Zehranın aklına koyduğunu sezmek te imkânsızdı. Tekinin karşısında ateşli bir mahlûk kesilen Zehra, Sumerin yanında terbiyeli bir besleme gibiydi.

Sumer kocasına kaç kere:

— Tekin demişti, Zehra ne terbiyeli, ne iyi bir kız. Hem de iyi işçi.. Onun elinden çıkan iş göze çarpıyor.

Karısı, farkında olmada, safiyetle, Nahidi mahveden kıza kocasının zorla, biraz daha fazla nazarı dikkatini celbettiriyordu... Bilmiyordu, ki kocasının düşünceleri, kayguları bir kadın içindi. Düşündüğü zaman, daldığı zaman başka bir kadın için düşünüp dalıyordu ve bu kadın Zehraydı...

Hayatta rahat, kaygusuz yaşamanın çarelerini arayan o haris kız da Tekini düşünüyordu. Tekinin, bahçenin karanlığında titreyen sesi, müstereddit tavrı Zehranın aklından çıkmıyordu. O gece konuştuklarını tekrar ediyordu. Tekin, istediği çiçeği vermemişti. Korkmuştu, Tekin ondan korkuyordu.

Zehra bunu düşünürken, gırtlağı kabarıyor, göğsü şişiyordu. Nahit te onun güzelliğinden korkmuş ve aşk bu korkuyla doğmuştu.

«Patron da beni iş başısı kadar severse tuhaf olur»

Ve bunu söylerken tehlikeli gözlerini, kadife yanaklarını, muhteşem güzelliğini aynaya aksettirdi.

«Neden tuhaf olsun? Pekâlâ da sevebilir!»

Odasının harap duvarları arasında, kırık karyolasının yufka gibi ince tek şiltesine uzanır, gerinir, Nahidi düşünürdü:

««Budalanın biriydi o» beni anlamadı. Korkak, başını alıp kaçtı. Amma ne yapalım, Amasyanın bardağı...»

«Şakıyan Bülbül» gazinosunda işi bir türlü olamamıştı. Sesinin terbiye edilmesini, biraz usul öğrenmesini istiyorlardı. Kim bilir, belki de Samiye, gazino sahibi ile içli dışlı olan Samiye onu kıskanmıştı

Udî Kâmil ona usulca:

— Samiye kendine rakip istemez, demişti, Yenilerden hoşlanmaz.

Zehra omuz silkmişti:

— Bana vız gelir. Kaybeden ben değilim kendileridir.

Ve bol kahkahasile, gene Nahitten haber alamıyan sıska Fatmayla, yağlı siyah saçlı Meryemin ortasında makinenin başına geçmişti. İki sessizin arasında, Zehra bir kasırgayı andırıyordu. Fatma var mı, yok mu anlamak güçtü. Kadın, âmiyane tabirle bir «hayalî fener» olmuştu. Meryem de Cezminin işbaşı olmasına, içli bir gururla seviniyor ve bu sevinçle çalışmağa germi veriyordu. Zehra, bu iki kadının arsında sabahtan akşama kadar hem işliyor, hem de ıslıkla tangolar çalıyor, gür sesile şarkılar söylüyor, tesadüfen Tekin geldiği zaman, gözlerinin bütün sihrini tılsımlı bir imbikten süzerek onun gözlerine bakıyordu.

Eğer bir gün, ziyafet gecesi olduğu gibi Tekinle bir yerde başbaşa kalırsa oynıyacağı oyunu biliyordu. Söyliyeceklerini şimdiden tasarlamıştı.

* * *

Tekin bir sabah fabrikaya çok erken geldi. Atelyeye girdi ve eşikte duraladı. Zehra atelyede yalnızdı. İş gömleğini bir kâğıda sarıyordu.

Birden bire Tekinin aklına fena şeyler geldi. Acaba Zehra gidiyor muydu?

Zehra, arkasında ayak sesi duyunca döndü, gözlerini Tekine dikti.

Tekin sordu:

— Ne oluyor Zehra?

Kız cevap vermedi, paketini sardı. Tekin yaklaştı:

— Hasta mısın?

— Neye sordunuz?

— Rengin biraz soluk ta...

Zehranın dudakları büküldü, ağzının iki ucunda acı bir gülümseme belirdi:

— Demek anlaşılıyor? Evet hastayım, buramdan hastayım.

Paketi bıraktı, elini kalbine götürdü.

Tekin, gazinonun bahçesinde ürperdiği gibi ürperdi. Biraz evvel, Zehra gidiyor diye zevkli bir acı duymuştu. Sanki bağrındaki yaradan nişteri çekip almışlardı. Kurtulduğunu müjdeliyen bu acı, gene kurtulduğunu düşünerek hafiflemişti.

Zehra o gün fabrikaya erken gelmiş, pencereden sokağı gözlemiş, Tekinin geldiğini görünce, her ne olursa olsun, aklına koyduğu rolü oynamağa karar vermişti. Tekin kapının tokmağını çevirirken, Zehra da giyinmeğe hazırlanan ve bunun için de derin bir yeis duyan bir insan hali takınmıştı.

Tekinin çılgınca yüzüne bakarak:

— Ben çok talisizim! dedi.

Kolları vücudunun iki tarafına sarkmıştı. Elleri kalçalarındaydı. Göğsü, büyük bir heyecanla inip kalkıyordu. Kızıl nemli dudaklarının arasında dişleri ıslak ıslak parlıyor, haris bir iştiha ile Tekini yiyecekmiş gibi bakan gözleri yaşarıyordu.

Zehranın bu duruşu öyle füsunkârdı, ki Tekin kımıldayamıyor, söz söyliyemiyor, büyülenmiş, kendinden geçmiş, uyuşmuş gibi olduğu yerde duruyordu... Kollarını uzatacak olsa, bu narin vücudu bağrına bastıracak, helecanlı bir sesle, dudaklarile kurutmak istediği bu göz yaşlarının sebebini soracaktı.

Zehra onun sormasına vakit bırakmadı. Kaçırılmıyacak fırsatı bulduğuna emindi. Okun yaydan fırlaması ve tam isabetle Tekinin kalbine saplanması lâzımdı. Ya kovulur, ya sahip olurdu.

— Artık burada duramıyacağım. Yanınızda çalışamıyacağım. Ben deliyim. Deliye döndüm. Kurduğum hülyalarla, aklımdan geçenlerle dünyanın en iyi yürekli kadınına ihanet ediyorum ve düşündüklerimi gözönüne getirince kendimden nefret ediyorum, iğremiyorum kendimden... Fakat elimde değil. Aklıma muttasıl ayni şeyler geliyor... Hep o geceyi, o ziyafet gecesini düşünüyorum.

(Arkası var)

Tefrika No. 19

BARBAROS

Yazan: İskender Fahreddin

Romalı kadın, kumun üstüne iki kelime yazmıştı: " Türk yenilmez! „ Bir akşam sarayın iç avlısında (Necmülbahir) in sesi işitildi: Imdat.. Imdat..!

Büyük muzafferiyetten sonra..

Amiral (Diego) nun kumandasındaki donanmadan kurtulup kaçan gemilerle ancak bin kişi dönebilmişti.

Oruç ve Hızır kardeşler sultanın sarayını işgal etmişler ve memleketin idaresini ellerine almışlardı. [1]

Bu muzafferiyetten sonra Hızır bey Cezairin şark cihetini, Oruç bey de garp taraflarını idareye karar verdiler.

Amiral (Diego) nun münhezimen Avrupaya avdeti bütün garpluları dehşete düşürmüştü. Artık hiç bir devlette Berberistan sahillerine hücum ve taarruz arzusu kalmamıştı.

Müttefikler arasındaki ittifak mukaveleleri tamamile suya düşmüştü.

* * *

(Necmülbahir) sultanın sarayında kendi dairesinde oturuyordu.

Hızır bey söz vermişti: Romalı kadını Venediğe göndermek için fırsat bekliyordu.

Fakat (Necmülbahir) son günlerde hiç te memleketine dönmek arzusunu izhar etmiyordu.

Hattâ bir akşam Hızır bey:

— Cesur ve ölümden yılmaz kaptanlarımdan biri yakında (Cerbe) den gelecek. Seni onunla Venediğe göndereceğim!

Dediği halde, Romalı kadın bu haberden memnun olmamış gibi görünmüştü.

Hızır bey hayretle genç kadının yüzüne bakarak:

— Sözümde duracağım, dedi. Merak etme! Türkler, verdiği sözü unutmazlar.

(Necmülbahir) Hızır beyin azim ve iradesine, cesaret ve atılganlığına hayran olmuştu. Uzun zamandanberi memleketinin hasretini çektiği halde şimdi Hızır beyin yanından ayrılmak istemiyen Romalı kadın Türkleri bu kadar çok mu sevmişti!

Hızır bey bir gün Necmülbahirle konuşurken, genç kadına sordu:

— Sultan Mehmedin yanına gitmek ister misin?

— Hayır..

— Sana büyük bir servet vadettiğini söylüyorlar, doğru mu?

— Yalan değil. Beni de kendisile beraber götürmek istedi. Çöldeki servetin benim için ne kıymeti olabilir?! Ben bu güzel ve şirin memlekette bile sıkılıyorum. Kum deryası içinde yaşıyabilir miyim?

Hızır bey Romalı kadının sultanda ve servette gözü olmadığını anlamıştı.. Kendisine bir misafir gibi hürmet ediyordu.

— Memleketine gidersen, milletine neler anlatacaksın?

Diye sorunca, Necmülbahir şu cevabı vermişti:

— Türklerin, başını kaldırmıyan yılanla bile hoş geçinir, sulhperver bir millet olduğunu; düşmanı başını kaldırırsa, onu ezmekte de tereddüt etmediklerini söyliyeceğim.

(Necmülbahir) bir sabah sarayın bahçesinde bir hurma ağacının dibinde otururken, elindeki ufak bir kuru dal parçasile kumun üstüne iki kelime yazmıştı:

«Türk yenilmez.»

Bu sırada Oruç bey bahçede dolaşıyordu. Genç kadının arkasından yavaşça eğildi.. Ve kendisine sezdirmeden, kum üstüne yazılmış olan bu iki kelimeyi okudu.

Oruç bey kendi kendine:

— Romalı bir kadının, memleketine bu kadar kuvvetli ve sarsılmaz bir imanla gitmesi bizim için büyük bir muvaffakıyettir.

Diye söylendi.

Oruç bey o güne kadar bu kadınla fazla meşgul olmamıştı. Yavaşça geriye döndü.. Kardeşini buldu:

— Hızır, dedi, Necmülbahiri memleketine bir an evvel gönderelim. Çünkü, düşmanlarımıza, gözile gördüğü hakikati ancak bu kadın anlatacaktır. Necmülbahir, kendi elile bahçede kumun üstüne (Türk yenilmez) diye yazdı. Romaya bu kanaatla giderse, biribirini kovalıyan muzafferiyetlerimiz Papanın duymaz kulağında kim bilir ne korkunç akisler yapacak.

"Imdat..! Imdat..!,,

Ortalık kararmıştı.

Üç kardeşler mühim bir müzakereden sonra halktan vergi toplamağa ve donanmayı kuvvetlendirmeğe karar vererek henüz dağılmışlardı.

Bahçeden akseden «imdat» sesleri evvelâ Hızır beyin kulağına irişmişti.

Sarayın iç avlısında dolaşan nöbetçiler karanlıkta koşarak:

— Şuradan gittiler.. Buradan kaçtılar..

Diye bağırışıyorlardı.

Şuradan gidenler, buradan kaçanlar kimlerdi?

Hızır bey telâşla avlıya indiği zaman:

— Necmülbahiri kaçırdılar...

Diye bağıran bir ses işitti.

Nöbetçilerden biri iki atlının Necmülbahiri kucaklayıp ağzını bağladıklarını görmüş, fakat arkalarından yetişememişti.

Hızır bey bu haberi alınca şiddetle nöbetçinin yakasına sarılarak yere vurdu:

— Alçaklar.. Uyuyur musunuz?

Herkes uyanıktı.. Fakat, sultanın süvarileri kıyafetlerini değiştirerek sarayın iç avlısına kadar girmişler ve atlarını dış bahçede bırakmışlardı.

Hızır beyin fena halde canı sıkılmıştı.

Derhal kendi süvarilerine emir verdi.. Türk binicilerinden on beş atlı yola çıkmıştı.

(Necmülbahir) Arapların eline düşerse, bir daha şehre dönmesine ve memleketine gitmesine imkân kalmıyacaktı.

Hızır bey, Romalı kadını saray içinde serbest bıraktığına pişman olmuştu.

Acaba (Necmülbahir) Sultan Mehmet tarafından mı elde edilmişti? Yoksa Romalı kadını tuzağa mı düşürmüşlerdi? (Arkası var)

(1) Daima Türkler aleyhinde yazan müverrih Lion Powel bile bu vakadan bahsederken, hakikati saklıyamıyor. «Muazzam müttefik donanması Oruç gibi bir serseriye mağlûp olmuş ve İspanya askerinin Cezayir kıyılarında denize dökülmesi, Avrupa devletlerini telâşa düşürmüştü. Yegâne malikânesi sahilde kuvvetli bir hisarden ibaret olan korsan kardeşler şimdi âdeta Berberistan sultanı olmuşlardı.»

Her akşam bir hikâye

Grip

Kadın birdenbire yere yıkıldığı yakit beş altı metre uzakta bulunuyordu. Hemen koştu. Kadın bayılmamıştı. Gözleri kapalı, inliyordu. Koltuklarından tutarak kaldırdı. Ne olduğunu soruyordu. Kadın:

— Şimdi geçer, diye mırıldandı. Fakat geçeceğe benzemiyordu. Büyük bir derdi olduğu belli idi, ateş gibi yanıyordu, bir taksiye işaret etti. Şoförün de yardımile kadını içeriye soktu. Kadın temiz bir fransızca ile yalvardı:

— Hastaneye götürmeyiniz rica ederim...

— Nereye gidelim, adresinizi söyler misiniz?

Kadın işaretle hayır, dedi.

— İstanbullu değil misiniz?

Kadın cevap veremiyordu. Başı arkaya düşmüştü.

Delikanlı şoföre yürümesini işaret etti. Dolaştılar durdular. İyi kapli idi. Bu kadını sokağa atamazdı, evine götürdü. Yatağa yatırdı. Bir doktor çağırdı. Şiddetli bir grip idi.

Üç gün genç kadının yatağının başından ayrılmadı. İlâçlarını içirdi. Hastalığın tam şiddetle devam ettiği ilk hafta zarfında kadın hiç bir şey söylemedi. Arada sırada:

— Affediniz, diye mırıldanıyordu.

İlk haftasını ihtimalki, hastalığın şiddetinden, kadına karşı hiç bir merak hissi duymadı. Ellerinin altında bir kadın vücudu bulunduğunu bile hissetmiyor gibiydi. Yalnız, onuncu gününe doğru, fiyevr ve tehlike bitiği zaman, Rauf, sakin hayatına gökten düşer bir taş gibi bir maceraya düşmüş olduğunu hissetmeğe başladı. Kadın iyi olunca kim olduğunu anlıyacağını, meraktan kurtulacağını düşünüyordu.

Fakat genç kadın iyi olup şezlonga uzanacak hale geldiği zaman da o kadar zayıftı ki dudakları açılmıyordu. Günler geçti. Bir çok itinadan, yedirmelerden, beslemelerden sonra kuvveti gelmeğe başladı. İsminin Terez olduğunu öğrendi.

Elbette kadın artık kendisinden bahsedecek, izahat verecekti. Bir sabah:

— Çantalarımı bir yere bırakmıştım, dedi.

Rauf:

— Ben gider alırım, diye onu teskin etti. Fakat başında fena bir ağrı hissediyordu. Biraz sonra çantalarla döndüğü zaman halindeki bozukluk kadının dikkatine çarptı. Rauf ta:

— Fenayım! diyordu.

Şimdi yatağa düşmek sırası Raufa gelmişti. Grip ona geçmişti.

İlk nekahat günlerinin sisli bakışları arasında genç kadını kendisinin başucunda gördü. Raufun yırtık bir çorabını örüyordu. Evin hanımı gibi Raufun ilâcını, sütünü veriyor, hizmetini görüyordu. Ortalıkta bir kadın elinin füsunkâr tesiri hissediliyordu. Odanın içinde sanki her şey yeni bir hayat iktisap etmişti.

Rauf ayağa kalktığı ve mutat hayatını takibe başladığı azman bu genç kadınla evlenmeğe içinden karar vermişti. Kim olduğunu, mazisini, hiç bir şeyini bilmeden onunla evlenecekti. Bir gün genç kadın ona:

— Hastalığınızın ilk günlerinde, dedi, bankadan iki arkadaşınız geldi. Ancak teşrinievvel iptidalarında işe başlıyabileceğinize dair müdürünüze haber yolladım. On gün daha istirahat etseniz, kâfi.

Bu kadın onun hayatına sokulmak hususunda ne büyük bir meharet gösteriyordu! Kendisini müdafaa etmek istiyen bir erkek sevki tabiisi ile bu kadından çekinilecek yerde bilâkis Rauf ona karşı hergün daha fazla bir yakınlık hissediyordu.

Beraber sokağa çıktılar. Güzel bir sonbahar günleri idi. Beraber gezdiler. Ondan sebep olduğu zahmet ve fedakârlıklardan dolayı af diledikçe o gülüyordu.

— Bana yaptığınız iyiliği ömrüm oldukça unutamıyacağım... Çok iyi kalpli bir insansınız. Mesut olmağa lâyıksınız. Sizin için her zaman dua edeceğim...

Rauf içnden: Kurnaz kadın! diye düşünüyordu. Kadın devam ediyordu:

— Dostluğumuz gibi, kalbimdeki minnettarlık ta hiç bitmiyecektir. Artık yanınızdan müsterih bir surette ayrılabilirim...

Rauf kadının çok kurnaz olduğuna her lâkırdısını işittikçe bir kat daha hüküm veriyordu. Çünkü kendisini izdivaç teklifine sevketmek istediğini anlıyordu. Fakat o bu teklifi yapmağa çoktan karar vermişti.

— Nasıl olur? dedi.

— Artık ikimiz de iyileştik. Onun için, bugün gitmeğe karar verdim...

Şimdi Rauf hücuma geçmek istedi:

— Şakaya ne lüzum var? dedi.

— Fakat ben şaka etmiyorum. Gideceğim diyorum.

— Bu kadar şeyden sonra... Yirmi beş gün beraber yaşadık. Ben size baktım, siz bana baktınız. Senelerce müşterek bir hayat sürse idik bu kadar samimî olamazdık. Bu halin tabiî neticesi ne olmak lâzımdır? Bunu anlamıyor musunuz?

— Ben anlıyorum amma siz anlamıyorsunuz.

Delikanlı içinde bir acı hissediyordu.

— Ailenizin içini, nereden geldiğinizi, kim olduğunuzu şu dakikada hâlâ bilmiyorum. Yalnız bir genç kız olduğunuzu söylemiştiniz... Kimsenin gelip sizi aramadığına ve sizin de kimseyi aramadığınıza bakarak...

— Pek doğru. Dünyada hiç kimse ile bir rabıtam yok.

— O halde? Görüyorsunuz ki size ne kadar hürmetkâr davrandım... Kimsiniz? Benim fıkaralığım mi sizi korkutuyor? Çalışıyorum. Bankada iyi bir mevkiim var. Kâfi derecede kazanıyorum. Siz de pek zengin olamıyacaksınız. Çünkü çoraplarımı ne güzel yamıyordunuz... Yoksa başınızdan bir vaka mı geçti? Bir sevgiliniz mi var? Bir çocuğunuz mu var?

Genç kadın başını salladı:

— Teklifinizi kabul etmemek için bu kadar karışık şeylere mi lüzum var? Mesele zannettiğinizden çok basittir. Ben ekmeğimi kazanmak için dünyayı dolaşmağa çıkmış bir kızım. Maksadım hür olmak, hür yaşamaktır.

Rauf nevmidane mırıldandı:

— Fakat ben size kendi hürriyetimi takdim ediyorum...

— İyi amma, ben size hürriyetimi takdim edemem. Ailem yok. Yalnız uzaklarda, üvey bir kız kardeşim var. Dünyayı dolaşmayı kafama soktum. Bunun için mürebbiyelik ediyorum. Yirmi sekiz yaşındayım. Birçok hayal sukutlarına uğradım. Yenilerini tecrübe etmek istemem...

Rauf yalvarmağa başladı. Bir an geldi ki heyecanından ağladı. İki saat uğraştı. Fakat hiç bir şey fayda etmedi.

Bütün bu vakadan Raufun kalbinde acı bir hatıra kaldı.

Hikâyeci

Radyo

16 Teşrinievvel salı

İstanbul: 18,30 Plâk neşriyatı, 19 Mesut Cemil bey tarafından çocuklara masal, 19,30 Türk musiki neşriyatı: «Stüdyo saz heyeti ve Nedime, Mehlika hanımlar», 21,20 Ajans ve borsa haberleri, 21,30 Stüdyo caz ve tango orkestrası.

Budapeşte (550 m.) — 18,35 Triyo konser, 19,50 Macar halk neşriyatı, 21 şiirler, 21,40 Budapeşte musiki heyeti, 23 haberler, 23,20 Eduardo Bianko Arjantin tango takımı, 24,20 hafif musiki.

Bükreş (364 m.) — 13 - 15 gündüz plâk neşriyatı, 18 Gica Jonesco takımı, 19 haberler, 19,15 konserin devamı, 20 üniversite, 20,20 plâk (Tenor muganni), 21 senfonik radyo orkestrası, 21, istirahat, 22,05 konserin devamı, 22,45 haberler, 23,15 plâk.

Varşova (1345 m.) — 18 piyano konseri, 20 Koro konseri - müsahabe - plâk, 21 (İngeneden Baron) isimli üç perdelik operet, 23,30 plâk, 24,05 hafif musiki.

Viyana (507 m.) — 18,40 piyano konseri - muhtelif bahisler, 20,30 konser, 21,15 Avusturya millî şarkıları ve tarihî neşriyat, 22,15 ummuî konser, hafif Viyana musikisi, 23 org musikisi, 23,30 haberler, 23,50 dans musikisi, 1 gece musikisi.

17 Teşrinievvel çarşamba

İstanbul : 18,30 fransızca ders, 19 plâk neşriyatı, 19,30 Türk musiki neşriyatı: «Ekrem, Ruşen, Cevdet, Necati, Şevki, Mustafa beyler ve Vecihe, Semiha hanımlar», 21,20 ajans ve borsa haberleri, 21,30 stüdyo caz ve tango orkestrası.

Budapeşte (550,5 m.) — 18,30 plâk, 19,15 ders, 20,45 Bertha salon musikisi, 21,50 haricî siyaset, 22,10 Japon musikisi ve şarkıları, 23 haberler, 23,20 çiğan musikisi, 24 opera orkestrası.

Bükreş (3645, m.) — 13-15 gündüz neşriyatı, 18 karışık radyo orkestrası, 19 haberler, 19,15 radyo orkestrası, 20,20 plâk, 21 keman musikisi, 21,45 taganni, 22,05 çift piyano ile modern musiki, 22,35 akşam musikisi, 23 haberler, 23,30 konserin devamı.

Varşova (1345 m.) — 18 şarkılar, 18,35 reklâm, 19,15 keman konseri, 20 taganni, 20,30 neşeli caz (plâk), 21 hafif orkestra konseri, 22 Chopinin eserlerinden konser, 22,45 akşam konseri, 23 reklâm ve konser, plâk, 23,35 dans musikisi.

Viyana (507 m.) — 19,35 siyasî kültür, 20 haberler, 20,20 tanbur musikisi, 21,05 senfonik konser, 23,10 aktüalite, 23,30 haberler, 24 hafif musiki, 1,30 plâk.

AKBA müesseseleri

Ankaranın modern türkçe fransızca ve ecnebi lisanlarda kitap, gazete, mecmua, fotoğraf levazımı ve modellerini temin eder.

Merkezi: Maarif vekâleti karşısında telefon 8377

Şubesi: Samanpazarında

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Recep : 7 — Ruzıhızır: 164

S.	İmsek	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E	11,05	12,44	6,30	9,36	12	1,31
Va.	4,34	6,13	12,00	15,04	17,29	19,01

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sk. 13 No.

İstiklâl Lisesi Müdürlüğünden:

1 — Henüz kadrosu dolmıyan birkaç sınıf için kız ve erkek leylî ve neharî talebe kaydına devam olunmaktadır.

2 — Kayit için her gün saat ondan on yediye kadar müracaat edilebilir.

3 — İsteyenlere, mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı, polis merkezi arkası. Tel. 22534

Odanızda rahat rahat otururken Avrupayı dolaşmak ister misiniz?

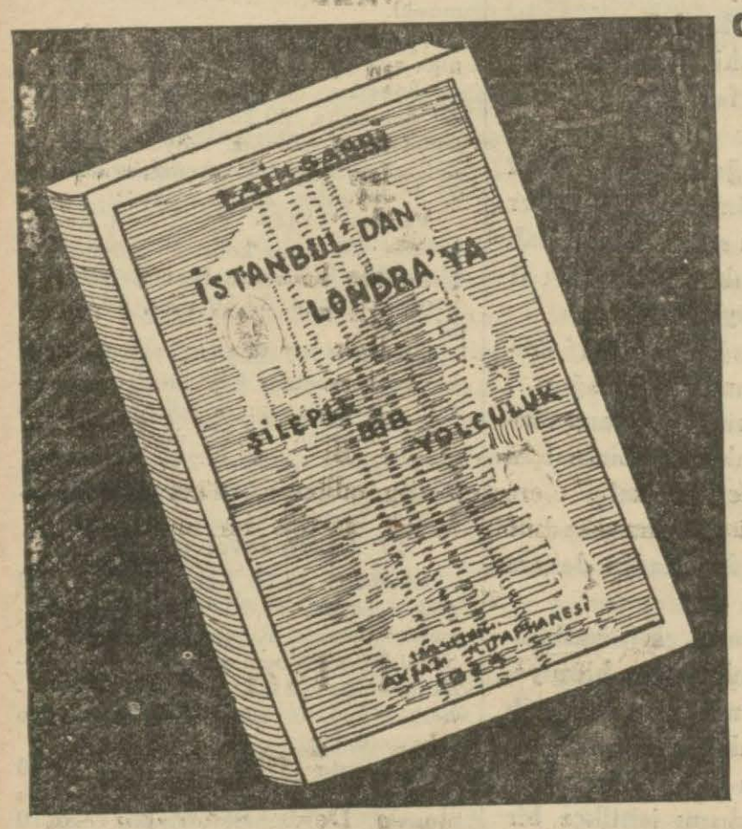

O halde Bu güzel kitabı okuyunuz.

270 Sahife 293 resim, bir harita.

75 Kuruş

AKŞAM KİTAPHANESİ 121 Ankara caddesi İSTANBUL

Dr. AHMET ASIM

Ortaköy Şifa Yurdu

Tramvay yolu Muallim Naci bey cad. 115

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, her türlü asrî konforu havi, çok temiz, bakımı çok iyi, fiatleri çok ehven ve kadın erkek her türlü hastalara açık hastane.

Yatak fiyatleri 2 liradan itibaren
Doğum ve kadın ameliyeleri: 8 günlük ikametle beraber 35 lira
Apandisit, fıtık, basur ve buna benzer ameliyeler:
10 günlük ikametle beraber 40 „

Telefon: 4.2221

Mülkiye Mektebi Müdürlüğünden:

Mektebimizin seçme imtihanını kazanan ve isimleri aşağıya yazılan efendilerin idareye müracaatları. (6758)

Numarası	İsmi		Numarası	İsmi	
275	Mustafa	Efendi	250	Cemil	Efendi
291	Ziya	„	240	Ekmel	„
310	M. Ziya	„	205	Kemal	„
217	Adil	„	280	İsmail Hakkı	„
248	Nihat	„	168	Salim Rıfkı	„
213	Rüştü	„	171	Ali Ekrem	„
201	Aziz	„	183	Turgut	„
225	Sabahattin	„	189	Nihat	„
238	Mustafa	„	193	Sadrettin	„
227	Enver	„	208	Fahrettin	„
196	Fahri	„	299	Salih	„
286	Muammer	„	315	Şevket	„
220	Akif	„	226	Süleyman	„
223	Talât	„	327	M. Kemal	„
148	Hayati	„	243	Fahri	„
170	Necdet	„	328	Şahap	„
298	Muhsin	„	167	Mustafa	„
307	Hilmi	„	285	Hüseyin	„
241	Fehmi	„	256	Orhan	„
210	Mitat	„	250	Cemil	„
216	Şerif	„	240	Ekmel	„

Sirkeci - Bakırköy Otobüsleri Birliğinden:

Hattımızde çalşmakta bulunan memur ve müstahdemin efendilere yüz kat yeknasak elbise yapılacağından nümunesini anlamak ve pazarlıkta bulunmak üzere nihayet üç gün zarfında Sirkecide otobüs daimî durağında otobüs işletme müdürü Yozgatlı Halit Efendiye müracaat olunması. (3647)

Türk Anonim Elektrik Şirketinden:

İstanbul Elektrik Şirketi Cumhuriyet Bayramı esnasında umumî ve hususî donanma tesisatına lâzım olan elektriği vermek için, müşteri saatinin kudreti dahilinde bulunmadıkça mezkûr tesisat hakkında bir ihbarname verilmesi icap ettiğini tekmil alâkadarlara arzeyler.

Bu ihbarname en geç 23 Teşrinievvel 934 tarihine kadar Şirkete gelmelidir.

Takı zaferlerin ve tekmil mühim donanma tesisatının rabıt imkânları evvelce Şirket tarafından tetkik edilecek ve bunlar ruhsatlı tesisat müteahhitlerine yaptırılacaktır.

Bu ahkâma riayet edilmemesi yalnız buna sebep olan tesisata değil bütün bir mahallenin donanma tertibatına zarar verebilir.

SANİN

Diş macunu

Sanin: Dişleri beyazlatır.
Sanin: Diş etlerini besler.
Sanin: Ağıza ferahlık verir
Sanin: Dişleri temizler.
Sanin: Fenni imal edilir.

SANİN

Diş macunu

Zayi ve itibardan düşmüş pasaport

İstanbul İran Ceneral konsolosluğundan ita kılınan ve Ali Asgar oğlu İsmail namına ait olan 564 umumî ve 1397 hususî No lı ve 23 Şahrivar 1295 ve 25 Ağustos 1916 tarihli pasaport başka bir kimsenin elinde görülecek olursa kanunî takibat icra olunacaktır.

İstanbul Asliye Mahkemesi Birinci Ticaret Dairesinden:

Nauman makineleri satış Türk Limitet şirketi reisi Ali Nuri B. tarafından Galata'da perşembe pazarında Marikyan hanında 8 No. da komisyoncu Tevfik Nevzat B. aleyhine 934/102 dosya numerosile ikame olunan (455) lira alacak davasından dolayı ikametgâhı meçhul bulunan müddeaaleyh ilânen vaki tebligata rağmen dava arzuhalini tebellüğ ve cevap lâyihası vermediğinden müddeinin talebile hakkında gıyap kararı verilerek kararname mahkeme divanhanesine talik kılınmıştır. Müddaaleyh Tevfik Nevzat Bey tahkikat için tayin olunan 8/11/934 tarihine müsadif perşembe günü saat 13,30 da mahkemeye gelmediği veya vekil göndermediği takdirde tahkikata gıyabında devam olunacağı ilân olunur. (3651)

Üsküdar icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer üç adet merkep bir adet öküz 21/10/934 pazar günü saat 10 dan 11 re kadar Üsküdar at pazarında açık artırma suretile satılacağından taliplerin mahallinde bulunacak memura müracaatları ilân olunur. (3643)

Hali tasfiyede bulunan

istanbul Liman Şirketi inhisarı

Muvakkat idare Heyetinden:

Müessesemizin ihtiyacı olup aşağıda cins ve mıkdarı yazılı malzeme 25 Teşrinievvel perşembe günü saat 2,30 da Şirketin Liman hanındaki merkezinde münakasa suretile satın alınacağından istekli olanların şartnamelerini almak üzere Galatada Haydar hanında mevcut şirketin teknik bürosuna müracaatları lüzumu ilân olunur.

250 adet büyük meşe yollaması
250 „ küçük „ „
400 „ döşemelik fabrika tahtası
100 „ tavanlık „ „
20 metre mıkabı çam koğuşu

Tasfiye memurluğ (3635)

İstanbul Sıhhî Müesseseler Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

Tıp Talebe yurdu için lüzumu olan " 800 „ metre paltoluk kumaş olbaptaki şartname ve nümunesi veçhile ve 23 birinci Teşrin 934 salı günü saat 14 te aleni münakasa suretile satın alınacaktır. İsteklilerin müracaatları. (6273)

Maliye Vekâletinden:

Şişe	Nevi
5000	75 gramlık zamk
10000	125 „ „
2000	250 „ „
2000	500 „ „
19000	
10000	35 „ Istampa boyası

Balâda gösterildiği veçhile on dokuz bin şişe yerli malı zamk ile on bin şişe keza yerli malı istampa boyası satın alınmak üzere alenî münakasaya konulmuştur. Şartnamesi merkezde kırtasiye Müdürlüğünden ve Istanbul'da Dolmabahçede kırtasiye deposundan alınacaktır. Imalâthanesi olup ta vermeğe istekli olanların iki yüz doksan beş lira teminatı muvakkatelerile nümunelerini müstahsiben 31 Teşrinievvel 934 tarihine müsadif çarşamba günü saat on beşte Merkezde müteşekkil Mübayaat Komisyonuna müracaat eylemeleri. (6460)

Tophanede levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

İstanbul Levazım Âmirliğine bağlı kıtaat için yüz elli bin kilo arpa 18/10/934 Perşembe günü saat 14,30 da kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatten evvel tekliflerini Tophanede Satınalma Komisyonuna vermeleri. "358„ "6157„

★

İstanbul Levazım Âmirliğine bağlı kıtaat için yüz elli bin kilo yulaf 18/10/934 Perşembe günü saat 14 te kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatten evvel tekliflerini Tophanede Satınalma Komisyonuna vermeleri. "357„ "6158„

★

Kırıkkale Askerî San'atlar mektebi için 34 kalem alât tedrisiyeye verilen fiat pahalı görüldüğünden pazarlığı 18-10-934 perşembe günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (427) (6632)

★

Kuleli Askerî lisesinin 2500 yün fanila, 3100 fildekos fanila, 2304 fildekos don, 4200 tire çorap 24/10/934 Çarşamba günü saat 14 de kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasası için de belli saatten evvel tekliflerinin Topanede satınalma komisyonuna vermeleri. (378) (6332)

★

Harbiye mektebi için 500 liralık beyaz peynir 20/10/934 cumartesi günü saat 15,30 da pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (443) (6777)

★

Harbiye mektebi için alınacak on bin kilo beyaz peynirin pazarlığa talip çıkmadığından tekrar pazarlığı 20/10/934 cumartesi günü saat 14 te yapılacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (446) (6780)

İstanbul levazım âmirliğine bağlı kıtaat için 66 bin ve 175 bin kilo ki ceman 241 bin kilo koyun etine verilen fiat pahalı görüldüğünden pazarlığı 18/10/934 perşembe günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin Topanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (444) (6778)

★

Harbiye ve merbut mektepler için 30,000 kilo kuru fasulye 6/11/934 salı günü saat 15 te alenî münakasa ile alınacaktır. Taliplerin şartnamesini ve münakasasına iştirak edeceklerin Topanede satınalma komisyonuna müracaatları. (452) (6785)

★

Topçu ve Nakliye mektebinden: Topçu ve Nakliye mektebi için bir kimya muallimi alınacağından şeraitini anlamak üzere Maçkada bulunan Topçu ve Nakliye mektebi kumandanlığına müracaat edilmesi. (445) (6779)

★

Harbiye ve merbut mektepler için 40,000 kilo pirincin 7/10/934 çarşamba günü saat 14 te kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin belli saatten evvel tekliflerini Topanede satınalma komisyonuna vermeleri. (453) (6776)

★

İstanbul levazım âmirliğine bağlı kıtaat için on bin kilo kuru fasulyenin pazarlığa talip çıkmadığından tekrar pazarlığı 20/10/934 cumartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (448) (6782)

★

Levazım âmirliği için alınacak 35 bin kilo beyaz peynire kapalı zarfında talip çıkmadığından pazarlıkla 20/10/934 cumartesi günü saat 14,30 da yapılacaktır. Taliplerin Topanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (449) (6784)

★

Harbiye mektebinde bulunan 1515 kilo pamuğun hallaçlandırılarak yatak ve yastıkları doldurulması pazarlıkla 22/10/934 pazartesi günü saat 14 te yapılacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (447) (6781)

★

Harbiye mektebine 300 adet çatal ve kaşık ve 150 adet bıçak 22/10/934 pazartesi günü saat 14,30 da pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin Topanede satınalma komisyonuna müarcaatları (450) (6783)

★

Harbiye mektebi için 300 adet çukur ve 300 adet düz tabak, 200 adet su bardağı 22/10/934 pazartesi günü saat 14,30 da pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin Topanede komisyona müracaatları (451) (6786)

★

Maltepe askerî lisesi için bin yüz takım fanilâ don ve gömlek komisyonda mevcut nümunelerine göre 6/11/934 salı günü saat 14 te alenî münakasa ile alınacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (440) (6744)

★

Maltepe askerî lisesi için komisyonda mevcut nümunesine göre 3000 çift çorap 6/11/934 salı günü saat 14,30 da alenî münakasa ile alınacaktır. Taliplerin Topanede komisyona gelmeleri. (441) (6745)

Süt Veren Annelere **Fosfatlı Şark Malt Hulâsası** Kullanınız. Sütünüzü arttırır. Çocukların kemiklerini kuvvetlendirir. (3161)

Nafıa Vekâletinden:

1 — Sıvas - Erzurum hattı için 150,000 adet normal ve 1950 adet makas kayın travers.

2 — Filyos - Çatalağzı hattı için 40,000 adet normal ve 1755 adet makas kayın travers.

3 — Afyon - Antalya hattı için 160,000 adet normal ve 1170 adet makas kayın travers.

4 — Afyon - Antalya hattı için 175,000 adet normal ve 1365 adet makas kayın travers kapalı zarf usulile ayrı ayrı münakasaya çıkarılmıştır. Münakasa 5 teşrinisani 1934 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te nafıa vekâleti müsteşarlık makamında yapılacaktır. Taliplerin carî seney mahsus ticaret odası vesikasiyle

1 inci parti için ticaret odası 5897 vesikasile
2 „ „ „ „ 2882 „
3 üncü „ „ „ „ 7113 „
4 „ „ „ „ 7915 „

Liralık muvakkat teminatlarının Merkez Muhasebeciline yatırıldığına dair makbuz veya Banka teminat mektupları ile teklif mektuplarını aynı gün ve saate kadar vermeleri ve komisyonda bulunmaları lâzımdır. Talipler bu hususiaki şartnameleri (15) liraa mukabilinde Ankarada nafıa vekâleti Malzeme Müdürlüğünden alabilirler. (6669)

Staj için Avrupaya Gönderilecek maliye Memurları Hakkında ilân:

Maliye Vekâletinden:

1 — Staj yapmak üzere müsabaka ile Avrupaya on Maliye memuru gönderilecektir.

2 — Talipler şu şartları haiz alacaklardır:

A) Maliye memuru olmak,

B) Yaşları otuzdan fazla olmamak,

C) Mülkiye, Hukuk, Yüksek Ticaret ve İktisat mekteplerinin birinden mezun olmak,

D) Askerliklerini yapmış veya staj müddeti nihayetine kadar tecil edilmiş bulunmak,

3 — Müsabaka imtihanı evvelâ tahrirî, bilâhara şifahî olmak üzere Maliye ve İktisat ile Fransızcadan yapılacaktır. Tahrirî imtihan Ankara ve İstanbulda, şifahî imtihan yalnız Ankarada yapılacaktır.

4 — Talip olanlar 20 Teşrinievvele kadar Maliye Vekâleti Hususî Kalem Müdürlüğüne arzühalle müracaat etmelidirler. Bu arzühale:

A) Tescil edilmiş iseler sicil cüzdanları veya sicil numaraları,

B) Henüz tescil edilmiş değilseler tam bir tercümeihal verakası ve evrakı müspitesi,

C) askerlik vesikaları

D) Dört fotoğraf,

raptedilmiş olmak lâzımgelir. (6308)

Darüşşafaka Müdürlüğünden:

Talebe için münakasa ile yaptırılacak 350 çift kunduranın nümune ve şartnamelerini görmek üzere taliplerin her gün ve münakasaya iştirak etmek üzere 22/Teşrinievvel/934 Pazartesi sabahı saat 9 da Nuruosmaniye Camii mahfelindeki Cemiyeti tedrisiye merkezine müracaatları. "6506„

Maarif Vekâleti İstanbul Terzilik ve Kürkçülük Mektebi Müdürlüğünden:

Kürkçülük şubesine talebe kayıt ve kabulüne aşağıdaki maddeler hükümlerine göre başlanmıştır. Terzilik kısmına yalnız erkek talebeler için kayıt muamelesine devam edilmektedir. (6739)

1 — Asgarî ilk mektep mezunu, azamî yaş 17, ve Türk tabaası olmak.

2 — Mektep şahadetnamesi, nüfus cüzdanı, sıhhat ve aşı raporları ve 4 adet vesika fotoğrafı ibraz etmek.

3 — Mektep muhtelif resmî her gün devamlı neharî ve meccanidir.

Adres: Sultanahmet, Dizdariye, Çeşme sokak No. 13. Telefon "22480„

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Paşabahçede yeniden yapılacak "106704„ lira bedeli keşifli Fabrika inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Kırdırma şartnamesile projeleri on beş lira mukabilinde Cibalide Levazım Şubesi Nakit Muhasibi Mes'ullüğünden alınacaktır.

3 — Kırdırma 8/11/934 tarihine müsadif Çarşamba günü saat on dörtte Cibalide Levazım ve Mübayaat Şubesinde yapılacaktır.

4 — Teklif mektupları kanundaki hükümlere göre yukarıda tayin olunan gün ve saatten evvel Komisyona verilmelidir.

5 — Kırdırma, şartnamenin maddei mahsusası mucibince fennî ehliyeti haiz olanlar arasında yapılacaktır.

6 — Talip olanların % 7,5 muvakkat teminat parasile birlikte müracaatları. (6755)

İstanbul belediyesi ilânları

Çarşıkapıda Yeniçeriler caddesinde 38 numaralı Sinan paşa medresesi kiraya verilmek üzere açık müzayedeye konulmuştur. Talip olanlar şeraiti görmek üzere her gün, müzayedeye girmek için de 45 liralık teminat akçesi makbuz veya mektubile 18/10/934 [illegible] kadar daimî encümene müracaatları.(6539)

Istanbul 6 ncı icra dairesinden:

Bedeli icar borçtan dolayı hakkı hapse alınıp paraya çevrilmesi tekarrür eden Beyoğlunda Imam sokağında Muhittin paşa aparttımanının 3 numaralı dairesinde mevcut eşyalar 17/10/934 tarihine müsadif çarşamba günü saat 9 dan 11 re kadar mahallinde paraya çevrilecektir.Taliplerin mezkûr günde ve mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (3669)

Dr. A. KUTiEL

Karaköy Topçular caddesi No. 33

Mukaddema Büyükadada Platonoda Güzeller sokağında 2 numarada mukim iken bilâhara Taksimde Ankara palasta ikamet eden ve halen ikametgâhı meçhul bulunan Hatice Elmas hanıma:

Istanbul ikinci icra memurluğundan:

Tamamı oluz iki hisse itibarile yirmi hissesine mutasarrıf olduğunuz Üsküdarda Hoca Hasna Hatun mahallesinde Paşa limanı sokağında kâin eski 128, 131 yeni 49, 49/1 numaralarla murakkam maa müştemilât dağ mahallini Üsküdar tapu dairesinden muta 3/12/329 tarih ve sıra 5 muamele 2834/2863 No.lı bir kıta müdayene senedile bilâsale ve keza altı hisseye mutasarrıf Zekiye hanım namına ise bilvekâle ve diğer hissedarlar Sadiye ve İsmet hanımlarla İbrahim beyle birlikte Bohor Peres efendiden bir sene müddetle istikraz ettiğiniz (15000) lira mukabilinbe alâcaklı mumaileyhe ipotek ederek müddeti muayyenenin inkıza ve mürurına rağmen deyni mezkûru tesviye etmemeniz hasebile ipotekli bulunan marüzzikir gayrı menkul hisselerinin paraya çevrilmesi dairemize müracaat eden alacaklı tarafından talep edilmesi üzerine icra ve iflâs kanununun 145 inci maddesine tevfikan tanzim ve berayı tebliğ tarafınıza gönderilen ödeme emri zahrına mübaşiri tarafından verilen meşruhatta hali hazır ikametkâhınızın meçhuliyeti anlaşılmasına mebni tebligatı lâzimenin ilânen icrasına karar verilmiş olmakla tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında ve 934/4510 dosya numarasile icranın tehirini müstelzim şifahi veya tahriri olarak bir itirazı kanuni serdetmediğiniz veya yine bu müddet zarfında müddeabih borcunuzu eda eylemediğiniz taktirde müddeti mezkûrenin hitamını müteakip cebri icra suretile muamelei mukteziyeye tevessül kılınacağı malûmunuz olmak ve olbaptaki ödeme emrinin tarafınıza tebliği makamına kaim bulunmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur. (3644)

DOYÇE ORIENTBANK
Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin
Türkiyede Şubeleri:
İstanbul (Galata ve İstanbul)
Depo: Tütün Gümrük
İzmir
Her türlü banka muamelâtı

BORSA

Istanbul 15 Teşrinievvel 1934

(Akşam kapanış fiatleri)

Esham ve Tahvilât

İst. dahili	98	İş B. Hamiline	10
Kuponsuz 1933		» Müessis	105
İstikrazı	97,—	T. C. Merkez	
Ünitürk I	29,70	Bankası	58,—
» II	28,40	Anadolu hisse	27,50
» III	28,70	Telefon	10,50
Mümessil I	49,95	Terkos	19,20
» II	45,85	Çimento	13,70
» III	—	İttihat değir.	13,—
İş Bankası	10	Şark »	0,85,—

Para (Çek fiatleri)

Paris	12,06	Sofya	66,79,25
Londra	612,50	Prağ	19,02
Nev York	80,05	Berlin	1,97,38
Milano	9,28,83	Madrit	5,82,25
Atina	83,41	Belgrat	34,94,40
Cenevre	2,43,75	Zloti	4,20,50
Brüksel	8,40,50	Pengo	3,99,12
Amsterdam	1,17,25	Bükreş	79,82,50
		Moskova	10,89,50

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Portakal, Limon ve emsaline tenzilât

15/10/934 tarihinden itibaren, en aşağı beş ton olmak veya beş ton ücreti verilmek şartile, bir istasyondan diğer her hangi bir istasyona yapılacak nakliyattan maktuan:

Beş tona kadar olan ağırlık için ton başına . . . 20
Beş tondan fazlası için beş ton üreti olan 100 liraya ilâveten beher fazla ton başına . . . . 7,5 Lira ücreti alınacaktır.

Bu ücret; Payas, Dörtyol ve Toprakkale kısmını da ihtiva etmektedir. Bu nakliyata, daha ucuz düştüğü münasebetlerde, şartlarile beraber, meyva ve sebze tarifesi tatbik edilir.

10 ton veya daha fazla olan mersulelere ayrı vagon verilir. Ambalajlı olmıyan dökme mallardan asgari 10 ton ücreti alınır. Bu nakliyatın ücretleri muvasalatta verilebilir. Bu tarifeye tabi maddelerden karışık olarak bir mersule tertip edilebilir. Tam hamuleli vagpnlara, üçüncü mevki bileti olmak şartile, bir muhafız konulabilir. (6552)

★

Maden kömürü nakliyatına fevkalâde tenzilât.

5 birinci teşrin 1934 tarihinden itibaren Devlet demir yollarında tam vagonla nakledilecek her nevi maden kömürlerinden ton ve kilometre başına (1) kuruş ücret alınacaktır. Kok kömürü için bir vagonun askerî hamulesia 10 tondur. Bu tarifeye göre muhtelif merkezler arasında bir ton kömürün nakil ücreti şudur: (6660)

	Hacıbayramdan	Değirmisazdan	Haydarpaşadan	Mersinden
Eskişehir	1122	166	314	823
Ankara	859	429	577	694
Sivas	305	1031	1179	564
Adana	802	837	1117	67
Kayseri	479	809	957	343
Konya	899	467	748	390
Malatya	1194	1229	1509	459
Elâziz	1313	1348	1628	578

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir.

★

Havaleli olmaları dolayısile seyriseri ücerete tabi olan aşağıdaki eşya, seyrihafifle nakledilmek şartile, seyrihafif birinci sınıfa nakledilmiştir. Bu suretle ücretlerde yapılan tenzilât nisbeti % 65 tir.

Bu tenzilât; mobilya nevine dahil eşya için 10 Birinciteşrin ve diğer eşya için de 20 Birinciteşrin 1934 tarihinden itibaren tatbik edilecektir.

Ağaç (zihayat. Küçük ve büyük)
Araba (çocuklara mahsus)
Araba (el arabası. Sökülmemiş)
Asma çubuğu (zihayat)
Ayna (çerçeveli ve mobilya halini iktisap etmiş)
Banyo (demir, çelik, tahta)
Mobilya (kerevet minderler. Sökülmemiş)
Dut yapragı
Eşyayı beytiye (dolap, konsol, döşeme, gardrop ve emsali hacimli eşya)
Fıçı (boş ve cesim bombalar)
Fidan (garsedilecek zihayat fidanlar)
Hasır mamulâtı (her nevi)
Hububat sapları (tazyik edilmemiş)
İpek kozası
İskemle (sökülmemiş)
Kamış (boyalı veya mamul)
Karyola (somyalı. Sökülmemiş)
Kızak (ağaç ve madeni. Hayvanla cerrolunur)
Koza (taze, kuru. Delik, ipek kozaları
Koza talaşlı (ipek böceği kozası artıkları
Lavabo ve emsali
Mantar şişe tıpaları
Ot (kuru ve tazyik edilmemiş)
Pamuk (tazyik edilmemiş)
Peynir (taze tussuz)
Saman (tazyik edilmemiş)
Sandalye (sökülmemiş ve portatif olmıyan)
Saz (boyalı saz ve kamışlar. Demet haliede)
Sepet (müzeyyen lüks sepetler)
Süt ve mamulâtı (taze)
Süpürge (her nevi)
Talaş (tazyik edilmemiş)
Tereyağı (taze ve tussuz)
Yaprak (zihayat. Dut yaprakları gibi)
Yosun (tazyik edilmemiş) (6599)

★

Devlet demiryolları idaresi için 44 kalem muhtelif evrakı matbua hariç matbaalarda tab ettirilecektir. Basılacak matbuaların mıktar, ebat ve evsafı için her zaman izahat verilebilir. Pazarlık 20/10/934 tarihine müsadif cumartes günü saat 10 da Haydarpaşa mağazasında icra edileceğinden taliplerin % 10 teminatlarını hamilen müracaatları ilân olunur. (6689)

TÜRKİYE
ZİRAAT
BANKASI

PARA
BİRİKTİREN
RAHAT-EDER

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri: Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel: 22740

KARADENİZ YOLU

KARADENİZ vapuru 16 Birinci Teşrin SALI günü saat 20 de Rize'ye kadar. "6721„

AYVALIK YOLU

ANTALYA vapuru 17 Birinci Teşrin ÇARŞAMBA günü saat 19 da Ayvalığa kalkar. "6787„

MERSİN YOLU

ERZURUM vapuru 18 Birinci Teşrin PERŞEMBE 11de Sirkeci rıhtımından kalkacak, gidişte İzmir, Antalya, Alanya, Anamur, Mersin, Payasa. Dönüşte ilâveten Taşucu Çanakkale, Geliboluya uğrayacaktır. "6800„

Scandinavian Near East Agency
Galata 6 ncı Vakıf han (Sabık Arapyan han) 4 üncü kat
Tel. 44957 - 8 - 40923

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo Danzig, Gdynia Copennhag Abo Reval ve bütün baltık limanlar Şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Danzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

Pernebo vapuru **14** Teşrinievvele doğru.
Gotland vapuru **14** T. evvele doğru
Smaland vapuru **31** Teşrinievvele doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gotenburg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları için hareketedecek vapurlar.

Vasaland vapuru **6** T. Evvele doğru
Gotland vapuru **17** T. evvele doğru
Pernebo vapuru **29** Teşrinievvele doğru.
Smaland vapuru **3** Teşrinisaniye doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da 6 ıncı Vakıf han (eski Arapyan hanında) 4 üncü katta kâin acentalığına müracaat. Tel 4 - 4957 - 8 - (3150)

LLOYD TRIESTINO
FLOTTE RIUNITE LLOYD TRIESTINO-NAVIGAZIONE ITALIANA-SITMAR

Limanımızdan hareket edecek vapurlar

KAMPIDOĞLIO vapuru 17 teşrinievvel Çarşamba (Burgaz, Varna, Köstence, Novorosisk, Batum, Trabzon ve Samsun)a

AVANTİNO vapuru 17 teşrinievvel çarşamba Pire, Patras, Napoli, Marsilya, ve Cenova)ya

VESTA vapuru 17 teşrinievvel çarşamba (Odesa, Köstence, (Varna, ve Burgaz)a

GAŞTAYN vapuru 17 teşrinievvel çarşamba Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas, ve İbraile)ye

MARENO vapuru 17 teşrinievvel çarşamba (Kavala, Selânik, Volos, Pire, Patras, Ayasaranda, Brendizi, Venedik, ve Trieste)ye

Kumpanyanın mesul olamıyacağı tehhürler veya değişiklikler müstesnadır.

Şimali, Cenubi ve merkezi Amerika ile Avusturalya, Yeni Zeland ve Aksayı şark için doğru bilet verir. «İTALİA» vapur kumpanyasının lüks vapurile muhtelit servis.

Her nevi tafsilât için Galatada Merkez Rıhtım hanında kâin (Lloyd Triestino) şer acentasına. Telefon 44870 veya Galatasarayında sabık Selânik bonmarşası binasındaki yazıhanelerine telefon: 8041

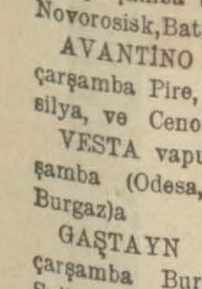

Bu resim 14 yaşlarında Mustafa Kemal ismindeki çocuğa aittir. Bir aydanberi gaiptir.

Kendisini görenler insaniyet namına herhangi bir karakola haber vermeleri rica olunur. Pederi Osman (3640)

Zayi — 927-928 senesinde 42 nci ilk mektepten almış olduğum şahadetnameyi zayi ettim yenisini çıkaracağım-

Yalnız bir tek Aspirin vardır!

Onu senelerden beri tanır, ağrılarda ve soğuk algınlığındaki çabuk tesirini bilirsiniz. ⊕ markasının tekeffül ettiği ASPİRİN, sizi bundan sonra dahi memnun edecektir.

İsrarla **ASPİRİN** isteyiniz!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

BAYER

Ambalajlarda ve komprimelerin üzerinde ⊕ markasının mutlaka bulunmasına dikkat ediniz!

O artık hiç dans edemiyordu!

İltihaplı ve ıztıraplı ayaklarile ne dans edebiliyor ne de müthiş ıztıraplara katlanmadan küçük bir gezintide bulunabiliyordu. Şikâyet ettiği bir arkadaşı ona, akşamları derununda kâfi miktarda **RADIO-SALTS** tozu ilâvesile sıcak suda ayaklarını banyo etmesini tavsiye etmişti. Bu tavsiyeyi nazarı itibara alarak muntazam banyolara başlamış ve sekiz gün nihayetinde artık kendini tanımıyordu. Ayakları hafiflemiş, bütün ıztırapları zail olmuş bir halde dans ediyor, koşuyor ve hiçbir yorgunluk hissetmeden bütün sevdiği sporları yapıyor. **Radio-Salts** tozunun muntazaman istimali sayesinde veca ve ıztırap veren nasırları da yumuşatıp kökünden söküp çıkarmaktadır.

Her yerde satılır.

Hilâliahmer

Merkezi Umumisinden:

Eskişehir anbarında Halis ve ayarlı kalay, muhtelif fiber kâğıdı, balatta tezgâh kayışı, tel halatlar vesaire 18 Teşrinievvel 934 tarihinde satılacağından taliplerin müracaatları.

Holantse Bank-Üni N.V.

Sabık Bahrisefit Felemenk Bankası

İstanbul Şubesi
Galata Karaköy Palas Meydancık Alalemci Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar icarı

UMUMİ MÜDÜRLÜK: AMSTERDAM
Şubeleri: Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

Bu gördüğünüz bebek doğduğu gün Tayyare piyangosundan (35,000) lira kazanmıştır.

Gayrimübadiller Takdiri Kıymet Komisyonundan:

17 Birinci Teşrin Çarşamba 2041 No dan 2074 No ya kadar
18 „ „ Perşembe 2075 „ 2110 „ „

Karar numaraları yukarıda yazılı Gayrimübadillerin yüzde 25 nisbetinde bonolarını almak üzere hizalarında gösterilen günlerde Komisyona müracaat etmeleri. (6796)

BEYOĞLU
En merkez yerinde

İstiklâl caddesi, Şik sineması karşısında **156** numaralı "İstiklâl„ apartımanında **2** inci ve **3** ncü kat kiralıktır. Görmek için kapıcıya, kiralamak için Bahçekapıda Taş Han 29 No. Umum Emlâk Acentesine müracaat.

Doktor, dişçi muayenehanesi, kadın terzisi, moda atelyesi ve ikametgâh için elverişlidir.

Istanbul Ziraat Bankası Satış Komisyonundan:

Sıra No. sı	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Hissesi	Emlâk No.sı	Hisseye göre muhammen kıymeti
1390	Ortaköy	Ortaköy	Müezzinoğlu	Ahşap hane maa bahçe	1/2	9	357 T. Ł.
2422	Beyoğlu	Kamerhatun	Kordelya	Arsa metresi 71	Tamamı	62	1420 „
1388	Kumkapı	Muhsinehatun	Erdeklibakkal ve Telliodalar	Kâgir iki dükkân üstü odklar	75/120	2-16	1251 „
2050	Üsküdar	Hacımehmet	Toptaşı	Ahşap hane ve dükkân	Tamamı	441	894 „
1924	İstanbul	Hocapaşa	Hocapaşa caddesi ve hamam sokak	Kâgir otel ve iki dükkânı olan hane	3/16	9-11-17	2838 „
1597	Boyacıköy	Boyacıköy	Koru	Dükkân ve arsa	9/80	81-83	32 „
1596	„	„	„	Ahşap hane ve bahçe	1/7	20	258 „
1932	Balat	Hızırçavuş	Hızırçavuş ve Çorbacıçeşmesi	Kâgir hane	1/2	13	1000 „
1991	Unkapanı	Haraççı Kara Mehmet	Tekke	Kâğir apartman ve mağaza ve ahşap hane	Tamamı	1-3-5	14000 „
2302	Kumkapı	Bayramçavuş	Kömürcü	Kâgir iki hane	3/6	16-18	1350 „

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkullerin mülkiyetleri bankamızın kapısında asılı şartnamede yazılı şartlar dairesinde ve 1991 numaralısı kapalı zarfla diğerleri açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır.

İhaleleri 6/11/934 Salı günü saat on dörttedir. Alıcıların Eski Kredi Liyone Bankasındaki Satış komisyonuna müracaatları.

Dünyayı dolaşmak için..
Yıkıcı masrafa ne hacet!

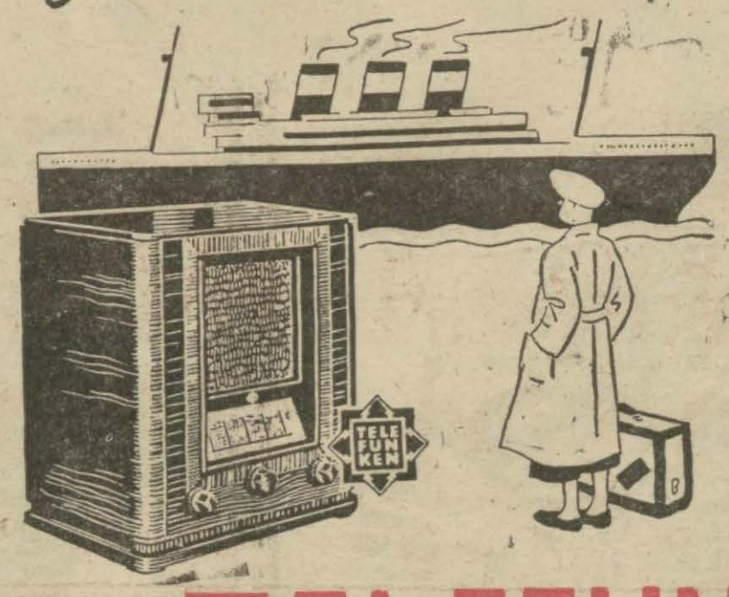

Kısa, orta ve uzun dalgalı neşriyatı ayağınıza kadar getiren 1935 modeli yeni

TELEFUNKEN

sayesinde dünyanın en belli başlı bütün istasyonlarını harikulâde bir surette dinlemek kabildir. Neşriyatının pürüzsüzlüğü, ahengi, bütün inceliği ile nakletmek hususundaki kabiliyeti, en müşkilpesentleri bile hayrette bırakmaktadır.

TELEFUNKEN

Gramofon veya radyo ile başınız hoş değil ise yeni TELEFUNKEN radyolarını dinleyiniz. Fikrinizi herhalde değiştireceksiniz. Galatada Bourla Biraderler ve şürekâsı müessesesini ziyaret ediniz ve hususî salonunda bu emsalsiz radyoları görünüz.

Hayran kalacaksınız.

Hasan Özlü Unları

Vitamin
Kalori
Gıda
Kuvvet
Kudret
Kan
Can
Hayat
Sıhhat
Neş'e
Nefaset

Arpa özü
Yulaf özü
İrmik özü
Türlü özü
Pirinç özü
Çavdar özü
Nişasta özü
Patates özü
Mercimek özü
Beyaz Mısır özü

Çocuklarınıza yediriniz. İstediklerini ve sevdiklerini bıktırmıyarak değiştire değiştire yediriniz. Vitamini ve kalorisi çok olan bu mükemmel özlü unlarla yavrularınız neşeli, sıhhatlı, tombul, kanlı, canlı olurlar. Çabuk büyürler, çabuk diş çıkarırlar, kemikleri kuvvetlenir, ishal olmazlar. HASAN ÖZLÜ UNLARİLE YAPILAN MAHALLEBİ ve ÇORBALARIN ve tatlıların ve pürelerin ve yemeklerin lezzetine payan olmaz. Hasan Ecza deposu. Taklitlerinden sakınınız. **Hasan markasına dikkat.**

Hrikulâde maceralarile meşhur

ARSEN LÜPEN

5 ci Cilt — Forma: 87 - 106

Yeni çıktı

Fiyeti: Her yerde **80** kuruş

AKŞAM KİTAPHANESİ
121, Ankara caddesi - İstanbul

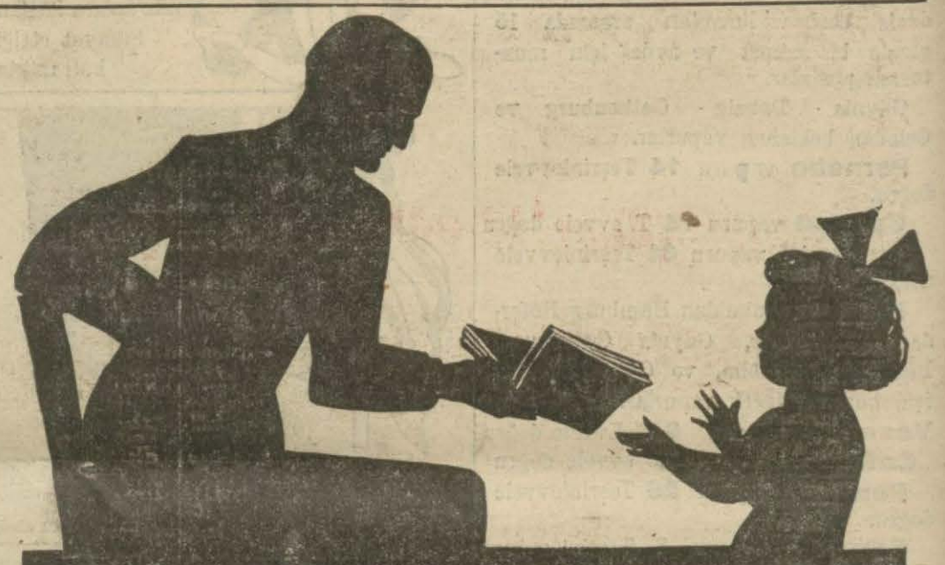

Anneler, Babalar, Muallimler!

AKŞAM KİTAPHANESİ çocuklarınız ve talebeleriniz için çok güzel resimli bir kitap hazırladı

*

FAİK SABRİ

COĞRAFYADA İLK ADIM

Renkli, nefis bir cilt içinde

Perşembe günü çıkıyor

Fiyeti: **50** kuruş

AKŞAM KİTAPHANESİ

Sizde onun gibi yapınız

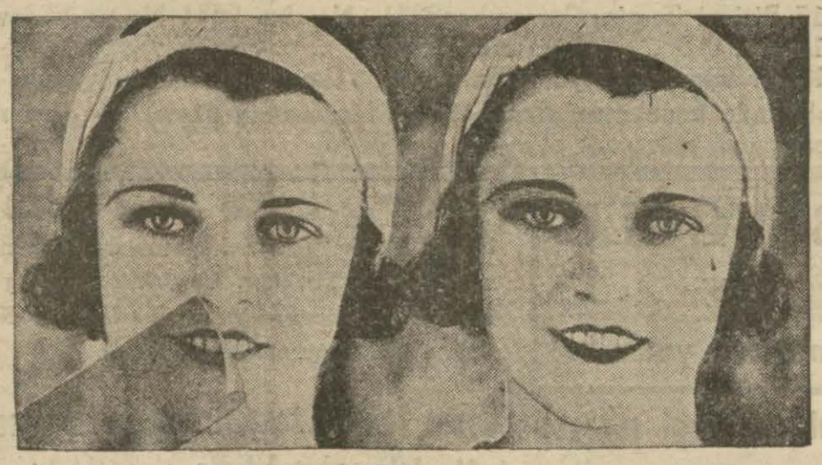

Başka kadınların beyza ve parlak dişlerini kendi lekeli, çürük dişlerile mukayese edip ye'se kapılmaktansa

RADYOLİN

kullanmayı tercih etti ve kısa bir zaman içinde onlardan çok daha beyaz, çok daha parlak dişlere sahip oldu

RADYOLİN, kir tabakasından daha sert, fakat mina tabakasından daha yumuşak olduğu için dişleri çizmeden temizliyen ve parlatan yegâne diş macunudur.

Emrazı dahiliye ve hıfzı sıhhat mütehassısı:
Doktor Muallim
ŞEKİP HABİP
Avrupadan dönmüştür. Hastalarını Ayasofya, Yerebatan caddesi No. 43 Hacı Süleyman Ef. apartımanında kabul ediyor. Cumartesi, Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra.
Telefon : 23035

Dişleri Kurtarır!

Diş etlerini Kuvvetlendirir!

Ağız kokusunu defeder!

Ağızdaki bütün muzir mikroplari

% 100 Öldürür!

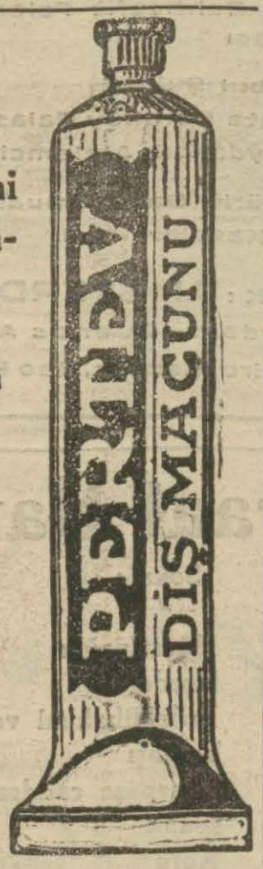

BONO
Balıkpazar Maksudiye Han No 35
Uğurlu Z. Derviş T. 23897

BÜYÜK TENZİLÂT
İstiklâl caddesinde 246 - 248 No, (Sadık Or Konkur)
REKABET
mağazasının pek yakında İstiklâl caddesinde 216 numeroya nakli hasebile bütün yünlü kumaşlarda büyük tenzilât yapmıştır.

Bir Album kadar güzel, nefis bir kitap

SİNEMA YILDIZLARI

300 kadın, erkek Yıldızın en cazip resimleri ve tercemei halleri.

* * *

Yıldızlarla muhabere etmek istiyenlere müjde: Kitabın sonunda hususî adreslerini bulacaksınız.

* * *

Parlak kâğıda basılmış fevkalâde zarif ciltli bir kitap.

Yeni çıktı

Fiyeti: 1 lira

*

AKŞAM KITAPHANESI
121, Ankara caddesi - İstanbul

Sahibi : Necmeddin Sadık
Umumî neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam Matbaası